

POLITIŠKOS ŽINIOS.

BALKANŲ PUSSALIS.

Paėmę į savo rankas valdžią, jauniję turkai nesigali buvusių sultano Abdul Hamido tarnų: karštieji teismai siūnčia ant kar-tuvių ir artimausius jo tarnus. Pakorimu pasmerktas tapo Abdul Hamido moterų dabotojas ir kiti jo rumo ir artimi tarnai, kadangi jie prisidėjo prie sukilimo reak-cionierių revoliucijos.

Karštieji teismai darbuojasi ir Azijatiškojo Turkijoje, apskričiuose, kur buvo krikščionių skerdynės ir budeliams suteikia pakaktinai dar-bo. Bet jie baudžia lygiai mahometonus, kaip ir krikščionis; krikščionių rodo pasmerkia per pusę mažiau, bet ir tame nieko įstabaus nėra, kadangi Adenos ir Mersinos apskričiuose krikščionių yra kur kas mažiau. Žiūrint todėl į tuos pasmerkimus, reikėtų manyti, kad ir armeniečiai ne be kaltės. Gal teismai ir ne visada bešališkus išduoda nusprendimus, bet kad tei-sejai ne vien mahometonai, bet yra ir krikščionys, tai visgi reikia ma-nyti, kad jeigu armeniečiai būtų nekalti, jų karti ne galėtų. Gal but, kad tie teismai budeliams atiduoda visus tuos, kurie ką nors užmūšė. Bet užmūšantis ne visada yra kaltas, kartais ginant savo ypatai atsina uzmūsti. Svarbiausiu todėl yra čia tas, kas skerdynes pagindė — armeniečiai, ar mahometonai. To vienok ir karštieji teismai iki šiol ne išaiškino, bet jeigu jie mynioty teisybę, nėra abe-jonės, kad svetimų kraštų konsu-liai protestuotų prieš neteisingsus pasmerkimus. Apie konsulių pro-tesus vienok iki šiol nieko negirdė-t. Reikia todėl manyti, kad tie armeniečiai ne be kaltės. Rods jų žuvo daugiau, bet tas atsitiko to-dėl, kad jie buvo silpnėsni. Mahometonai juos apkaltina, kad jie pradži padarė ir tuomi prieš sa-vę sukėlė fanatiškas mahometonų minias. Tas gal but teisybė. Ten, kur gyvena žmonės nuo seniai ne-šikėnciant, maža priežastis gali kraujo praliejimus pagindyti, o priežastį ne visada drutesnėji pusė turi suteikti. Kur yra neužkanta, ten retai žmogus protu gyvena.

Pereitą sanvaite Londono laik-raščiai pagarsino žinią, buk nume-sto nuo sosto sultano Abdul Hami-do šalininkai bandė jį iš netaisvės paliovuoti, bet tas nepasisekė; su-sisiremė vienok sultano draugų ir jį dabojančios kariūnės buk zuvo daug žmonių, ypač kariūnė-s oficerų. Ar žinia ta laikraš-čių svietan paleista yra teisinga, nežinia. Patvirtinimo jos vienok iš Turkijos rando pusės iki šiol nėra. Slepti randui tokį atsitikimą nėra reikalo, priešingai, tas ište-sintų nemandagesnį su Abdul Hamidu pasielgimą.

Ant prigulincios Turkijai salos Kretos tvarką iki šiol laikė juri-ninkai nuo prancuziškų, angliskų, maskoliškų ir itališkų kariškų lai-vų. Dabar šitos viešpatystės sata-rė liepos mėnesį atsaukti savo lai-vus ir šalą palikti. Iš to norėjo pasinaudoti Greqija ir tą šalą pa-sisavinti, bet Turkijos randas ap-reiskė, jog ne leis Greqijai Kretą užimti, nors dėlto ir karas prisieitų vesti.

Žinia pereitą sanvaite Londono laikraščių paleista svietan apie smarkų mušį buvusių ant rubežius tarp bulgariskų ir turkiskų kare-i-vių iki šiol ne tapo randu ne vie-nos viešpatystės patvirtinta. Ma-tyt žinia ta buvo neteisinga, iš-mislyta.

Užtai žinia apie įsiveržimą tur-kiskų kareivių į Persiją, į Urmiah apskritį, pasirodo teisinga. Mas-kolija į Persiją jau pakėlė pro-tesą prieš turkų įsiveržimą. Tur-kijos randas vienok atsaė, jog daro tą patį, ką ir Maskolija, kuri teipgi atsiumė savo kariūnėnį į Tabris apskritį, kur, kaip Peter-burgo valdininkai garsina, lankia žmonių sukilimo ir kraujo pralie-jimų. Turkija tokių sukilimų lau-kia Urmiah apskritį, todėl jį atsiuntė savo kariūnėnį. Tokiu Turkijos atsakymu Maskolija tur-fo pasikaktinti.

Aplinkinėse Salmas 13 d. berže-lo buvo jau gana smarkus mušis persų su turkais. Mušyje 12 ka-reivių likosi užmūsty, o daug yra iš abiejų pusių suzeistų. Tas su-sirėmimas, ir tulas nukentėjusių kareivių skaitlius, žinoma, prie-tiki nepataisys, bet juos dar labiau supainios.

MASKOLIJA.

Išvaikys carui Finlandijos sei-mą todėl, kad žmonės išrinko per daug socialistų, buvo paskirti nau-ji rinkiniai, bet ir antru kartu iš-rinko daugausiai socialistų. Kad ir antrasis seimas ne patiks ca-ru, tų iš syk visi žinojo, bet susi-kirtimas atsitiko, kada caras pa-liepime nurodė rengiamas Finlandi-jai reformas. Caro ministerių ap-dirbtas reformas atmetė seimas, protestavo prieš susiaurinimą Fin-landijos savivaldos. Taigi carui dabar lieka tik: arba taikytiesi prie-šis kumigaikštystės žmonių at-stovų noro, arba išvaikyti ir an-trąjį seimą. Bet ir išvaikys an-trąjį seimą, žmonės rinks tokius jau savo reikalų apgynėjus. Kad caras nenusilenks, abejonės nėra, nes jis nenusilenkia ir prieš visos Maskolijos žmonių norus. Jis be abejonės, išvaikys ir antrąjį seimą ir gal bandys siaurinti rinkimų tei-ses teip, kaip susiaurino teises Mas-kolijos gyventojų. Bet Finlandija pripratusi valdytiesi pati, gyvento-jai jos ne pasiduos lengvai, jie ga-li sukilti prieš caro negeistiną glo-bą. Žinoma, sukilimą vienos kuni-gaikštystės caro kariūnės dar ga-lėtų suvaldyti, bet sukilimas ir tai atviras vieno po caro globa esan-čio krašto, gali pagindyti sukilim-uis ir kitų caro skriaudžiamų kraštų. Gali atsinaujinti sukilimai ant Kaukazo, Lenkija gali pasi-nokelti; tų paveikslą gal sektų ir kiti ne fanatiški stačiatikių apgy-venti kraštai: Latvija, Lietuva, Mažusija. Neužganėdintų Mas-kolijoj kraštų yra daugiau negu užganėdintų. Visiems sukilus, jau nelengva but visus suvaldyti.

Carui su jo užtarėjais pradeda nesiekti, jis mat nemoka išrinkti tinkamų užtarėjų. Nieko tame vienok teip labi įstabus nėra. Koks caras pats yra, tokius ir sau padėtojus renka. Doras su ne-doru niekada nesugyvens. Caro pa-sielgimai tankiausiai nesutinka su doros principais, tai jo nevisada doros norus gali pildyti tik ypato-menkos doros. Iš tikro Maskoli-joj didžiausiu teisiu laužytoju yra caras ir jo tarnai. Bet su nedorais padėtojais, retai pasiseka ką gero padaryti ne jau kitiems, bet net sau pačiam, kadangi toki net savo ponų paslaptis paskui, jeigu nesijaucia pakaktinai apdovanotais, ki-tiems išduoda. Todėl tai nemo-kančiam išrinkti gerus padėtojus carui nekartą pačiam prisieina gi-liai purvynan įkilimpti, per tokius nedorus padėtojus paskutiniuose laikuose išėjo aikštėn purvini car valdžios darbai. Susiteršę viso ci-viliznuto svieto akšje Maskolijos valdžia šio Azevu, dabar rengiasi išeiti aikštėn kitas skandalas dar-purvinisn už skandalą su Azevu. Mat caro numylėtas ir proteguo-jamas juodasimčių organizatorius; perdėtinis "Tikrųjų maskolių san-jungos", Dr Dubrovin turėjo sek-retoriu buvusių policijos agentą. Tasai sekretorius, matyt susipykęs su savo ponu, dabar pradeda išda-vinėti savo pono ir policijos pas-laptis. Viešai garsina, kad caro proteguojama "Tikrųjų maskolių lyga" susideda iš žmogžudių; kad ji, su policija drauge, rengė Mas-kolijoj žydų skerdynes. Randas ir nenorėdamas, turėjo pradėti ti-rinėjimą "Tikrųjų maskolių dar-bų". Dubrovin nusigando, atkako pas carą norėjo melsti uždrausti ti-rinėjimus, bet prie caro jo nepriėlio, Taigi neužilgo išgirsime apie dar-purvinisn negu su Azevu caro norų pildytojų darbus. Ir toki purvini žmonės, galima sakyti, yra ponais gyvasties ir laisvės 140 mi-lijonų Maskolijos gyventojų ir tie gyventojai kenčia tokius purvinus, be sauzinės savo ponus, jų vergu-tybę tūno, laiko ranką, kuri juos vien skriausti moka!

VOKIETIJA.

Vokietijos izdas siems metams laukia didelio neprieklaus, bet ne-mano mažinti išlaidų, priešingai, jas vis didina ypač kariūnėnės ir kariškojo laivyno reikalams. Kuom uždengti neprieklių, ministeriui sunku surasti. Manoma buvo už-traukti paskolą, bet pinigų Vokieti-joj nėra per daug. Dabar randas padavė viešpatystės rodai priditinį sumanymą naujų mokesčių, kuris turės duoti siems metams 35 mi-lijonus doliarų. Sumanyti nauji mokesčiai nuo: palaikų, assekuraci-jų, akcijų, savasties raštų, užrašų, čekių.

Angščiansiame Vokietijos teisme Leipcege perkrainėjo bylą 13 mas-kolių studentų, apkaltintų už re-voliucijinę propagandą tarp stu-dentų augtesnių Vokietijos moks-liskų įstaigų. Teismas tulus stu-dentus rado kaltais ir pasmerkė kalėjimam kan trumpam laikui (mat jų kaltė buvo nedidelė, arba ne prirodyta), kitus išteisino. Bet išteisintieji tuojaus administraty-viškai likosi iš Vokietijos ant visa-dos išvyti kaip nepageidaujami svetimačiai; pasmerkietieji, pasi-baigus jų bausmei, bus teipgi iš Vokietijos išvyti be teisės kada nors jon atakti.

FRANCUZIJA.

Pereitą sanvaite pietinėj Fran-cuzijoj siautė gana smarkus žemės drebėjimas, kurie išgriovė kelis kaimus ir miestelius. Laikė tų žemės drebėjimų pradžio mažausiai šimtas ypatai; suzeistų skaitlius daug didesnis. Naujai popiežiaus į kardinolus pakeltas prancuziškais archyvisku-pas mieste Bordeaux Andrieu likosi teisman patrauktas už siundymą savo pamokslė žmonių prieš Fran-cuzijos teises. Pas teisėją kardi-nolas statėsi gana aštriai, pasakė, kad pas jį atėjo tik iš man-dagumo. Kada kardinolas išėjo iš teismo triobos, žmonės entuzija-stiškai jį patiko. Moterys klau-pė ant kelių. Kaip pasibaigs kar-dinolo byla didžiausiam teisme, dar nežinia.

Morokko sultanate, traukiant prancuziškais kariūnėms patolei įkaitusiais nuo saulės spindulių ti-raus nuo karščio ir troškulio pasi-mirė 12 prancuziškų kareivių; truksta dar 20 kareivių, kuriuos, be abejonės, tas pats pasiekė.

BRAZILIJA.

14 d. berželio Washington atė-jo žinia, jog tą dieną, 7 val. ryto, pasimirė Brazilijos prezidentas Dr. Alfonso Moreira Penna. Mirė jis staiga. Miręs prezidentas išrink-tas 1906 m.; tarnysta jo baigėsi 1910 m. Visi ministriai ir poli-cijos perdėtinis padavė savo rezignacijas, bet jų prašyta dar keletą dienų urėdus palaikyti.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Buvo rašyta, kad visos Vilniaus odų dirbtuvės liko uždarytos — dēlei nesupratimų darbai susto-jo. Dabar turį dirbtuvių savini-ninkai ir darbininkai galutinai su-sitaikė ir balandžio 29 dieną dar-bai ėmė kruti. Darbo diena — 9 valandos, vietoje buvusių 8 va-landų, truputį pamažinta mokes-tis, priėmimas ir atstatymas darbinin-kų priguli nuo fabrikantų. Žadama netrukus įtaisyti gar-laivių važinėjim tarp Vilniaus ir Kauno. Tam tikslui dabar valo-mas Neris dugnas.

Vilniaus miesto dūmon išrinkti du lietuviai: Dr. Antanas Vileišis 248 balsais prieš 104 ir Valius 201 balstu prieš 150. Dr. Vileišis buvo pastatytas kandidatu dviejų didžiųjų rinkinio partijų.

Vilniaus general - gubernatori-ja, kaip rašo "Wil. Wiestnik" nebu-siantis panaikinta. Anot jo visos kalbos apie Vilniaus general-gub-ernatorijos panaikinimą esą gry-niausias prasimanymas. Liepos mėn. viduryje, o gal dar ir anks-čiau, busias jau Vilniui paskirtas ir general-gubernatorius la-

Kai kurių žmonių sumanyta įkurti Vilniuje ligonbutis neisgy-domiems. Šią sumanymą or-ganizuoja kun. kanauninkas Cer-niavskis, šv. Jono bažnyčios kle-ronas. Kun. Frančekvičius pasky-ręs tam tikslui vienus savo namus, uždengti neprieklių, ministeriui sunku surasti. Manoma buvo už-traukti paskolą, bet pinigų Vokieti-joj nėra per daug. Dabar randas padavė viešpatystės rodai priditinį sumanymą naujų mokesčių, kuris turės duoti siems metams 35 mi-lijonus doliarų. Sumanyti nauji mokesčiai nuo: palaikų, assekuraci-jų, akcijų, savasties raštų, užrašų, čekių.

Berželio 1 d. naujas ligonbutis bus jau iškilmingai atidarytas. "Kur. Lit.", kuris tatai praneša, stebisi tokio darbo greitumu.

Vilniaus miesto taryba nutarė pasiskolinti 11740000 rublių mie-sto reikalams, kaip antai: elektros tramvajams įtaisyti, kanalizacijai išvesti, vandeniu pravesti, skerdy-kiai ir kitiems reikalams.

IŠ TRAKŲ.

Tikrųjų rusų sąjungos Trakų skyrius išsiuntė Lenkijos skyriams savo sumanymą lenkystei nuglemti. Tarp ko-kito, sumanymo au-švaisi likosi iš Vokietijos ant visa-dos išvyti kaip nepageidaujami svetimačiai; pasmerkietieji, pasi-baigus jų bausmei, bus teipgi iš Vokietijos išvyti be teisės kada nors jon atakti.

Mažutis miesčiukas smilčių kal-nuose ir pušynuose ant čero kran-to prie Kašedorio ir Jemo vieš-nio. Daili ir sveika vieta. Mu-ro bažnytelė, statyta 1800 m., stin-ga vargonų. Kur tik yra kokių parašų, visur lenkiški — žymė, jog čia ilgai lenkų viešpatauta, nors jų kaip maža pirmiau buta, taip maža ir dabar tebėsa. Lie-tuviai pradeda susiprasti, šio-to reikalauti. Giedojimai bažnyčioje jau perpusę, kartais net daugiau lietuviškai. Kol-kas dar sunku lietuviams, turint kleboną, nors lietuvi, bet lietuvių nekenčiantį. Mokykla gera, ale mokytojas ru-sas, lietuviškai nemoka. Yra dvi žydų sankrovės ir viena sulenkė lietuviu — Liako. Mono-polinės Kalviuose nėra, užtat yra penketas slaptų. Nebejamus Stan-kevičius net nuo kojų nusivarė, degtinė iš Krokių bevilkdamas. Laikraščių neskaity. Parodžius, klausia, ar švėsti esą? Bet dabar po truputį pratina, nes laiko jaunomėnė daug bereikalo su-gaishia.

Suva įkando vieną mergaitę. Dabar serga, bet gydos užkalbinė-jimais, o tikrojo gydytojo nepri-siima. Dievo Muzikantas. ("V-tis").

Iš Kalvių. Trakų apskr.

Mažutis miesčiukas smilčių kal-nuose ir pušynuose ant čero kran-to prie Kašedorio ir Jemo vieš-nio. Daili ir sveika vieta. Mu-ro bažnytelė, statyta 1800 m., stin-ga vargonų. Kur tik yra kokių parašų, visur lenkiški — žymė, jog čia ilgai lenkų viešpatauta, nors jų kaip maža pirmiau buta, taip maža ir dabar tebėsa. Lie-tuviai pradeda susiprasti, šio-to reikalauti. Giedojimai bažnyčioje jau perpusę, kartais net daugiau lietuviškai. Kol-kas dar sunku lietuviams, turint kleboną, nors lietuvi, bet lietuvių nekenčiantį. Mokykla gera, ale mokytojas ru-sas, lietuviškai nemoka. Yra dvi žydų sankrovės ir viena sulenkė lietuviu — Liako. Mono-polinės Kalviuose nėra, užtat yra penketas slaptų. Nebejamus Stan-kevičius net nuo kojų nusivarė, degtinė iš Krokių bevilkdamas. Laikraščių neskaity. Parodžius, klausia, ar švėsti esą? Bet dabar po truputį pratina, nes laiko jaunomėnė daug bereikalo su-gaishia.

Suva įkando vieną mergaitę. Dabar serga, bet gydos užkalbinė-jimais, o tikrojo gydytojo nepri-siima. Dievo Muzikantas. ("V-tis").

Iš KRONIO. Trakų ap.

Gegužio 9 d. Norkumų sodzi-nje buvo jungtuvės. Vienas ber-jo turėjo revolverį ir ketino iš-sauti. Kiti jį apstojo žiūrėti, kaip šauti. Kaip sovė, tai stačiai No-reikai į galvą. Ligonis, tur-but, nebeapgy.

Kiek tai nelaimių-nelaidu var-tojant šautuvus! Dievo Muzikantas. ("V-tis").

Iš KAUNO.

Kaune yra valdiška mergaičių gimnazija, į kurią nelengva įsi-sprauti. Užtat mažu man pra-du, kad norintieji savo dukter-imis duoti vidutinį apvietimą gali išrinkti kitą kelią. Nuo pernai atidengta čia p. Losickytės mer-gaičių gimnazija (iš 7 klasių) su valdiškomis teisėmis. Jau atideng-ta įžengiamoji ir 5 klasių, o nuo atidengimų mokslo metų atsidengia ir šeštoji klasė. Išguldomi visi, sulyg valdiškųjų mergaičių gimna-zijų programos, dalykai. Apart rusų, vokiečių ir prancūzų — len-kų ir lietuvių kalbos. Kaip gim-nazijos vedėja p. Losickytė, lygiai ir visos gimnazijos mokytojos la-

bai sąžiningai su didele meile ir pedagogiškų prityrimu auklėja pa-vestas joms mokes. Malonu yra yra žiūrėti, kaip čion gražiai su-gyvena visos Lietuvų apgyvenu-sios tautos: lietuvaitės, lenkės, ru-sės, vokiečiai, žydės ir kaip visų tautų reikalai aprupinti. Nors lie-tuvaičių norinčių mokyties prigim-tos kalbos atsirado tik 7 (yra jų, žinoma, daugiau, bet kaipo mažiau tautiškai susipratusių tėvų, velyja mokyties lenkiškai) gimnazijos ve-dėja ne veizint į tai, kad apmo-kėjimas lietuvių kalbos mokytojo jai brangokai atsieina, nesigali aukų, kad užganėdinti ir taip ne-didelio skaičiaus mokinių jų tau-tiškų reikalus.

Mokestis už mokslą: įžengiamo-ję klasių: 50 rub., I, II ir III 60 rub., IV ir V 70 rub.; VI — 80 rub. Kandidatės priimamos gale ir pradžioje mokslo metų, bet išlaikius kvotimus, jeigu būtų vie-ta, gali but priimamos ir viduryje metų. eReikia pridurti, kad p.Lo-sickytė labai atjaucia neturtelių padėjimą, ir, kad palengvinti ne-suturtoms mokinėms lankytis jos gimnaziją, kuri iš mokesčio nuo mokinių užlaikoma, sutvėrė su-siėlimo draugiją, kurios tikslas šelpi neturtingas mokes.

Kas norėtų gauti platesnes apie gimnaziją žinias tesikreipia prie įsteigėjos Kaune. K. L. ("L. U").

Liaudies mokyklų direkcija pranešusi švietimo ministerijai apie reikalingumą įsteigti Kauno gu-bernijoje 301 liaudies mokyklą, 52 antriems ir tretiems mokytojam vietas, t. y. tokias, kad, kur buvo vienas arba du mokytojai, būtų du arba trys mokytojai, — 7 vien-klases mokyklas perdirti į dvi-klases.

Šv. Grigaliaus Vargonininkų Draugija praneša, kad norint ate-ti pagelbon vargonininkams, kurie dar mažai išsilavinę vargonų grie-žime ir mažai supratimo turi apie Choralą, Harmoniją, Rubricelės skaitymą, chorų steigimą ir tt. — manoma atidaryti Kaune vasaros metu dvasiausių kursų, nors jau pavaršutiniam pamokymui augš-čiau nurodyti dalykų.

Motinėlės Draugija šelpia lie-tuvių talentuotų jaunomėnų, augš-tesnius mokslus einančių. Tikrų-jų narių 1908 m. draugija turėjo 76, šelpėjų 13, — iš viso 89. Na-rių ir šelpėjų tarpe buvo: dvasi-škų — 87, svietiskų — 1, nežinomu — 1. Jeigu draugija turėjo 1093 rub. 73 kap. (iš pernykščių metų perk. 270r. 23 k.); išlaidų 882 rub. 41 kap.

Tais metais Motinėlės susėpė šešis mokslą einančius žmones vi-nakartine pašelpa, o tris būvo skaitomi drangijos stipendijais. Iš stipendijatų tiktai vienas kuni-gas. Draugija negalėjo prašoma suteikti pašelpos 7 žmonėms; tam kalta draugijos nutarimas. ("Saltinis").

Kauno mokyklose: gimnazijoje, progimnazijoje ir kitose, jau gero-kai atsiranda lietuvių mokinių. Bet jiems kol-kas prisieina tikras kryžius nešti dėl blogų santikių su lenkais. Lietuviai mokiniai ne-miega, kruta, vis drąsiaus lietuvi-ų stę gina. Lenkai gi draugiją persekioja išjuokimais, net ir šventose vietose. Išgirdus tikrai bajoriškai kvailus keikimus: "cham lapciasty, cham z pod ciemnej gwiazdy", kraujas užsi-dega, liaunies mēdiesis. Nejaugi lietuviams negalima skryium mi-šios palaikyti ir pomokslėlis pasa-kyti? Tegu sau: vis dėlto mūsų tėvynės meilė negesta, bet kija ir sulauks šviesesnės gadynės! M—nys Lazdonas. ("V-tis").

IŠ SIAULIŲ.

Balandžio 29 d. daugybė žmo-nių su visa bažnytine procesija a. a. O. Podziūnaitės lavoną į kalėjimą nulydėjo į bažnyčią. Bu-vo du vainikai: vienas nuo gim-i-nės, o kitas nuo draugų su tokiu parašu: "Be laiko mirusiai sauva-lės auksai". Bet štai vakare į baž-nyčią ateina policija, sustato ant

neistikimo vainiko protokolą ir pa-reikalauja, kad lig šeštos valandos ryto "pavojingas" vainikas būtų nuimtas ir kad laidotuvis apsieitų be jokių iškilnių. Ant rytojaus susirinko dar daugiau žmonių ir su visa iškilmė nulydėjo į kapus. Tik žinoma, "baisusis" kaspinas buvo nuimtas, dargi buvo už-drausta kunigui pamokslas pasa-kyti. Kapinės buvo pilnos žan-darų ir policijos. A. a. Podziū-naitė mirė karštine (tifu), kuri labai išsiplėtojo po Šiaulių kalė-jimą. Pl.

P.S. Kitas mūsų koresponden-tas Silpnutis rašo, kad dabar po-licija pradėjo persekioti tuos žmones, kurie buvo arčiau prie laidotuvių. Anieš ir Liudviką Razevičaites kaltina už nešimą vai-niko su "baisiuoju" kaspinu ir iš-siuntė žinią net gubernatoriui. ("L. U").

IŠ CEDASŲ.

Ežerėnų apskr.

Valsčiaus sveiga nutarusi įsteig-ti dvi dviklases mokyklas: vieną Joniškėje, kitą Panemunyje. Uki-ninkai sutinka per 4 metus mokyti po 15 kapeikų nuo dešimtinės, iš-ko busią kiekvienai mokyklai po 4500 rub. Valdžia duoda moky-klos vietą. Artimojo miestelio — Labiškių — žmonės taip gi rupinasi atidengimu mokyklos, ku-riai turi jau paskyrę vidurį mie-stelio sklypą žemės. ("Saltinis").

IŠ PANEVŽIO.

Panevėžio dviklasėje mokyklo-jė šiais mokslo metais buvo 130 vaikų, 5 rusai, kiti lietuvių-kata-likai; mergaičių 17, berniukų 113. Pirmoje klasėje 15 mergaičių, 93 berniukai; antroje klasėje 2 mer-gaitės, 20 berniukų. Iš antros klasios pasitraukė nuo pusės metų 4 mokiniai, liko 16. Ją pabaigė 3: Pet. Micevičius, Mat. Naruse-vičius ir Pov. Juzulėnas.

Iš paduotojo skaičiaus matyti kiek daug lietuvių. Jie visi norėjo pramokti savo kalbos, bet per šiuos 1908—9 mokslo metus visi-mažą tegavo jie to mokslo, ypač paviršutiniam pamokymui augš-čiau nurodyti dalykų.

Tėvai turėtų pasirupinti bent vieno mokytojo tikro lietuviu. Prie p. Jablonskio Panevėžio mo-kytojų seminarijos mokiniai, nors ir rusai, išmokdavo šiek-tiek gru-nai lietuviškos kalbos. O dabai? Nevėžio Mylėtojas. ("V-tis").

IŠ MEDINGENŲ.

Telsių apskr.

Cia gyvena garsus visojo apie-linkėje "daktaras" Vencus. Ji-sai labai apskurkiai mokojo patrau-kti žmones ir įtikinti, kad su juo joks daktaras nesulygisias. Zmo-nės prie jo plaukte plauktė; dau-gesniai moteris, su kuriomis jis labai lipniai apsieidavo. Tokia "praktika" atkreipė, pagaliau, aklos tokiuose dalykuose mu-sų vyresnybės akis. Daktar-as su antstoliu ir urėdinku jį aplankė, padarė kratą, sustatė pro-tokollą ir patraukė į teismą. Venc-us, nusimanydamas ne vieną žmo-gų "nugydęs" ir suprazdamas, kad gali išeiti blogai, neilgai lau-kdamas, spruko į Ameriką. Sarkų brolis. ("V-tis").

IŠ ILAKIŲ.

Telsių apskr.

Vienas Ilakių žmogelis pirkda-veš po kaimus kiaušinius, sviestą, surius ir tt. ir veždavęs tai visą Liėpjon. Tokiu būdu jisai pel-nydavęs sau duoną.

Gegužio 2 dieną rytą antram miesto miestelio verste užpuolė jį plėšikai ir smarkiai sumušė. Varg-šas neužilgo pasimirė. Liko žmo-nas su mažais vaikeliais svetimoje pastogėje. Stan. Kazys. ("Saltinis").

IŠ PALANGOS.

Gegužio 5 užsidėję neseniai pa-statytas Palangos teatras. Iš čia ugnis persimetė ant notarjaus Kentros namų, į Upės gatvę ir į grafo Virbališkio (Antonino) pa-livarką. Per dvi valandis sudegė teatras, mazi Kentros nameliai ir dalis malkų. Elsnerio, neseniai pirkti Kliauznio, mazi Godzivič-nės namai ir visi palivarko triū-besia be didžiųjų rumų. Spėjama teatras busią padegtas už tai, kad ten būvę ketinama įtaisyti keletas sankrovų. P. Kailinaitis. ("V-tis").

IŠ LIEPOJAUS.

Balandžio 26 dieną čia įsteigta seniai laukiama, kovo 11 d. užtvir-tinta "Tarnaičių ir moterų darbin-niųjų draugija". Įsteigiamąją die-ną išrinkta valdyba ir prisirašė 141 narys-tarnaitė. Draugijos tikslas: globoti tarnaites ir darbin-kes, kad jos neklajotų šuntakiais ir nežutų dvasiškai bei kūniškai; ligotoms suteikti prieglauda, duoti pašelpą, gydyti. Draugija rupi-sis tarnaitės švėsti, įsteigdama knygyną, skaityklą, taisydama pa-skaitas.... ("Saltinis").

IŠ TARPUCIŲ.

Marijampolės apskr. Naktį, iš 12 į 13 gegužio dieną sudegė ukininio-zydo namai. Ug-nyje žuvo 4 metų mergaitė, 6 gal-vijai ir 5 arkliai. ("Saltinis").

IŠ SUVALKŲ.

Vietinė lietuvių draugija "Vie-nybė" gegužio 8 d. surengė sei-myninį vakarėlį, kuris, tur-but, ir bus paskutinis prieš ateinančią va-sarą. Vakarėlio programa, kaip ir visada, buvo gana įvairi. Kun. Čižauckas paskaitė apie lietuvių budo ydas ir jo gerąsias puses: glius apsarvastys šio klausimo, daugybę pavyzdžių, kaip iš šian-dieninio, taip ir praeitojo gyven-i-mo apsiereikimų, — rodė jogei gerbiamas skaitytojas gerai pažį-sta mūsų gyvenimą ir, nors sve-tur gyvendamas, atsidėjęs seka sa-vo tautiečių žingsnius. Antra va-karėlio dalis buvo koncertas; tar-puose padėkiamuota kelerios vi-lutės. Choras, Marčiukaicio ve-damas, ir šiuo žygiu gana padoriai padainavo apie dešimt dainų. Ži-nomas suvalkiečiams smulkiniškas Grinkevičius, vienas, taip-pat ir drauge su Marčiukaiciu, fortepijo-nu priitarant poniai Rakauskineis, su dideliu atjautiniu pagriežė ke-letą muzikinių veikalų. Po viso-ko jaunimas truputį pasoko. Isti-sai imant, vakarėlis darė labai ma-lonų įspūdį į atsilankiusius. Pa-našius vakarėlius "Vienybės" drau-gija steigė kas mėnuo, o kartais ir dažniau, per visą rudėnį ir žie-mą. Tų vakarėlių steigime dau-giausiai ir apsiereikę draugijos gy-vavimas: siame dalyke draugija rupinasi suteikti savo nariams ne-tik gražų ir malonų pasilinksmini-mą, bet ir naudą. Tam tikslui buvo daroma skaitymai; labiausiai pasidarbavo Matulevičius, vyrų gimnazijos mokytojas. Ypatingą malonumą tiems vakarėliams su-teikdavo dainos ir muzika, ir tie dalykai išimtinai Marčiukaicio ir Grinkevičiaus nuopelnas.

Draugija žymiai eina stipryn ir, kviedama lietuvių vienybėn, sten-giasi

nukentę "Vienybę" iš pusės savo kaimynų; pridursiu tikrai, kad prie draugijos pažinimo iš dalies prisideda ir musiekiai. Yra tokių "ponų", kurie skaito sau nusizeminimo atsilankyti į draugijos vakarelius, nes čia, girdi, susirenka žemo luomo žmonės, arba, Dieve saugok atvesti tenai savo šeimynas: ne, jie nepadarė tokios "hanbos". Tiesą pasakius, panašų ponų šeimynas lietuviškai mažai ir tesuprantą.

Negaliu nutyliuoti vieno iš daugelio faktų, liudijančių apie vietinių lietuvių tautiskumą: p. K. priegulio prie draugijos; po kiek laiko jis praneša valdybai, jogei dēlei priežasčių ne nuo jo priklausomų, jis iš draugijos turis ištūti; iki šių metų jo sūnų gimnazijoje lankė lietuvių kalbos lekcijas, bet pastaruoju metu pranešė direktoriui, jog nebenorįs, kad jo sūnų mokytų lietuviškai. Čia turiu pažymėti, kad kitas K. sūnus universitete naudojasi lietuviška stipendija, nors patsai nei žodžio nemokėjo lietuviškai ir, kaip teko girdėti, "užjaučias" lietuvių ne mažiau už tėvą. Savieji nutautėliai nekarta mums daugiau kenkia nei kaip svetimieji. Jotulis.

("V-tis").

IS KALVARIJOS, SUVALKŲ GUB.

Ačiū Dievi, bažnytinės riaušės pas mus jau pasibaigė, nors netaip, kaip priderėjo. Tiek to, bytik būtų ramu. Vieno lietuvių bijo, kad iš pačių kunigų, bėpataikaujančių lenkams riaušiniams, neatsirasų lenkų apsaugai. Gegužės 17 d. pirmąją Kryžių dieną, mūsų diakonas uždavė poterių lenkiškai ir lietuviškai. Tai būtų menkinė, kad lenkomanai nebūtų tie, kurie jėbių net ir skriaudų lietuviams pridavę per trejus riaušius metus bažnyčioje. Visti nusibė, nes to niekad nebuvo buvę, o jei ir buvo, tai negut labai seniai. Labai įdomu, dėl ko pirmą lenkiškai uždavė, o lietuviškai paskui. Rodos, nekoks lenkų riaušinių nuopelnai, kad pataikavus jiems, net ir jų nesant: tuo žygiu tebuvo trys lenkai. Kęskime, lietuvių, nes jau prie to pripratome.

("V-tis").

IS PETERBURGO.

Peterburge atidaryta dabar spaudos (laikraščio, knygu, išleidimo) paroda. Įdomi Rusijos laikraščių statistika, tai yra, suskaičymas, kiek ktrlia kalba einama Rusijoje laikraščiu. Pasirodo, kad einama: Rusų kalba 73 proc., lenkų kalba 11,33 proc., vokiečių kalba 3,2 proc., gruzinų kalba 1,9 proc., latvių kalba 1,9 proc., estų (igauņu) kalba 1,8 proc., armėnų kalba 1,6 proc., totorių kalba 1,5 proc., žydų kalba 1,4 proc., lietuvių kalba 0,6 proc., ukrainiečių kalba 0,4 proc.

Kitomis kalbomis laikraščių eina daug mažiau. Iš viso, 1908 metais išeita Rusijoje 70841286 knygu egzempl. už 25062691 rublį.

("V-tis").

SUMANYMAS APIE NAUJĄ VAKARŲ KRASTO RINKIMŲ TVARKĄ I VALST. TARYBĄ.

Per gegužės 8 dienos V. Tarybos posėdį, tarp kito ko buvo svarstoma sumanymas apie Vakarų krašto rinkimus į V. Tarybą. Atstovais Pichno, pranešėjas, išrodinėjo, kad dabartinė rinkimų tvarka tame krašte esanti neteisinga; į V. Tarybą patekę vieni lenkai, o tuo tarpu beveik visi to krašto gyventojai sąs rusai. Kalbėtojas, matyti, ir ukrainiečius visus ne lenkus ir baltarusius, lietuvių ir žydus (bent, anot "Slovo", kalbėtojo nurodomieji skaičiai būvę tokie, kad visi nelenkai, matoma, būvę paskaityti rusais). Žodžiu sakant, busianti teisėgesnė tokia tvarka, kada to krašto atstovais busią 6 rusai ir tikrai 3 lenkai.

Po pranešėjo kalbėjo ministerių pirmininkas Stolypinas. Jis pasakė, jog vyriausybė pati numananti, kad dabartinė rinkimų tvarka esanti netikusi. Ji beveik ištisai sutinkanti su siūlomu sumanymu ir patarianti perleisti tą sumanymą tam tikrai komisijai; o tuo tarpu ji įnešusi kitą sumanymą, kad dar vieniems netaikant Vakarų krašto atstovais pasilikty tie patys žmonės, kolei nebusiąs patvirtintas svarstomasis sumanymas. Paskui, įvedus tame krašte žemičių įstaigas, rinkimų tvarka pati persimaišanti.

Prieš sumanymą kalbėjo buvęs šv. sinodo ober-prokuroras,

leut. Obolenskis. Jo nuomone, siūlomasis įstatymas esąs priešingas valstybės vienbei dēl to, kad bereikal rinkėjai išskirstomi pagal tautų. Tiesa, sako kalbėtojas, kad rusų tauta sutvėrusi didžiausią valstybę, kurioje esą 140 įvairių tautų. Ne visos jos buvusios užkariotos ginklais. Bendram darbui reikia ko nors prakilnesnio už ginklus. Reikia, kad ir lepkai veikty kaip Rusijos lenkai. Tuo tarpu, išskirstant rinkėjus pagal tautų, lenkų atstovai veiksią vien kaip lenkai, ne kaip Rusijos gyventojų atstovai. Todėl tą sumanymą tuoj reikia atmesti, nebeduodant svarstyti nei komisijai. Didžiama 94 balsų prieš 64 buvo nutarta perleisti sumanymą komisijai.

("V-tis").

IS PRUSŲ LIETUVOS.

Klaipėdos "Lietuviška Ceitunga" No. 36 praneša apie negrįtą gegužės 4 d. Klaipėdoje bylą 18 socialdemokratų, kaltinamų už namų rinktės ardyimą rinkimo metu. Vokiečių tautininkų partija buvo tuokart priėmusi Klaipėdoje susirinkimą, kuriame dalyvavo ir kaltinamieji. Kalbant Schwabach'ui, Klaipėdos ir Šilokarčiomas valstiečių atstovui cecorystės seime, minietieji pakėlė trikšmą ir pertraukė kalbą. Zandarui paprašius išeiti, socialdemokratų nepaklausė, susirinkimas buvo suardytas, o socialdemokratai buvo varu išvaryti. Teismas 7 žmonėms pripažino esant kaltais ir nubaudė kalėjimu nuo 2 sanvaidžių iki 3 mėnesių.

Nuteistųjų tarpe yra ir socialdemokratų partijos sudarytojas Martinas, pirma Tilžėje gyvenęs. Jis gavo didžiausią bausmę — 3 mėn. kalėjimo. Išteisinta 11 žmonių. Gynė advokatas Haase iš Karaliaučiaus, buvusias socialdemokratų atstovas vokiečių seime. Kurmis.

("V-tis").

IS AMERIKOS.

MILIJONIERIŲ PERSKYRIMO BYLA.

New York. Čia prasidėjo milijonierio Gouldo su jo pačia perskyrimo byla. Perskyrimo reikalančia Gouldo pati. Teisme pasirodė, kad ji pinigų metė kaip smiltis: čeverykams į metus išleido \$1500, pančiakoms 500 dol. Vyras asabiškiems jos reikalams duodavo 25000 dol. kas mėnesis. Kiek tai šeimynų su tiek pinigų galėtų išstis metus prasimaityti!

ISEIVIAI MASKOLIAI NORI GRĮŽTI ATGAL.

1904 m. 2000 maskolių sektantų molokanų iškeliojo iš Kaukazo ir Kalifornijoje užėjo savo kolonijai. Pasirodė vienok, kad Amerikoj nėra geresnių sanlygų. Jie atsiskaukė dabar į Maskolijos randą su prašymu, kad jiems duotų žemės Sibiroj, aplinkinėse Vladivostoko. Jie mat nori grįžti atgal Maskolijon.

NELAIMĖ PLIENO DIRBTUVĖSE.

Wheeling, W. Va. Dirbtuvėse Wheeling Steel Co., išsiveržusio iš augštojo pečiaus sutirpusio metalo septyni darbininkai tapo su visu sudeginti tep, kad tik pelenai jų liko; keturi darbininkai užgauti mirtinai. Prie minėto pečiaus buvo 50 darbininkų. Daugumas jų darbininkų yra ateiviai, apie kokius Amerikoj darbdaviai ir valdžios mažai rupinasi.

JUODOJI RANKA.

Marion, O. Paslapstas policijos agentas Oldfield mano, kad jam pasisekė surasti svarbiausius vadovus italijonų išnaudotojų organizacijos vadinamos "Juodąja ranka". Mat vaisių krautuvė Limos jis rado daugybę gazdinančių laisčių, su "Juodosios rankos ženklu". Sumita jau diktai nužudėty to organizacijos vadovų; išvisu suminta 11 italijonų.

ZEMĖ FARMOMS.

Prezidentas Taft išleido proklamaciją, kuria rengimui farmų pveda buvusias indijonų rezervacijas: 440000 akrų Flathead rezervacijos Montanoj, 200000 akrų Spokane rezervacijos Washington valstijoj ir 100000 akrų Coeur d'Alene rezervacijos Idahoj.

DEBESŲ PRAPLYSIMAI.

Des Moines, Ia. Union pavietij 9 d. berželio siautė audra su debesų praplysimais, kurie neįs-

sakytai daug nuostolių pridirbo. Užtvinę vandens išaikino javus laukuose išardė fermerių triobas. Kaip kur užtvinę vandens pakilo ki antrų namų lubų.

PATVIRTINO SAINCLAIRO APKALTINIMUS.

St. Louis, Mo. Po 18 mėnesių tarnavimo atsisakė nuo tarnystos East St. Louis rando pasodintas skerdyklų inspektorius Harins ir pranešė ministeriui Wilsonui jo surinktas žinias apie biurius skerdyklų savininkų pasielgimus su mėsa, kurie visai ne paiso rando inspektorijų protestų. Harins perstato dar biuresnius negu Sinclair Rastuose dalykus.

EGZAMINAI BARDASKUČIAMS.

Illinois valstijos teisidarių butas užgrytė sumanyta bardaskučių egzaminų. Nuo dabar norinti uždegti bardaskučių turės išlaikyti specialią egzaminą, kaip tai antai Maskolijoj užsimanti bardų skutimu feldčeriai turi da. ryti ir išgauti laisnį. Turinti vienok skystyklas nuo seniau egzaminu ne reikalauja laikyti.

TRENKĖ I BAŽNYČIA.

Green Bay, Wis. Perkunas trenkė perėtis nedėlios dieną į bokštą katalikiškos Švento Kryžiaus bažnyčios. Viena ypata likosi užmušta, o daug tapo apsvaigintų.

VETRA.

Fort Worth, Tex. Aplinkinėse Luaders kilusi audra ir vėtra daug nuostolių pridirbo. Luaderse keturių ypatos likosi užmuštos, 13 gi yra apklutę. Vėtra išgriovė čia 13 triobų. Ta pati vėtra veik su visu išgriovė miestelį Hamlin. Mieste Haskel 6 ypatos tapo užmuštos. Ant Kansas City-Mexico geležkelio vėtra nuo tilto ant Brazos upės nuputė nuo vėžys pasazierinių traukinių. Prie to venas pasazierius likosi užmuštas, o daug tapo sužeistų.

IS DARBO LAUKO.

Youngstown, O. Darbai čia truputį pagerėjo, bet vis dar ne ant tiek, kiek darbininkai norėtų.

Toledo, O. Darbai čia eina vidutiniškai, bet iš kitur pribuvusiam darbas sunku gauti, nes ir ant vietos yra pakaktinai neturinčių darbo darbininkų.

Welston, O. Streikuoją čia darbininkai Pick Williamson Co. Kompanija bandė prie darbo pratraukti streiklauzius, bet streikieriai juos išvaikė.

Zemdirbystės ministeris Wilson užtikrina, jog atgūtas kainas valgio produktų gindo stoka laukų darbininkų: vien New Yorko valstijoj reikia 100000 darbininkų priderančiam laikų apdirbinimui.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

SVARBESNI NUTARIMAI 24 SEIMO S. L. A.

Nutarta padalinti S. L. A. posmetinės į 3 skyrius šep: pirmas skyrius \$150, antras — \$300, trečiasis \$1000. Ta reikala sutvarkyti paskirta komisija, kad iki ateinančio seimo sutaisyty konstituciją, prikaityty čarterį ir pritaiktytu atskaliuok, moigali skyrims.

Nutarta namą pirkti New Yorko patalpinimui spaustuves ir emigrantų namo ir tam paskirta \$25000.

Nutarta emigrantams suteikti pagelbą per namą Slaviškos emigrantų draugijos, kuri dabar tuom reikalau užsimu.

Nutarta priimti pakvietimą p. Roberto Steino iš Washingtono. D. C., kuris, per profesorį J. Geddes, Harwardo Universiteto kviečia lietuvių prie susidėjimo su aršikoms, dabar gyvenančioms tautoms, kurių esą dabar dešimtis: albaniskos, romaniškos, helleniškos, slaviskos, indiškos, iramiškos, germaniškos, celtiškos ir lietuviškos. Nutarta prašyti Dr. J. Sliupę, kad jis reprezentuotų lietuvių tautą tarpe ty suvienytų tautų ir paskirti vieną doliarį sutaisyti atsakančios terptautiškos vėliavos su žvaigždėmis kiekvienai tautai.

Paskirstyta tautiški centai teip: Emigrantams \$200, Valparaiso studentams \$200, "Ausrai" \$300, Vištalui \$60, Kankinams \$200, Lietuvos Dailės draugijai \$100, Žematei už raštus \$50, Vadovėlių iš-

eidimui \$100, Serno Muzikališ-

cam Fondui \$50. Išrinkta komisija peržiūrėjimui administratoriaus knygu: pp. Raulinaitis, Plekavičia ir Gedeminas iš Bostono. Administratorium išrinktas S. Astramskas, redaktorium palkitą V. S. Jokubynas, knygiu S. Astramskas, p. Zivatkauskas išrinktas visuotiniu balsavimu seimo patvirtintas centro pimsėdžiu, p. M. J. Damijonaitis vice pirmėdžiu ir p. Zemantauskas sekretoriu. Kasos globėjai išrinkti T. Paukštis, A. Strimaitis. Į literatūrišką komitetą išrinktas p. Mikolainis. Komisijon sutaisyty konstituciją, čarterį ir naujus skyrius posmetiniui išrinkti šie: pp. Bradčulis, Birštonas ir A. Bleviačia. Komisijon namo pirkimui: V. Ambrozevičia, Martucevičia, Lopatą, V. Birštoną ir Tareilą. Paduotą protestą socialistiškų delegatų dėl atmetimo "referandum" seimas atmetė kaip ne savo vietoje esantį, kurioje rodosi 16 doliarų, bet tie, kurie dirbtie ne gali, nieko negavo. Buvo čia sumanyta dėti pinigų kokiems ten viešiams reikalams, bet ir iš to nieko neišėjo.

Eina pas mus blogai, bet sunku ką pradėti, nes bandantį dirbti apšaukia šluptarniu, gazdina net užmušimu; kartais net nuo darbo išveja.

Nors lietuvių baigia mokėti pastatymo bažnyčios lėšas, bet ir iš jos menka nauda — pastatys jai airiams, Bažnyčiai nors diktai pinigų sudėta, bet menkai padaryta. Dėl nesupratimo čianykščiams lietuviams reikia daug nukęsti. Tris metai atgal nuo ledų nupuolė trys vyrai ir gana sunkiai apsikule; vienam cemento dirbtuvė nulaūžė koją. Iš jų du pagijo, galį dirbti, tie ir nors menką atlyginimą gavo: vienas šešis dešetus, antras rodosi 16 doliarų, bet tie, kurie dirbtie ne gali, nieko negavo. Buvo čia sumanyta dėti pinigų kokiems ten viešiams reikalams, bet ir iš to nieko neišėjo.

Eina pas mus blogai, bet sunku ką pradėti, nes bandantį dirbti apšaukia šluptarniu, gazdina net užmušimu; kartais net nuo darbo išveja.

Jankauskas.

IS PHILADELPHIA, PA.

Gal paklausite, ar daug turime vietų, kur galima praleisti laisvą valandą su nauda? Tokių vietų beveik nėra! Musų miestas didelis ir pagarsėjęs lietuvių draugijų gyvenimu. Draugijos rengia suiegyt vietas, taip vadinamus klubus. Bet ką daugumas klubų nuveikė? Klubai varo pragaistinę darbą platindami gėrimą svaigančių gėrų, užgesina iš netyčių pasirodžiusią šviesos kibirkstėlę. Kiek blogo jie daro!

Ar ne geriaus būdų rengti toki klubiui, kur jaunumėnė be skirletumo pažvalgyt susijęs su sunkių kasdieninių darbų atrastų protui peną, o kunui pasilį? Philadelphia jaunumėnė susikopė į kuopelę, vardu "Blaivos Jaunumėnė Apšvietos Draugija". Ji nori savo užduotį atlikti tokiu būdu: steigti klubą be svaigančių gėrimų; susirinkę lavinsis savo tarpe visose mokslo šakose lietuvių kalboje; mokinsis angliskos kalbos; rengs koncertus ir mokinsis muzikos ir dainavimo (jau yra surengtas choras); ir rupinsis įsteigimu knygnygo, pasitraukus laikraščius. Žiemai kuopelė geidžia viską su rengti. Jeigu kas iš tautiečių žino geresnį būdą savotarpiniam besilavinimui, tai meldžiame paaiskinti. Gal sakysite, kiek tokių užmanymų pražuvo. Pražuvo tiesa, nes mažai kas atjautė. Bet dabar jau iš visų kampų ir kraštų tiesiasi rankos prie apšvietos ir tikro drauginio gyvenimo! Tiktai broliai-lietuviai ne praleiskite mūsų balsą, apsvastykite tą svarbų klausimą ir pamokykite viens kitą.

Kuopelės vardu S. Balčas.

IS HERRIN, ILL.

Darbai čianykščiose anglių kasyklose eina vis dar blogai; mes maistui galima uždribti, bet ir tokį darbą ne visi turi. Ne visi ir dirbanti turi vienokius darbus. Dirbanti šlapiose vietose skundžiasi, kad vanduo neleidžia dirbti ir turi eiti namon, o gyventi reikia. Gyvenimas eina vis brangin.

28 d. gegužės čia pasimirė Vincas Sitkauskas. Vėlonis mēgdavo mautki. Vargas bedarbės laike ir jį pasiekė. Neteikęs darbo, neteko ramybės, vargas ir rūpesčiai sumaisė jam protą. Dar nuvaziavo pas draugus į Christopher, Ill. Ten revolverio šūy su galą padarė. Paliko patį su penketu vaikais dideliu varge.

4 d. berželio, nelgais sirgęs, pasimirė Ben. Gudavičius. Buvo nevedęs. Visą savo turta paliko Jonui Salui, pas kurį dešimt metų gyveno. Prigulėjo į vietinę pašėlinę draugiją L. N. Ukėsų Klubių. 5 d. berželio kuną palaidojo su bažnytinėmis apeigoms Herrino katalikiškose kapuose. Palaidojo jį Klubas, kadangi nieks nežinojo ar yra čia kur jo giminė. Pini-gų paliko apie 500 dol. Pačio įsai iš Kauno gub. nuo Raseinių, apie 12 metų gyveno Amerikoj.

J. T. Adomaitis, Box 708, Herrin, Ill.

IS CEMENTON, N. Y.

Čia gyvenanti lietuviai ne skaito laikraščių, o knygu, ypač galinčių protą apšviesti bijosi į ranką paimti, skaitančius laiko iš proto išėjusiais. Žinoma, tokių nuomonių prisilaikant, tamsybė turi viešėti patauti ir ji išliks sunkiai užgėlė ant čianykščių lietuvių. Vietoj skaitymo, daugumas paskendę girtuoklystoj, daugelio dievu yra degtinė. Yra čia toki, kurie patę žemai stovėdami, mano tuom save pakelti, kad gedisi savo prigimtos.

IS RAYMOND, WASH.

Darbai šiūm kartu eina čia pušėtinai. Iš kitur pribuvusiam sunku darbas gauti. Lietuvių yra čia 7 šeimynos, o pavienį kokią pusę šimto. Vaiknamas vien ne snagu, kad merginų nėra. Lietuviai čia gyvena vos nuo kokių trijų metų; užsilaiko jie gražiai, keli skaito laikraščius. Nuo tulo laiko lietuviai pradeda atpildyti čia Pitsburgu; kas sanvaidė atvažiuoja po keletą. Bet čia miestukas mažas, jau dabar yra užtektinai darbininkų, tai juo toliau, juo sunkiau bus iš kitur pribuvusiam čia darbas gauti. Yra čia vos kelios lentų piovkylos. Pragyvenimas brangesnis negu

kalbos. Kur, girdi su ja nueisi? Su lenkiška tai kas kitas, lenkiškai kalbėdamas, lenkiškoj pardavinė už brangių pinigų menkos vertės prekes galima gauti. Jie veda lenkes moteris, o per tai jų namai lenkiškais tampa, vaikai jau tikrais lenkais pastoja.

Cia esanti Sv. Antano draugija laikosi, kaipi slapta, saugoja nuo kitų sanarių ir apskritai nuo lietuvių savo konstituciją ir savo veikimą.

Nors lietuvių baigia mokėti pastatymo bažnyčios lėšas, bet ir iš jos menka nauda — pastatys jai airiams, Bažnyčiai nors diktai pinigų sudėta, bet menkai padaryta. Dėl nesupratimo čianykščiams lietuviams reikia daug nukęsti. Tris metai atgal nuo ledų nupuolė trys vyrai ir gana sunkiai apsikule; vienam cemento dirbtuvė nulaūžė koją. Iš jų du pagijo, galį dirbti, tie ir nors menką atlyginimą gavo: vienas šešis dešetus, antras rodosi 16 doliarų, bet tie, kurie dirbtie ne gali, nieko negavo. Buvo čia sumanyta dėti pinigų kokiems ten viešiams reikalams, bet ir iš to nieko neišėjo.

Jankauskas.

IS PHILADELPHIA, PA.

Gal paklausite, ar daug turime vietų, kur galima praleisti laisvą valandą su nauda? Tokių vietų beveik nėra! Musų miestas didelis ir pagarsėjęs lietuvių draugijų gyvenimu. Draugijos rengia suiegyt vietas, taip vadinamus klubus. Bet ką daugumas klubų nuveikė? Klubai varo pragaistinę darbą platindami gėrimą svaigančių gėrų, užgesina iš netyčių pasirodžiusią šviesos kibirkstėlę. Kiek blogo jie daro!

Ar ne geriaus būdų rengti toki klubiui, kur jaunumėnė be skirletumo pažvalgyt susijęs su sunkių kasdieninių darbų atrastų protui peną, o kunui pasilį? Philadelphia jaunumėnė susikopė į kuopelę, vardu "Blaivos Jaunumėnė Apšvietos Draugija". Ji nori savo užduotį atlikti tokiu būdu: steigti klubą be svaigančių gėrimų; susirinkę lavinsis savo tarpe visose mokslo šakose lietuvių kalboje; mokinsis angliskos kalbos; rengs koncertus ir mokinsis muzikos ir dainavimo (jau yra surengtas choras); ir rupinsis įsteigimu knygnygo, pasitraukus laikraščius. Žiemai kuopelė geidžia viską su rengti. Jeigu kas iš tautiečių žino geresnį būdą savotarpiniam besilavinimui, tai meldžiame paaiskinti. Gal sakysite, kiek tokių užmanymų pražuvo. Pražuvo tiesa, nes mažai kas atjautė. Bet dabar jau iš visų kampų ir kraštų tiesiasi rankos prie apšvietos ir tikro drauginio gyvenimo! Tiktai broliai-lietuviai ne praleiskite mūsų balsą, apsvastykite tą svarbų klausimą ir pamokykite viens kitą.

Kuopelės vardu S. Balčas.

IS MINNEAPOLIS, MINN.

Darbai čia eina prastai čianykščiose dirbtuvėse. Yra kelios lentų piovkylos, jose dirba kokia 50 darbininkų. Algos darbininkų mažos, darbas yra tik vasaros laike, žiemą sustoja darbai. Yra ir keli karšapiai. Kitokių dirbtuvių nėra. Prastam darbininkui sunkus gyvenimas. Vasaros laike dar dirba, bet atėjus žiemai, darbo nėra, todėl žmonės eina į girias.

Lietuvių yra čia 7 šeimynos, iš jų trys apsidėję su lenkėmis, o vienas su anglijone. Pavieniu bus apie 30. Nė jokių draugovių nėra. Laikraščių ateina tik vienas. Skaitančius laikraščius laiko čia socialistais, tamsiais, bedieviais, mano, kad laikraštis niekam naudos ne atgabenas, nes duonos ne duoda, ne duoda nei degtinės, kurią čianykščiai lietuviai labai myli.

Skaitytojais.

IS RAYMOND, WASH.

Darbai šiūm kartu eina čia pušėtinai. Iš kitur pribuvusiam sunku darbas gauti. Lietuvių yra čia 7 šeimynos, o pavienį kokią pusę šimto. Vaiknamas vien ne snagu, kad merginų nėra. Lietuviai čia gyvena vos nuo kokių trijų metų; užsilaiko jie gražiai, keli skaito laikraščius. Nuo tulo laiko lietuviai pradeda atpildyti čia Pitsburgu; kas sanvaidė atvažiuoja po keletą. Bet čia miestukas mažas, jau dabar yra užtektinai darbininkų, tai juo toliau, juo sunkiau bus iš kitur pribuvusiam čia darbas gauti. Yra čia vos kelios lentų piovkylos. Pragyvenimas brangesnis negu

kalbos. Kur, girdi su ja nueisi? Su lenkiška tai kas kitas, lenkiškai kalbėdamas, lenkiškoj pardavinė už brangių pinigų menkos vertės prekes galima gauti. Jie veda lenkes moteris, o per tai jų namai lenkiškais tampa, vaikai jau tikrais lenkais pastoja.

Cia esanti Sv. Antano draugija laikosi, kaipi slapta, saugoja nuo kitų sanarių ir apskritai nuo lietuvių savo konstituciją ir savo veikimą.

Nors lietuvių baigia mokėti pastatymo bažnyčios lėšas, bet ir iš jos menka nauda — pastatys jai airiams, Bažnyčiai nors diktai pinigų sudėta, bet menkai padaryta. Dėl nesupratimo čianykščiams lietuviams reikia daug nukęsti. Tris metai atgal nuo ledų nupuolė trys vyrai ir gana sunkiai apsikule; vienam cemento dirbtuvė nulaūžė koją. Iš jų du pagijo, galį dirbti, tie ir nors menką atlyginimą gavo: vienas šešis dešetus, antras rodosi 16 doliarų, bet tie, kurie dirbtie ne gali, nieko negavo. Buvo čia sumanyta dėti pinigų kokiems ten viešiams reikalams, bet ir iš to nieko neišėjo.

IS RAYMOND, WASH.

Darbai šiūm kartu eina čia pušėtinai. Iš kitur pribuvusiam sunku darbas gauti. Lietuvių yra čia 7 šeimynos, o pavienį kokią pusę šimto. Vaiknamas vien ne snagu, kad merginų nėra. Lietuviai čia gyvena vos nuo kokių trijų metų; užsilaiko jie gražiai, keli skaito laikraščius. Nuo tulo laiko lietuviai pradeda atpildyti čia Pitsburgu; kas sanvaidė atvažiuoja po keletą. Bet čia miestukas mažas, jau dabar yra užtektinai darbininkų, tai juo toliau, juo sunkiau bus iš kitur pribuvusiam čia darbas gauti. Yra čia vos kelios lentų piovkylos. Pragyvenimas brangesnis negu

kituose miestuose: boardas išpuola \$4.50—500 sanvaidė.

Ant. Dvaronas.

IS SYDNEY MAINŲ, KANADOJ.

Neseniai čionai ežere prigirė šėsių metų valkas, vienatinis sunus lietuivio Pazeros. Tėvai labai nusiminę. Tėvas prigirėusio vaiko yra pasiturintis, savininkas dviejų namų, gerai susipratus. Jis, be abejonės ir sunų būtų gerai išauklėjęs. Gal iš jo draugija būtų daugiau naudos sulaukus negu iš daugelio kitų, apie kurių išlavinimą, menkai išmananti tėvai menkai tesirupina.

A. B.

PRANEŠIMAS.

Kadangi įvyko lietuvių, taip vadinamų mokinių - darbininkų "Hight Agricultural School" Muskegon, Mich. streikas, tai mūsų pareiga pranešti apie tai ir tuom persegėti norinčiams ar pasiengusiems važiuoti į šią mokyklą. Plačiau apie šią mokyklą žinios bus aprašyta kiek vėliau. Norinti čia važiuoti susilaikykite, kol nebus aprašyta, kas ta per mokykla. Pasirašo 15 lietuvių.

P. S. Malonės ir kiti lietuviškėjie laikraščiai atkartoti.

REIKALĖ ATVAŽIAVIMO P. M. PETRAUSKO.

Sulyg paskutinės žinios nuo p. M. Petrausko, atvažiuoja įsai Amerikon pradžioj rugsėjo mėnesio. Į Prusų Lietuvą, turbūt, nevažiuos, nes Prusų lietuvių tautarpu nesutvarkę, ir tokiu būdu niekas neuztikrinta. Todėl atvažiuos greičiau Amerikon.

Rašo jis, kad gaunąs žinias iš Amerikos, draudžiančias jį į čia važiuoti. Rašėjai rašą jam, kad lietuvių toki pat kaip ir pirma: tamsūs, neapsiėsvietę, ir kad jįsi palauktų, kol jie apsiėsvies, tuomet jo darbas atnešės geresnius vaisius. Vienok p. M. Petrauskas rašo ant panašių išsitarimų šiteip: Zinau aš lietuvių,

labiausiai rupi. Šitas kitų peikėjas tikrai naudingas darbas pasistengia nematyti ir pasitenkina vienas tūšais savo žodžiais. Laimė dar butų, jeigu jis būtų tik vienas toksai, bet jį yra gana daug, kurie visą savo energiją apverčia ant brailymo be naudos po laikraščius. Argi jau mes ir neišsugsime iš savo vaikščiavimo? Supraskime bent sykį, kad atsiekimui ko nors, ne tušti žodžiai sveria, tik darbas.

Mes nenustodami galime kalbėti apie mokyklų reikalingumą, bet jos neatsiras nuo vieno to kalbėjimo. Jų atsiradimui pirmiausiai reikalingas yra geras jų įvykinimo apgalvojimas, o paskui įvykinimas pats. Kad mokyklos mums reikalingos, tai net ir be šnekinimo yra žinoma kiekvienam, o kokios jos turi būti tai ir nesunku žinoti. Mokyklos visuomet yra reikalingos vaikams — maziems ir dideliems. Kas nesusėję su jomis apsipazinti mazu vaikų budamas, tas pamato didelę reiką apsipazinti su jomis didelių vaikų paviršes. Šių, didžiulių vaikų pas mus yra apstis. Jiems gavus kųjų į ranką, ar kokį kitą tam panašų žaislą, mokinys jau beveik pirmu pasirodo, bet visgi yra geriau, kad ir vėliau kaip niekad.

Maziems vaikams mokyklas steigti čia Amerikoje mes, lietuviai ir neįstengiamie ir neturime per daug didelio reikalo, turėdami puštinai geras, (nesakyti, kad geriausias, nes jos turi ir gana daug silpnų pusių) valstybės mokyklas. Bet pasipirinti apsvietimui mūsų didžiulių vaikų, nemokančių ABC ir savo uždarbį skaitančių tikslai su savo pirštų pagalba, kurie neturėdami ką veikti, linksmis kazyromis ir alučiu — mes turime ir tai būtinai, ne tik jų, bet ir mūsų pačių naudai, kurie jau išaugome tą vaikystės laisvę. Juk jei šitie mūsų didžiuliai vaikai vietoje kazyro ir alaus imtų žaisti kasykaimu, tai kiek čia darbo pasidarytų mūsų budojantiems, džiūva mirštantiesiems knygų rašiniams? — dalykas aiškus. Bemoškių brolių apsvietimu rūpinis yra kiekvieno save inteligentų skaitančio šventą priedėmą tuom labiau, kad tas teip lengvai yra pasiekiamas, kaip garbingas Dr. A. Graičūno nurodė pereiname "Lietuvos" numerį. Sulyg jo nurodymų mums nereikia nė cento rinkti, nė mokyklų statyti, nė tiek daug po laikraščius be reikalo brailyti tuščius niekus, tik reikia noro vienimui mokinti; kitiems mokintis. Pradiniam mokiniui vaiko vėlių, ačiū Dievui, ir tiems kurie juos parupino, turime; prasiųnyusių akis vaikų, kurie įėjo sau pragarsėjimo "Valparaiso universitete" ir braizymu tuščių štraipsnių, teigė netruksta. Prie šito pridėjus vosias tautiškas draugijas ir organizacijas, kurių įstatymuose terp jų gyvavimo tikslų neapsirinkimai randame, rupestį savo brolių švietimui; turime viską, kas švietimo darbiui reikalinga. Jei visos tos tautiškos draugijos, su savo obalsu ant popierio nešti savo broliams apsvietimą, pasirupintų tikrai visus savo narius bent skatytį pramokinti ir visi tie, kurie daug kalba apie apsvietimą, tautos labą ir reikalą jai pasivėstę tikrai, kaip pasivėstę žodžius darbu, tai neapsirinkiusi pasakės, kad mūsų bemoškių pusė sumažėtų umu laiku.

Tautiškų draugijų su paninėtais augščiaus tikslais turime gana. Kiekviena jų turi savo svetinę ir ne vieną bet po kelis tarp savo narių, kurie galėtų kitus pamokinti. Viskas ko reikia, tai visų gero noro ir poros valandų pasivietimui kelis kartus per savaitę. Koks tai milžiniškas darbas būtų atlikti, nors gal tai nebūtų jis toks garbus kaip bereikalingas braizymas po laikraščius.

Aš labai trokščiau, kad Dr. A. Graičūno nurodymai sutiktų karštą visuomenės primarimą. Tas parodė, kad mes ne vienoms kalboms sutverti, bet mokame ir ką naudingą nuvikt. Ant galo tai nebūtų nieko naujo, nes tas jau yra dabar daroma pp. Račutės ir Vinikailio Brooklyn, kaip "Vie nybė" praneša.

Sekime gi šitą jų puikų pavyzdį. Kazių Juozas.

FARMŲ REIKALUOSE.

"Lietuvos" NN. 21 ir 23 patėmėjau atsisaukimus p. St. Miliaučio "Gerinkime mūsų būvį" ir "Lietuviškų farmų reikale". Aš gyvenau savo farmoj Wisconsino valstijoje 9 metus ir važinėju apžiurdamas farmas Nebraska, Montano, Washington, Wyominge ir Arizonoje, todėl daug maž pažistu vertę žemės klimatą ir išlygas farmerio gyvenimo.

Kad fabričių darbininkų padėjimas yra apvertintas, nėra abejonės, bet ir farmerio, ypatingai apsigyvenusio ant neįdirbtos ukės, yra pilnas kuoni sunkiausio darbo su labai maza nauda.

Kur yra derlinga žemė, geras klimatas ir geras vanduo, Jungtinių Valstijų valdžia jau dykai žemės neduoda, bet reikia mokėti \$8 ir daugiau už akrą ir tą leidžia lūstija, kad tuomi prašinti susigrupavimą į kolonijas vienokios tautos žmonijai.

Žmonės visokių tautų susimaišę gyvendami, neatbutinai turi priimti amerikiečių papročius ir kalbą, tuomi jie pasmerkti tautiškai pranykti.

P. Milianckas sako, būk lengva pradėti gyventi ant neįdirbtos farmos ir priveda pavykslą, kad šiandien yra daugybė išdirbtų farmų, o tie jas išdirbę farmeriai dirbo dar sunkesnis sąlygose negu dabar jie žemę išdirbo, kariaudami su indijonais ir gerų įrankių neturėdami.

Reikia vienok atsiminti, kad tuose laikuose gyvenimo sąlygos buvo daug parankesnės žemdirbių: miestuose nebuvo fabričių ir darbininkų lengviau buvo gauti farmai, ir valdžia nedarė nei jokių trukdymų ar prisakymų, kiek ir kada turėjo žemę išdirbti, kur ir kiek gyventi; ir visokių laukinių gyvulių ir paukščių buvo daugybė ir kiekvienas mokantis juos nušauti, turėjo pakaktinai maisto, kailius gi pardavinėjo. Svarbiausiu gi yra tas, kad tuomet buvo pakaktinai žemės pasirinkimui ir panorėjęs farmos, pasirinkdavo ją gražioje vietoje, derlinga žemė prie ežero, kur sanlygos gyvenimo buvo geriausias. Kiti farmeriai apsigyveno pirmutinį aplinkelę ir šiandien, daug metų praslinkus, matome gražiausiai išdirbtas farmas, kur didelis turtas ir išteklius matyti ant kiekvieno žingsnio.

Dabar sanlygos yra kitokios: vis tos geresnės vietos paimtos, liko tik tokios, kurių vietiniai gyventojai nenori imti.

Lenkai, finai, vokiečiai ir kiti, kurie turi savo kolonijas, jas pirmo nuo gelžkelių ar kitų kompanijų.

Susirinkus po keliolika ypatų žemę imti ne būtų paranku koloniją steigti, kadangi tos dykai duoda žemės nėra viename gabale, bet ji paskirstyta smolais atstumu kelių iki keliolikai mylių vienas nuo kito, suradimas jų gana sunkus.

Viskas, kas galima, tai gauti žemės iš t. v. Land Office; jas duoda, arba reikia nusipirkti pilnas, kad tokioje tai sekcijoje, mieste (township) ir plotyje (range), yra toks ar kitoks gabalas žemės ne užimtas, bet ant vietos nėra jokių žemkų matininko, todėl žemę tą sunku surasti. Pasamdes vežimą, turi važiuoti 20—150 mylių jos įėjimui. Reikia samdyti arba matininką, arba vietinį žmogų, surasti tą neužimtą žemę, suradus, jeigu niekiam netinkama, važiuoti toliau ir vėl atkurti tą pačią litaniją.

Taigi, gali kiekvienas suprasti, kiek reikia laiko ir pinigų, kol ką nors panašaus ir naudingą farmą surandi.

Kiekvienas pats turi apžiūrėti žemę, kurią ima, irgi pats turi būti Land Office tąją žemę užrašyti. Tik tarnavę Jungtinių Valstijų kariūmenėje gali per pasiuntinį arba advokatą užrašyti.

Aišku, kad uždėjimas letuviškos kolonijos negalimas, kadangi tai žemė yra išmėtyta sklypais, toli vienas nuo kito. Galima rasti ir vienoje vietoje didelių gabalų dykos žemės ir juos apimti, bet toji žemė, nors bent tos vietose, kurias aš ypatiskai mačiau, yra netinkama ukei. Aplinkiniai gyventojai ją vartoja ganyklai: užveria po kelis šimtus ar ir tukstantius akrų. Ant mažo sklypo, 160—320 akrų jokiū būdu negalima pasekmingai nei ukininkauti, nei gyvulių auginti, kadangi žemė suvisu nederlinga ir vietiniai gyventojai apskaito, kad reikia nuo 10—15 akrų išmaitinimui vienos karvės.

Mašinas bendram apdirbimui lauko irgi negalima pirkti, kadangi, viens nuo kito farmeris gyvena diktame atokume, o lauko darbai dirbami visų tame pačiame laike; kada Jonas aria ir Jurgis turi arti, kada vienas piauja javus ir antro yra nunokę ir tt., kiekvienas turi turėti savas mašinas.

Vienas dalykas ukininkauti te-

oriuje ant popierio, suvisu kitas praktiškas ukės darbas.

Sanlygas, ant kokių valdžia duoda žemę p. M. teisingai aprašo. Mokečiai p. M. paduoti nėra už žemę, tik už padirbtą popierių, apmokejimini lėšų užlaikimo Land Office.

Sutvėrimas bendrijos, mano nuomone, negalėtų atlikti praktiško darbo, o įmokejimas kelių ar kelių dešimčių dolerių duotų labai mažą kapitalą.

Suradimas tinkamos žemės reikalauja daug laiko ir pinigų, o tankiai tas laikas ir pinigas visiškai buvo praleidžiamas ant vėjo. Pasitiekamas rasti ką nors naudingo, važiuoji iš vienos vietos į kitą ir tankiausiai randi žemę, arba sanlygas, netinkančios reikalavimui. Jeigu kur yra tinkamas gabalas žemės, tai aplinkiniai fermeriai iš jo naudojasi, tankiausiai kreivia akia žiūrį į atėvį; todėl, gauti žinią apie ruožius, vandenį, vaisingumą ir tt. gana sunku, arba reikia gerai apmokėti, arba paimti reikia iš plano išmatuoti.

Kur aš ypatiskai žinau apie gautiną dykai žemę, paduoodu kuom geriausias patarimus. Valstijose Wisconsin ir Michigan, šiaurinėse dalyse galima gauti dykai žemę, ji yra mažos vertės, daugiausia smulktinai pilni pušinių kelmų. Valstijoje Nebraska galima gauti didelių plotų; labai kálnuota, smiltis vėjas neša, nėra vandenio, nei mažiausio medelio po šimtus mylių, malkos ir medis triobonts statyti labai brangus. Valst. Montana iš dalies, kaip ir Nebraska: dalis žemės apaugus mažais krumeliais ir akmuota, kaip kur beveik vienas akmuo, Vargas su vandeniu, bet yra malkų ir vietomis anglių.

Valst. Washington yra diktai dykai gautamos žemės. Žemė išrodo derlingą, juodžemis, bet tenai lytaus per visą vasarą nėra, kitur išisus metus nelija, tas juodžemis išdžiūvęs išrodo kaip tamsus penai, viskas išdžiūsta. Kuomet bus įtaisyta t. v. "irigacija" ten farmos bus geros ir derlingos, tie pat bus galima gauti žemę geresnę su dideliais gražiais medžiais, bet toli nuo apgyventų vietų, nėra kelių, tai didelis Vargas su pargabimu, ir reikalingiausias dalykas reikia kelias dešimtis mylių ant nugaros nešti. Prieinamesnės vietos tirstai apgyventos, bet, abelai imant, Valst. Washington geriausia tinka. Wyominge yra gražios lygumos, bet viskas jose apimta, kálnuose gi galima rasti dykų laukų, bet ar tai per toli nuo miestelio ar gyventojų, arba per didelę grior, bet ir ten galima dar ką nors naudingo surasti. Valst. Arizona yra labai sausas, augsti kálnai, terp kurių tėsiasi didelės lygumos, žemė smiltinga, apžėlus kadugiais. Didelis Vargas su vandeniu, ir tukstantiai gyvulių metas ir metų pastina. Paupiuose labai gražios farmos, bet ten dykai gauti žemės negalima, viskas apimta.

Peržiūrint viską iš mano ypatiskio patyrimo, man rodosi, kad valst. Washington ir Wyoming yra geriausias, galima dar naudingų kelių surasti.

Tegul nieks nemano, kad pradėti ukininkauti galima tik su penkais pirštais; kas teip, mano, skaudžiai apsiriks.

Aš patariu visiems, kurie, apmokeję už užrašus, suradimą farmos, pargabėtiną savo šeimynos į gryną mišką arba tirlaukį, neatbutinai turėti mažiausia \$500 ant pradžios gyvenimo. Pastatymui nors menkų triobų, supirkimui nors kelių neatbutinai reikalingų gyvulių, nors kelių įrankių darbai ir ant dviejų metų sau ir šeimynai maistui ne mažai išlaidų reikia. Dar ir su tuomi kapitalu turės vargo pradėti ukiat, daugiau negu sapnuoja, bet visgi turėdams tvirtą budą, gal išlaikys 5 metus, toliau bus lengviau.

Turinti priaugamus vaikus, jie būtų didelė pagelba, nes padėtų darbą atlikti, bet tegul nesiremia ant suaugusių vaikų. Tie ilgai ant tokios farmos neužtruks, į porą mėnesių bus atgal mieste, ir dirbdami fabrikuose, jausis daug laimingesniais negu ant farmos.

V. V. Rutkauskas.

MANO KELIONĖ Į LIETUVĄ.

Prieš išvažiuosiant teiravaus pas žmones, kaip būtų geriausiai grįžti į Lietuvą. Žinoma, gavau patarimą nuo kiekvieno, kurio tik paklausi, ir kiekvienas kitaip patarė. Kadangi aš turėjau Amerikoniškas pilietiškas popieras, tai norėjau važiuoti kaip amerikonas ir bučiau važiuavęs su amerikoni-

koms pilietiškomis popieromis. Bet p. P. patarė važiuoti be jokių popierių, pereiti slapta sieną, nes Rusijos valdžia mažai amerikoniškų popierių paisto; sužinoję, kad gimei ir angai Lietuvoje po caro valdžia, tai ir kabinasi. Apie Rusijos konsulį teip pasakė: duos paspartą, jei turi metrikus, o neturi, tai nors kunigo palidijimo reikalauja.

Su p. P. patarimu aš sutikau ir teip padariau: gavau palidijimą nuo kunigo gana pigiai, tik už vieną doliarį, pas Rusijos konsulį už 1 doliarį ir 60 centų gavau paspartą ir leidausi keliuon.

Kadangi važiuavau ne vienas, bet su motere, tai ir daiktų paėmiau ne mažai: drapanos mano ir moteries daugumė buvo naujos. Priviažavęs Rusijos ruožė, pajiojau neštis tiek daug daiktų per ruožė, nes buvo įgaidintas, buik reikė daug maito mokėti. Apstojau parubėžę pasiteirauti. Parubėžėje mažai yra teisingų žmonių, ir man nieks teisybės ne sakė, vien tykojo, kad galėtų priimti, pripasakoją nebutų daiktų, kaip bus pasirodžius su teip didėnų bagažų; jie patarė eit slapta ir apsiėmė perversi ir viską pernešti; girdi, tau nei plaukas nuo galvos nekris. Bet tie visi neva gero veljanti buvo niekšiai, jie akis gero veljo, bet norėjo prigauti, kad daugumą mūsų brolių ir prigautų, užtikrindami, kad plaukas nuo galvos ne kris. Paskui veždami patįs apiplėšė ir ne vienas ir gyvastį atima.

Aš tų niekšų patarimo ne klausiau. Pasidrasinęs, nuėjau tiesiog į kantorą paklausti ir sužinojau, kad visi, kurie man gezdino, buik aš einu budeliui į rankas, buik visi budeliais, buvo tai apgavikai. Sužinojęs viską, važiuavau gelžkeliu iki ruožė, kurį Rusijos pūrė. Stotį parodžiau praspirtą, kurį buvau gavęs Amerikoje nuo Rusijos konsulo, užmokėjau 3 r. už slapta perėjimą ruožė, (slaptai perėjau važiuodamas į Ameriką) ir tuomį viską užsi- baigė.

Bagazą pavartė, pavartė, pažiūrėjo knygųčių ir įlepė uždaryti. Tuomiu ir baimė užsiėmė. Parvažavęs namo, į antrą mėnesį persistačiau valdžiai. Nieks reikia kelias dešimtis mylių ant nugaros nešti. Prieinamesnės vietos tirstai apgyventos, bet, abelai imant, Valst. Washington geriausia tinka. Wyominge yra gražios lygumos, bet viskas jose apimta, kálnuose gi galima rasti dykų laukų, bet ar tai per toli nuo miestelio ar gyventojų, arba per didelę grior, bet ir ten galima dar ką nors naudingo surasti. Valst. Arizona yra labai sausas, augsti kálnai, terp kurių tėsiasi didelės lygumos, žemė smiltinga, apžėlus kadugiais. Didelis Vargas su vandeniu, ir tukstantiai gyvulių metas ir metų pastina. Paupiuose labai gražios farmos, bet ten dykai gauti žemės negalima, viskas apimta.

Peržiūrint viską iš mano ypatiskio patyrimo, man rodosi, kad valst. Washington ir Wyoming yra geriausias, galima dar naudingų kelių surasti.

Tegul nieks nemano, kad pradėti ukininkauti galima tik su penkais pirštais; kas teip, mano, skaudžiai apsiriks.

Aš patariu visiems, kurie, apmokeję už užrašus, suradimą farmos, pargabėtiną savo šeimynos į gryną mišką arba tirlaukį, neatbutinai turėti mažiausia \$500 ant pradžios gyvenimo. Pastatymui nors menkų triobų, supirkimui nors kelių neatbutinai reikalingų gyvulių, nors kelių įrankių darbai ir ant dviejų metų sau ir šeimynai maistui ne mažai išlaidų reikia. Dar ir su tuomi kapitalu turės vargo pradėti ukiat, daugiau negu sapnuoja, bet visgi turėdams tvirtą budą, gal išlaikys 5 metus, toliau bus lengviau.

Turinti priaugamus vaikus, jie būtų didelė pagelba, nes padėtų darbą atlikti, bet tegul nesiremia ant suaugusių vaikų. Tie ilgai ant tokios farmos neužtruks, į porą mėnesių bus atgal mieste, ir dirbdami fabrikuose, jausis daug laimingesniais negu ant farmos.

V. V. Rutkauskas.

"INTELEGENCIJA" IR "INTELENTIJA".

Ką jie reiškia? Žodis *inteligencija* yra tai žodis lotyniškas, paeinas iš veiksmo žodžio *intelligo*, kuris reiškia *suprasti*. Žinant, kad *intelligo* (dalis žodžio galūnės) *ent* (*ens, enc*) suteikia žodžiui savinamąją ypatybę, lengva suprasti, kad žodis *inteligencija* reiškia *mokymą*, *bei gabumą su- prasti dalykus*. *Inteligencija* yra tai ypatybė žmogaus sielos, arba dvasioski ypatybė, kuri išsiskiria į terp gyvulių. Jeigu žmogus savo besivystyme nebūtų pasiekęs to laipsnio, kuriamė apsirėikė *gabumu su- prasti dalykus*, beabejo ne būtų ne šiandieninės civilizacijos, bet kultūros, nebūtų nė luomų, nė kovos terp jųjų dēl naudojimosi any (civil. ir kult.) vaisiais. Juokais kalbant, be *inteligencijos* žmogus nebūtų įstėgęs nė nusidzi- ovinti sau stimbuoju, kuris savo laiku gėlbėjo jam karstytis po me- džiū, kaip mokslas apie žmogaus išsivystymą privadžioja. Taigi, visa tai, ką šiandien žmonija turi savyje praklinaus, gero ir puikaus, visa tai ačiū *žmogaus gabumui su- prasti dalykus* — *inteligencijai*.

Žodžiui *inteligencija* labai arti- mas žodis *inteligencija*. Tasai žo- dis yra kaip užvardinimas saiko žmogaus gabumui su- prasti dalykus. Ir teip, žmogų, įgijusį bent vidutinių mokyklų išsilavinimą, bent, susijęti sunaudoti žo- mokyklų suteikiamas žinias bent paviršutiniam supratimui svar- biausių pasaulio dalykų, paprastai vadiname *inteligencija*. Patsai žo- dis

inteligencija (lot. *intelligens*) rei- skia *suprantantį*; tačiau prie vardo *intelligens* prisiėgęs dar ir kitosios ypatybės, privalumai. Teip, asmenį, nors ir neįgijusį viršminė- to išsilavinimo, bet patogų ir man- dagų apsiėjimuse, dažnai vadiname *inteligentišku*; aišku tati, kad *pa- togumas bei mandagumas yra teip- gi labai įjymia dēme inteligento, o valdymas visų žiauresniųjų pa- linkimų, priešingy protui ir drau- gijos etikai, yra jo privalumu*. Asmuo, kurs neištis toms ypatybėms už 1 doliarį ir 60 centų gavau paspartą ir leidausi keliuon.

Kadangi važiuavau ne vienas, bet su motere, tai ir daiktų paėmiau ne mažai: drapanos mano ir moteries daugumė buvo naujos. Priviažavęs Rusijos ruožė, pajiojau neštis tiek daug daiktų per ruožė, nes buvo įgaidintas, buik reikė daug maito mokėti. Apstojau parubėžę pasiteirauti. Parubėžėje mažai yra teisingų žmonių, ir man nieks teisybės ne sakė, vien tykojo, kad galėtų priimti, pripasakoją nebutų daiktų, kaip bus pasirodžius su teip didėnų bagažų; jie patarė eit slapta ir apsiėmė perversi ir viską pernešti; girdi, tau nei plaukas nuo galvos nekris. Bet tie visi neva gero veljanti buvo niekšiai, jie akis gero veljo, bet norėjo prigauti, kad daugumą mūsų brolių ir prigautų, užtikrindami, kad plaukas nuo galvos ne kris. Paskui veždami patįs apiplėšė ir ne vienas ir gyvastį atima.

Aš tų niekšų patarimo ne klausiau. Pasidrasinęs, nuėjau tiesiog į kantorą paklausti ir sužinojau, kad visi, kurie man gezdino, buik aš einu budeliui į rankas, buik visi budeliais, buvo tai apgavikai. Sužinojęs viską, važiuavau gelžkeliu iki ruožė, kurį Rusijos pūrė. Stotį parodžiau praspirtą, kurį buvau gavęs Amerikoje nuo Rusijos konsulo, užmokėjau 3 r. už slapta perėjimą ruožė, (slaptai perėjau važiuodamas į Ameriką) ir tuomį viską užsi- baigė.

Bagazą pavartė, pavartė, pažiūrėjo knygųčių ir įlepė uždaryti. Tuomiu ir baimė užsiėmė. Parvažavęs namo, į antrą mėnesį persistačiau valdžiai. Nieks reikia kelias dešimtis mylių ant nugaros nešti. Prieinamesnės vietos tirstai apgyventos, bet, abelai imant, Valst. Washington geriausia tinka. Wyominge yra gražios lygumos, bet viskas jose apimta, kálnuose gi galima rasti dykų laukų, bet ar tai per toli nuo miestelio ar gyventojų, arba per didelę grior, bet ir ten galima dar ką nors naudingo surasti. Valst. Arizona yra labai sausas, augsti kálnai, terp kurių tėsiasi didelės lygumos, žemė smiltinga, apžėlus kadugiais. Didelis Vargas su vandeniu, ir tukstantiai gyvulių metas ir metų pastina. Paupiuose labai gražios farmos, bet ten dykai gauti žemės negalima, viskas apimta.

Peržiūrint viską iš mano ypatiskio patyrimo, man rodosi, kad valst. Washington ir Wyoming yra geriausias, galima dar naudingų kelių surasti.

Tegul nieks nemano, kad pradėti ukininkauti galima tik su penkais pirštais; kas teip, mano, skaudžiai apsiriks.

Aš patariu visiems, kurie, apmokeję už užrašus, suradimą farmos, pargabėtiną savo šeimynos į gryną mišką arba tirlaukį, neatbutinai turėti mažiausia \$500 ant pradžios gyvenimo. Pastatymui nors menkų triobų, supirkimui nors kelių neatbutinai reikalingų gyvulių, nors kelių įrankių darbai ir ant dviejų metų sau ir šeimynai maistui ne mažai išlaidų reikia. Dar ir su tuomi kapitalu turės vargo pradėti ukiat, daugiau negu sapnuoja, bet visgi turėdams tvirtą budą, gal išlaikys 5 metus, toliau bus lengviau.

Turinti priaugamus vaikus, jie būtų didelė pagelba, nes padėtų darbą atlikti, bet tegul nesiremia ant suaugusių vaikų. Tie ilgai ant tokios farmos neužtruks, į porą mėnesių bus atgal mieste, ir dirbdami fabrikuose, jausis daug laimingesniais negu ant farmos.

V. V. Rutkauskas.

Utopija.

Dažnai pasitaiko sutikti varto- jami žodžiai: utopija, utopistas, utopikas etc. Ką jie reiškia? Stai keli posmeliai tam klausimui:

Žodis *Utopija* atsirado pradžioje 16-to šimtmečio ir reiškia pir- miausiai užvardinimą bei antgalį, veikalo Tomo More'o "Utopija". Laikui bėgant, tas žodis įgijo pla- tesnę prasmę ir štai kokiū būdu.

Tomas More'as, budamas žmo- numi labai ideališku, mylėdamas teisybę ir nekęsdamas jokios prie- kartos, minėdamas veikale, papėik- damas beteisį spekos išnaudojimą, drauge apreiškėdamas indiferentiš- kas pažvalgas sulyg tiktybos pa- sekimais, kas tuose laikuose buvo dalykų nepaprastu, nupiešė labai ideališkių žmonių gyvenimą ant iš- mislytos salos Utopija, nuo kurios ir patsai veiklas gavo vardą. Ka- dangi tai buvo reformacijos lai- kuose, tai, beabejo, ir T. More'as savo "Utopija" norėjo apreiškiti pavyzdį reformai draugijos. Bet "Utopijoje" nupieštas žmonių gy- venimas pasirodė labai labai ide- alinis ir tolaikė draugijai gal labiau neįtikėtinas, kaip kad Bi- blijos rojų. Veikalas įgijo opi- nią neįvykdomos svajonės.

Taip, skardžiai skambantis te- orijos draugijos reformai, dažnai daug siulančios gero, bet dar daž- niaus nieko nesuteikiančios, pra- dēta vadinti *utopijomis*. Galiaus ir sumanymai bei projektai, kurie pats yra dailys ir atėstų daug gero, jeigu tik taptų įvykinti, bet dažnai neįvykdomi tulose iš- lygose, arba įvykdomi tik mažu- moje ir tai su dideliu vargu, teip- gi pradėjo gauti tą vardą.

Šiandien, netikintieji ir socializ- mą, ar j tai, kad jo idėjos kuomet- nors įvyktų, pajukimo dēl va- dina teipgi utopija, bet "Naująja Utopija". (To vardo veikaleis ga- lyvauti.)

Kaip sykį bus suprasta, kad muzika yra paprasto gyvenimo pagrindu, o ne kuo tokiu pridė- ty prie jo, tai kiekvienas, kuris yra skaitomas muzikališku, devy- nuose atsitikimuse iš dešimties bus ne pildovu, bet klausytoju. Muzikos gi mokytojas ne tiek- tiesis rodymu vaikams kaip žaisti; kiek davimu muzikos for- mos prastų išrodžių, gali su ke- liais grafiskais ir istorikais ap- sakymais apie kompozitorius ir jų laikus ir nurodymu ir jų ve- į jokių pasityčiojimų ir pasipa- o pasiskyrę sau idėją ir tikėdami savai utopijai, eina savo keliu ir ją suranda, nors, gal, dažnai ir netokią dailę, kaip svajojo. Da- žnai gyvenime pasitaiko, kad ama- tas arba profesija juos pasirinku- siems išpradžių išrodo tikra utopi- ją, bet su laiku, nors ir nebe var- go, bet prie tamproios energijos, at- bėms užčiuopiamis vaisius savo svajotajoms. Pramonės pavyzdžiai

ir skaitlingi, o tikro pastebėjimo verti išradimai liudija tą patį. Tai- gi, chigiečiai su laiku gali pasio- statyti sau gan švarią svetinę, socializmas gali sulaukti laiku, kad gėrėsis savo įvykdytų idėjų vaisiais, o istobulintas žmonišku- mas ir skurdžią žemę su laiku gal paversti į More'o idealizuotąją "Utopiją". Rudilio Spukas.

Muzika yra visuomenės- klausias menas.

M. E. Robinson.

Anot M. Camille Bellaieuo, muzika yra visuomeniškiausias ir sociologiškiausias menas. Ji vi- suomet atsiliepė labiausiai į širdis žmonių apastalų, padariusių žmo- nių atsigimimą vilties ir savo gy- venimo tikslu. Žmonės, sako jis, yra muzikais iš prigimimo. Jie nėra architektoriai, tapytojai ar skulp- toriai. Muzika yra žmonėms, ne publikai ir muzikos nupuoliams reikiška materijalizmo pergalejimą ir nužudymą draugijimo užsitė- jimo.

Jis piešia toliaus vieną po kitam šventuosius, mokslininkus, kanki- nius, patriotas, karžygius ir kitus istorijos tverėjus ir tautiškų liki- mų žiedėjus, įgavusius savo įkvė- pimą nuo muzikos ir palaikiusius savo narsą jaja.

Jo atgaivinantiuose puslapiuose skaitome apie daugelį manytojų ir reformatorių ir apie daugelį veiks- mo žmonių, kurie atrado muzikoję pasilį ir skatinimą prie darbo; apie Liuterį, priskaitantį jai dides- nę ir net augstesnę doriską galybę negu biblijos galybė ir vejan- tį vėlinį šalin; apie Mazzini di- delio nusiminimo metais su nau- ja narsą pakilusių laisvės ir žmo- niškumo kovoje, parašymu straipsnio apie muzikos rei- kalingumą apie Lamennais'ą platoniskame jėbulinimesi muzikos idėjose surandantį suraminimą nuo kliaučų kentiamų dēl jo prisiriši- mo prie savo žmonių ir teisybės; apie Fredericką Didįjį, neuoa- liai besimokinantį ant fletos slap- toje nuo pat mažystės iki senat- vės, rankomis plojant Quantzui, pastačius muzikos rumą, surin- kusi apie save geriausias kom- pozitorius ir muzikališkos techni- kos, sumaniusį ir įsteigusį ope- rai namą, rupestingai komponuo- jantį maršus ir koncertus, atlie- kantį visą tą savo darbą terp iš- sirošimų karan ir tarybų visą gyvenimą su neatsibodžiančiu už- sidegimu.

Moterims išskylant iš priemo- niškos prigulmybės padėjimo, ku- rios jos dabar užima, noras, idant gražumas perimtų gyvenimus vy- rų ir moterų, o ne paprastas puošnumas, ir muzika pe- kuose, tai, beabejo, ir T. More'as savo "Utopija" norėjo apreiškiti pavyzdį reformai draugijos. Bet "Utopijoje" nupieštas žmonių gy- venimas pasirodė labai labai ide- alinis ir tolaikė draugijai gal labiau neįtikėtinas, kaip kad Bi- blijos rojų. Veikalas įgijo opi- nią neįvykdomos svajonės.

Taip, skardžiai skambantis te- orijos draugijos reformai, dažnai daug siulančios gero, bet dar daž- niaus nieko nesuteikiančios, pra- dēta vadinti *utopijomis*. Galiaus ir sumanymai bei projektai, kurie pats yra dailys ir atėstų daug gero, jeigu tik taptų įvykinti, bet dažnai neįvykdomi tulose iš- lygose, arba įvykdomi tik mažu- moje ir tai su dideliu vargu, teip- gi pradėjo gauti tą vardą.

Šiandien, netikintieji ir socializ- mą, ar j tai, kad jo idėjos kuomet- nors įvyktų, pajukimo dēl va- dina teipgi utopija, bet "Naująja Utopija". (To vardo veikaleis ga- lyvauti.)

Kaip sykį bus suprasta, kad muzika yra paprasto gyvenimo pagrindu, o ne kuo tokiu pridė- ty prie jo, tai kiekvienas, kuris yra skaitomas muzikališku, devy- nuose atsitikimuse iš dešimties bus ne pildovu, bet klausytoju. Muzikos gi mokytojas ne tiek- tiesis rodymu vaikams kaip žaisti; kiek davimu muzikos for- mos prastų išrodžių, gali

Keli šios baisios vaizbos atstovai gavo priderantį pamokinimą paskutiniuosiu laikais ir reikia tikėtis, kad bus pasistengta duoti šioms žmogaus pavaldė bausimams jiems priderantį atlyginimą. Kaip mergina papuola ir nupuoliama, priversta šitų žmonių piktą ratą, tai ji tankiai jaučiasi, kad jai nėra galima pradėti padarą užsiėmimą. Šitas faktas, be abejo, yra panaudojamas kaip lazda priveritimui aukų laikytis savo nupuoliungo gyvenimo. Jei šios merginos būtų buvę priderantys išaugintos iš mažens, jei jos šiek tiek pažintų save, tai pirmiausia jos neteip lengvai būtų įtraukiamos šitų begėdių niekšų ir, antra, sykį padarius klaidingą žingsnį, jos nesijautų praverusiomis ant visados. Joms būtų galima turėti viltis, jei ateitų ir nors tiesios būtų įvesta ir viršininkai būtų sargiausiai, šita bausė vaizba nesiliaus buvus, kol kova su perdėtu bičnumu neįsplatins gyvenimo, sveikatos ir lyties pažinimo ir kiekvienus namus perdėm po visą plačią šalį.

Nekaltė būtų geru daktu, kuomet nereikia statyti su piktą, bet kaip kenksmingos veikmės, kaip patsai velniai po priedanga žmogaus gali prieiti su draugiskumu priekabėmis, tai praserėjimas teip reikalingas ir teip aiškus, kad negalima nesuprasti to tikros prasmės.

Piktas turi būti nurodytas aiškiai ir pilnai. Jis reikia pažinti iš pamatymo ne tai, kad mes norėtume apsipazinti su juo, ar jį priimti, tik, kad mes galėtume jo išvengti. Prasipatinus pažinimui, kuris užstoja augštesnį ir tikresnį vyriškumą, kuris gimdo augštesnės idėjas, kuris padaro moteris tvirtesniomis ir priklintesniomis šitas bausis piktas nors palengva, bet tikrai išnyks. Perdėtas bičnumas yra didžiausiu apriūpintojo paleistuvybės namų. Šita netikusi pažvalga į žmogaus kuną padarė daugia nupuoliomą, piktą labiau galimū ir atgabenom daugiau silpnybės, kancijų ir mirčių, negu koksai nors kitas piktas, su kuriuo mes kovojame po šiai dienai.

Lai tikrieji šios dienos vyrai ir moterys atidaro savo akis šios kenksmingos pajegos ataklumui. Lai jie platina geras žinias, kad kunas nėra niekintinu, kad jis nėra nesvarum, kad ištikrųjų jis atstovauja kilčiausia Dievo darbą ir kad aiškus ir pilnas supratimas šios žmogaus žmogios mašinos yra vertina priederme teip vaikščioti, kaip ir mergaitė. Tasyk, ir tik tasyk šita begėdiškų vaizba galutinai ir pilnai išnyks, nes prie šitokių aplinkybių nebūna nei reikalingo nei pristomybės vaizbo, parduodančio žmogiską sielą ir pragarišką žemišką pragaro sritį. "Phys. Culture".

KĄ CHICAGOS MOKYKLOS MOKYTOJAS SAKO APIE PI- GIUSIOS PARODYMUS.

Jis sako, kad jie kenkia vaikams. Anot jo, sakymas: jog vienvalinis darbas be pateikos padaro Joniuką atbukusiu vaiku, netinka jau šitai apigardai. Aš bijausi, kad priešingas sakymas yra teisingas. Vaikai mokinasi permazai. Pirmiau šita apigardą galėjo pasigirti skaitlingais vyrais, praskynusiais sau kelią svietė, nežiurint į visokias sunkenybes; jie mokinosi sunkiai naktimis, išsivadėdami visokio pasilinksmimo ir smugamo. Aš abejoju, ar tą galima būtų pasakyti apie vaikystės šios dienos.

Aš esiu pilnai apspazinęs su savo apielinke ir neturiu jokių prieturių. Bet faktas yra, kad šią dieną nėra galima užlaikyti tik vaiko atidžios mokyklų, kiek būvo galima treji metai atgal. Perdaug yra daigtų jo atidžios patraukimui. Kelias paskutiniuosius metais atsirado daugybė pasilinksmimo vietų, kokių pirmiau visai nebuvo. Vaikai išėjus iš namų vakare tik kelis žingsnius, teikia žengti, kad rasti kokią patraukimą savo atidžiai visam vakarui.

Be pastebėjimo tėvai pasidaro įlaidesniai. prašymams nikelti. Vaikai lapo penkcentinius teatrus vis daugiau ir daugiau. Sykį pamėgus jiems išpužius nėra galima jų palaikyti prie knygų. Šita naminė reakcija ypatingai stipriai apsiėriškia tarp beturčių vaikų, kur namai nėra patraukliniai. Sykį tolės vaikus nuėjęs į teatrą, ar suradęs progą praleisti vakarą išėjus iš namų, niekuomet nenorės būti namie.

Sitas nepateikimas reiškausiai matoma ateivių kvartaluose. Daugelis tėvų, dariusių sumanymus savo vaikams, tikėjusių duoti jiems kuodidžiausią progą mokintis, padaryti juos šiuo-tuo, išvyta, kad šita proga yra atmetama į šalį jų vaikų, kad noras linksintis nežiurint į kainą yra stipresnis pas vaikus, negu visokia logika, įtikinimas ir net tėvų pabauda.

Patikimui šito dalyko rašęs priveda žodžius vieno tėvo, kurio vyresnieji vaikai turėjo sunkiai dirbti už kiekvieną žinio progėdru. Jis paradinėjo laikraščius durti 7 metų budami. Jie dirbo dirbtuvėse sulaukę 14 metų ir vakarus praleidavo mokslui, pasiekimui ko-nors augštesnio. Jaunesnieji gi jo vaikai, esą laimingesni, bent teip jis mano, kad laimingesni. Jis pats uždirda gerus pinigų, vyresnieji vaikai parneša geras algas ir šiandien šeimyna yra, teip sakant, ant tvirtų kojų. Jo jaunesnieji vaikai turi geriausią progą mokintis. Bet jie tą progą nustumia, kurios vyresnieji neturėjo.

Tasą tėvas šitą patyręs ėmė tyrinėti kokia tam priežastis gali būti, kodėl jo vaikai teip atšalę nuo darbo ir savo priedermės. Ir vienintėlis jam atsakymas buvo tas, kad gatvė vaikams niekuomet nebuvo tokia patraukima, kaip paskutiniuosius trejus metais. Ne tik vaikai gali rast gana smagumo gatvėje, bet dar jie vienvaliai padilginami yra įsėjoti vis daugiau smugamo. Jei pirmutinis parodymas, kurį vaikas matė, užėmė jį, tai sekantis užima jį dar labiau. Vaikai ne tik palinksnami iki valiai, bet net perdaug.

Įvalios priemonės, išradimai ir prietaisai išdirba pas vakus šios dienos norą smugamų panašų girtuoklio norui. Girtuoklis negeria dėlto, kad jo kunas reikalauja to, tik dėlto, kad nutildyti netikrą savo norą.

Daugelis vaikų šitate kvartale liko nerviškais suirėliais besiganiodami naujus įspūdžius ir naujus smugumus. Tipiškas atsitikimas buvo pastebėta Halsted gatvėje. Motina vedė 12 metų vaikutį už rankos. Vaikas buvo ne tik liestas, bet ir sunykęs. Jo odą buvo pageltus. Tik jo akys žibėjo ir kunas raitėsi kaip driežlys. Kiekviena gatvė, kiekviena upatangi kiekviena ofisė ant teškingai kilčiausia Dievo darbą ir kad aiškus ir pilnas supratimas šios žmogaus žmogios mašinos yra vertina priederme teip vaikščioti, kaip ir mergaitė. Tasyk, ir tik tasyk šita begėdiškų vaizba galutinai ir pilnai išnyks, nes prie šitokių aplinkybių nebūna nei reikalingo nei pristomybės vaizbo, parduodančio žmogiską sielą ir pragarišką žemišką pragaro sritį. "Phys. Culture".

"Nei minutes negali išlaikyti jo grįžio", aiškino motina su asaromis akyse. "Jis užsimiršta valgyti ir gerti. Jam tik viena galvoje apie gatvę ir rodytus. Aš laukiau, kad iš jo bus man pagelba tuojau, dabar kokia gali būti pagelba nuo neturinio mokslo ir sveikatos?"

GAMTA YRA NESULYGINAMA CHEMIKAS.

Sprogimas lapų pavasari parodo gamtą chemiku, nuveikiančiu veikalus, kurių augščiausias mokslas negali tikėtis padaryti. Lape gyvoji medžiaga yra chemikas, o cėlė yra jo dirbklė. Dieną lapinis chemikas sugeria anglinės anglis ir degi. Anglis šitą dują išdėsto į elementus — anglirugštį ir degi. Anglirugštį jis palaiko kaip augalo maisto dalį, kad susijungtų su vandeniu; degi jis paleidžia oran. Naktia šitas procesas apsisloja, kadangi šviesa yra butinu veiksmo dalyku.

Iš anglirugšties ir vandens lapinis chemikas padaro cukrus ir skorbolus, kuriuos duoda augalų sritis. Kaip cukrus, šitie padarai pereina iš lapo į sukravimą, kaip antai su bulve kad yra, idant padaryti angalo krautuve, iš kurios augalas galėtų imti sau užlaikymą, galėtų ugdyti savo lapus ir krauti žiedus progai atėjus. Visos augalinės sunkos ir rugšties, kvapynės ir sakai skystai, kuriuos išduoda Indijos timpa (gumas), vaisių gardis ir net žiedų parva yra tolygum tveringosios chemijos padaru, kuri toli pereina geriausius žmogaus pasistengimus ją mėgdzioti.

ZEMVUOGES TAI MAŽYČIAI ELEKTRISKEIJI JUDINTUVAI.

Zemvuogės ir visi kiti vaisiai, riestutai ir daržovės yra mažais elektriskais judintuvais anot angliškų elektrotechnikos išradima.

Procesas, kuriuomi vaisius prisimatoma ateivių kvartaluose. Daugelis tėvų, dariusių sumanymus savo vaikams, tikėjusių duoti jiems kuodidžiausią progą mokintis, padaryti juos šiuo-tuo, išvyta, kad šita proga yra atmetama į šalį jų vaikų, kad noras linksintis nežiurint į kainą yra stipresnis pas vaikus, negu visokia logika, įtikinimas ir net tėvų pabauda.

Patikimui šito dalyko rašęs priveda žodžius vieno tėvo, kurio vyresnieji vaikai turėjo sunkiai dirbti už kiekvieną žinio progėdru. Jis paradinėjo laikraščius durti 7 metų budami. Jie dirbo dirbtuvėse sulaukę 14 metų ir vakarus praleidavo mokslui, pasiekimui ko-nors augštesnio. Jaunesnieji gi jo vaikai, esą laimingesni, bent teip jis mano, kad laimingesni. Jis pats uždirda gerus pinigų, vyresnieji vaikai parneša geras algas ir šiandien šeimyna yra, teip sakant, ant tvirtų kojų. Jo jaunesnieji vaikai turi geriausią progą mokintis. Bet jie tą progą nustumia, kurios vyresnieji neturėjo.

Tasą tėvas šitą patyręs ėmė tyrinėti kokia tam priežastis gali būti, kodėl jo vaikai teip atšalę nuo darbo ir savo priedermės. Ir vienintėlis jam atsakymas buvo tas, kad gatvė vaikams niekuomet nebuvo tokia patraukima, kaip paskutiniuosius trejus metais. Ne tik vaikai gali rast gana smagumo gatvėje, bet dar jie vienvaliai padilginami yra įsėjoti vis daugiau smugamo. Jei pirmutinis parodymas, kurį vaikas matė, užėmė jį, tai sekantis užima jį dar labiau. Vaikai ne tik palinksnami iki valiai, bet net perdaug.

DOMIOS AKYS ATRASTA PAS KIAULŪVES.

Šitų jaučiančių akis ir žiburinė akis yra jo įdomus pajautimo organai atrasti pas kiaulūves, gyvenančias Terzeminų jurių sienelėse. Termoskopiškai akis, kaip vienas šitų organų buvo pavadinta, yra apskritus kunas, susidedantis iš daugybės didelių skaidrių celių, gniušto nervų ir lėkštės pavidalo kuno. Bet lėkštės nėra skaidrios, tik teip pilnos juodos dažyvos, kad matomai yra visai nepereinamos šviečiantiems spinduliams. Todėl šitas organas negali būti matymo organu. Kadangi juodi dalykai turi didelę galybę sutraukti besiskleidžiantį šitį, tai Joulinas mano, kad tai esąs šilčio pajautimo organas. Bet mokslininkai nevisai tikri yra, kas atsieina pildenybės ir galimo reikalingumo šitį jaučiančių akių sutvėrimui gyvenamajam vandenyno ledinėse gelmėse kuone visiškoj tamsoj ir turinčiam dvi gerai išdirbtas akis paprasto pavidalo.

Žiburinė akis savo abelu sušildymo parodo, kad tai yra žiburinė gamtiniai ir netimui šviesos. Šito įdomus gyvulių žiburklos asis nėra perpendikuliariška kuno paviršiumi, kaip paprastose akies asis, tik yra kuone paraleliška tam paviršiumi. Spinduliai išsina paraleliškai su lėkštos išpausdo odoje apacia ir yra patirta, kad šita įspauda yra antruoju atmušėju visiškoj spindulių, pereinančių per viršutinę skaidriąją odą ir užsilaužiančių kuone tiesiu kampu nuo plataus dubaus veidrodžio. Akies veiksmu būtų apsiusti kiaulūžė lengvu spindėjimu, kuris tuojau patrauktų grobinį ir neduotų jo sielos matyti aiškiai. Bet šitas organas, kaip sako Dr. W. Beth niekuomet nebuvo matyta vartojant.

ZADAMA REFORMA RUSŲ KALENDORIJE.

Profesorius Solodilovas varosi įvesti Rusijoje radikališką reformą kalendorių daryme. Sykį jo nauji metai turėtų prasidėti nuo pavasario naktilygos, bėrtainiai gi turėtų būti skaitoma nuo naktilygų ir saulegrizų. Pirmu du mėnesiai kiekvieno bėrtainio turėtų trukti po trisdešimt dienų, trečias gi trisdešimt vieną. Tokiu būdu kiekvienas bėrtainis turėtų po devyntas dešimtis ir vieną dieną padarant 364 dienas į metus. Kadangi sauliniai metai turi 365 dienas, 5 valandas, 48 minutes ir 49.7 sekundas, tai viena diena metuos turėtų vadintis Naujų Metų diena be sanavietės dienos vardo.

Tas atima aliekamą dieną, palikdamas skitumą 5 valandų, minučių ir sekundų. Tas per keturių metų laiką, atmetant keturias dešimt penkių minučių antviršį padaro pridėtinę dieną, kurią prof. Solodilovas nori pavadinti po Naujų Metų diena. Keturiuos dešimt penkių minučių padarytą dieną per 128 metus ir tokiu būdu diena po Naujų Metų prilygtų tik sykį į 128 metus. Visgi dar pasiliekta skitumas kelių sekundų, bet kadangi tas padarytą dieną tik į 5000 ar 6000, tai jo galima nežiūrėti. Prie šito taislo kas pirmą bėrtainio dieną būtų pirmadieniu, pirmą dieną antro mėnesio visuomet būtų trečiadieniu, o pirmą dieną trečio mėnesio visuomet būtų penktadieniu. Yra teigiamai manoma, kad velykos, nuo kurių visos bažnytinės šventės skaitosi, pripuštų vis toj pačioj dienoj ir bažnytinės valdžios yra pavadama jį paskirti.

met būtų trečiadieniu, o pirmą dieną trečio mėnesio visuomet būtų penktadieniu. Yra teigiamai manoma, kad velykos, nuo kurių visos bažnytinės šventės skaitosi, pripuštų vis toj pačioj dienoj ir bažnytinės valdžios yra pavadama jį paskirti.

IS VISUR.

Maskolijoj gema naujas skandalas. Pasirodo, jog caro mylimas prezidentas Sanjungs tikrųjų maskolij. Dr. Dubrovin, kaip užtikrina jo sekretorius Prusakov, pažadėjo 15000 dol. tam, kuris kalte užmušimo dums atstovo Hercensteino ant savęs prisims, Prusakov, kuris pirmą buvo policijos viršininku, todėl daug dalykų žino, žada išduoti kaltus su rengimo visuokuse Maskolijos miestuose žydų skerdynių; jis užtikrina, kad prie to ir valdžia rankas pridėjo. Dubrovin norėjo earti prašyti sustabdyti tirinėjimus, bet jo prie caro nepileido, kol jis neišsistieps prieš teismą. Mat carui ne labai sekasi su pasirinkimu tikrųjų jo norų parėmėjų ir draugų: jo paties pasirinkti, vis jį sukompromituoja.

Valdžios mieste Bordeaux (Prancūzijoje) patraukė teismui kardinolą Andrieu už jo sakytą katėdps bažnyčioj pamokslą, kuriame kurstė žmonis prieš Prancūzijos teises. Iki šiol sakomi bažnyčiose pamokslai, išėjus gal Maskolijos, niekur nebuvo kontroliuojami net nekatalikiškuose kraštuose ir dvasiškija iš to naudojosi karais siundymams žmonių; daro tą gan tankiai, ir Amerkos kunigai.

Mieste Salmas, Persijoje, 13 d. berzelio buvo smarkus susirėminimas turkiškų kareivių su Persijos žandarais. Mušyje krito 12 persų ir 7 turkai: Turkijos kariūmenė išliko įsiveržė į Urmiah apskritį Persijoje. Maskolija ir jos paremta, Persija pakėlė protestą prieš, toki turkų pasielgimą, bet Turkijos randas atsakė, kad jis, bijodamas parubežiniuose Persijos apskrčiuose, riaušių, jų stabdymui daro vieną tą, ką ir Maskolija padarė, taigi atsistatė savo kariūmenę.

Paryžių pasimirė savininkas visame pasulyj pagarsėjusios parodinės vadinamos "Magazins du Louvre" Chauchard. Palaikydinimui kuno jis paskyrė net kelis milijonus. Pamatyti laidotuves, ant Paryžiaus gatvių susirinko su viršum milijonus žmonių. Iš savo milžiniškų turtų Chauchard krautuvių darbininkams beveik nieko ne užrašė, bet parpinusiam jam orderį ministerijos sekretoriui užrašė 3 milijonus doliarų; pirmsėdžiu orderį komisijos užrašė 20000 dol.

Ant salos Mindanao, vienos iš Filipinų salų, čia buvusi konstebliu susibuntavo prieš amerikoniškus oficerus, kurie, turbut, žiauriai su jais elgėsi ir kelis užmušė ir paskui su ginklais nutraukė į kalnus. Mieste Davao bažnyčioj užgimė smukus mušis amerikonių su čia buviais, kurie net 3 valandas traukėsi.

Peterburgo laikraštis "Novoje Vremia" pagarsino, buk Persijoje, provincijoje Azerbeijan, kur įsivermė maskoliai, sukilo Shaksevan giminė, skerdžia kaimų ir miestų gyventojus, buk išskerdė jau 5000 kaimiečių. Reikia venok atminti, kad "Novoje Vremia" tarnauja maskoliškam randui, todėl jo žinios nelabai ištikimos.

Peterburge prasidėjo byla 26 kaimiečių Mogilevo gubernijos — seniausius jų turi 81 metus, jauniausias — mergina 17 metų. Jie apkaltinti, jog užmušė 2 metų vaiką, nes jiems rodėsi, kad vaikas tas yra antichristus.

Ant Juodųjų jurių paskendo povandeninis maskoliškojo laivyno laivėlis "Kambala". Prie to priegė 20 igulės žmonių. Mat laike manevrų šitas laivėlis susimušė su mušio laivu "Rostislav" ir teip drūčiai likosi pagadytas, kad greitai paskendo.

Ant salos Sumatros, pietinėje Azijoje, 4 d. berzelio buvo smarkus žemės drebėjimai, kurie išnaukino miestą Korinchi. 200 ypatų likosi užmuštų, o daug daugiau yra sužeistų. Laikė žemės drebėjimo išmestos ant kranto jurių laivų nunešė, nuplovė į jures daug čia buvių namų.

EMILE ZOLA RYMAS

ROMANAS

VERSTA IŠ FRANCŲZŲ KALBOS

(Tęsa).

— Tamsta vakar matei jo šventenybę? Pierre pažūrėjo į jį nustebusiai. — O, čia viskas yra žinoma, aš tamstai sakiau... Kągi tamsta padarė? Tamsta, žinoma, atsisakė nuo savo knygos? Pierre dar labiau nustebo. — Aš taip ir maniau, bet norėjau persitikrinti... O, tai vis jį darbas! Tiki dabar tamsta man, persitikrinai pats, kad tuos, kurių jie nenunuodija, jie smaigia? Be abejo jis kalbėjo apie jezuitus. Atidtingai ištempęs kaklą, jis persitikrino, kad abatas Paparelli dar nesugrįžo.

— Na, o ką tamstai pasakė monsinjoras Nani?

— Aš monsinjoro Nani dar nemačiau, — antgalo atsakė Pierre.

— O aš maniau... Jis prieš tamstos atėjimą čia buvo. Turbut nuėjo išreikšti gailėjimą donai Serafinai ir kardinolui. Jis čia sugrįš ir pamatysi.

Donas Vidzilio dar pridurė: — Juk aš tamstai sakiau, kad tamsta galų gale padarysi viską, ką tik jie norės.

Jam pasigirdo, kad jis girdi abato Paparelli žingsnius ir sugrįžo į savo vietą. Pierre sėdėjo. Jam atstotojo akyse vikrus pralotas Nani, kuris tikrai privertė Pierre'ą sava valia išsivadėti knygos. Tas pralotas jį kankino ištisus tris mėnesius, kad užmušti visai jo svajones, — ir jam pasisekė.

Kaip tik jį tą tarpą jis pamatė monsinjorą Nani. Ant jo veido dabar nebuvo šypsos, jis išrodė rimtas ir labai liudnas.

— Ak, mano sunau, kokia baisi katastrofa! Aš ką tik buvau pas jo šventenybę, jis visas asarose. Tai baisu, baisu! Jis atsisėdo.

— Na ką, ar matei tamstą jo šventenybę? — Taip, vakar vakare, ir aš esu labai tamstai dėkingas, kad tamsta užganėdinai mano troškimus.

Nani nusišypsojo.

— Tamsta man dėkioji... Tikiuos, kad tamsta buvai taip protingas ir išreiškė prie jo šventenybės kojų gailėjimą. Aš buvau tame persitikrinęs. Aš labai esu laimingas, kad neapsirikau. Aš niekuomet su tamsta nesigincijau. Kam gincytis, faktai buvo reikalingi tamstos pertikrinimui. Taip, tamsta išsivadėję savo knygos, kurioje padarė nedovanotiną klaidą, sakydamas, kad popiezius turi išsivadėti svietiškos valdžios; jei popiezius išsivadėtų tos valdžios, tuomet bažnyčia turėtų prazūti. O tamstos naujoji religija, tai tik maištas ir erėzija; juk užtenka katalikybės žmonių išganyti.

Pierre matė čia visas Leono XIII pažiurimas. Nenorėdamas gincytis, jis dar pasakė: — Dar kartą tamstai labai ačiū, kad mane išgelbėjai nuo nereikalingų iliuzijų. Veikia, kaip mano kančios užgis, aš busiu tamstai amžinai dėkingas.

Monsinjoras Nani vis šypsojosi. Jis suprato, kad jaunas kunigas laikosi nuosaliai ir yra prazuvusi bažnyčiai avelė. Ką jis darys rytoj? Be abejo iškirs vėl kokią kvailybę.

— Leisk, mano sunau, duoti tamstai patarimą, — pasakė antgalo Nani. — Buk protingas, tamstos laimė, kaip kunigo ir žmogaus, yra nusižeminime.

Jis numojo ranka ir pradėjo kalbėti apie mirusius.

— Ak, vargšė kunigaikštienė, ak, vargšė kardinolas! Aš niekuomet nemačiau didesnės katastrofos... Ne, ne, tai jau perdaug! Nelaimė nuėjo perdaug toli!

Tame laike pasigirdo balsai kitame kambaryje ir Pierre pamatė kardinolą Sangvinetti, kurį vedė abatas Paparelli.

— Jei tamstos šventenybė teiks eis eiti paskui mane, aš pats tamstą nuvesiu.

— Taip, aš vakar vakare sugrįžau iš Fraskati ir, sužinojęs liudną naujieną, tuojau panorėjau išreikšti savo pasigailėjimą.

— Kaip tik tamsta pasimėlė prie mirusiųjų, aš tamstą nuvesiu pas jo šventenybę.

— Taip, taip, aš noriu, kad žinotų, kaip aš arti primu prie širdies tą nelaimę.

Jis nuėjo, o Pierre net išsijozio iš tokio drąsaus ir ramaus melavimo. Juk jis viską žinojo, kas turėjo atsitikti. Juk jis čia turbut atėjo tiktai todėl, kad nukreipti nuo savęs akis, arba vikrai padaryti politiską žingsnį, visai išreiškiant savo priešui pagarbą ir prijaunimą.

— Kardinolas Sangvinetti čia! — nenoromis sušuko Pierre.

Monsinjoras Nani nudavė, lyg nesuprato to išsitarimo.

— Taip, — pasakė jis, — aš ir girdėjau, kad jis vakar vakare sugrįžo Ryman. Jis pasiskubino sugrįžti, nes jo šventenybei pasidarė geriau ir jis gali būti jam reikalingas.

Be Pierre'o toks pasakymas neapgavo. Jis pažūrėjo į pralotą ir pamatė, kad jis viską žino. Jei tikėtis donui Vidzilio, tai pralotas Nani tik todėl įsimaisė į Benedetos procesą, kad iškirsti skandalą kardinolui Bokkanera, kuris tikėjosi gauti popiežiaus tiarą, ir tokiu būdu jį galutinai sukompromituoti. Nors Nani ir buvo Bokkanera priešas, bet jis niekuomet negalėjo leisti, kad žmonės pasiektų tokia

biaurypė — nunuodijimą. Juk buvo galima surasti parankesni įrankiai, kad prasalinti Bokkanerai! Nani nekuri laiką buvo Sangvinetti šalininku ir Pierre, norėdamas sužinoti, koks buvo doriškas praloto dalyvavimas tame atkariame darbe, prakalbėjo:

— Pasakoja, kad šventas tėvas nėra geruoju su kardinolu Sangvinetti. Žinoma, viešpataujantis popiezius negali maloniai žiūrėti į busimąjį popiežių.

Monsinjoras Nani širdingai prasijukė. — O, kardinolas jau tris kartus barėsi ir vėl taikėsi su Vatikanu.

Iš tolimesnės Nani kalbos, Pierre suprato, kad pralotas dabar jau nebelaiko ir Sangvinetti kandidatus į popiežių. Sangvinetti perdaug buvo sukompromituotas savo intrigomis ir ryšijų palaikymu su jaunąja Italija. Išsiaiškino tik, kad kardinolai Bokkanera ir Sangvinetti nori vienas kitą suėsti. Jei Bokkanera ir išsivergė tuo nuody, tai vistiek apie popiežiavių jam nebėra ką ir svajoti, nes dėlei tos tragikos istorijos, apie jį po miestą vaikščiojo labai nesvarios kalbos. Ir pralotas Nani iš to džiaugėsi, kad abu kardinolai nuėjo jau nuo scenos.

Jis atsikėlė ir draugiškai atsisveikino su jaunu kunigu.

— Brangus mano sunau, turbut mes jau nebeapsimatytime; laimingos tamstai kelionės...

Bet jis nėjo ir vis žiūrėjo į Pierre'ą.

— Sugrįžęs tamsta į Francūziją, pasimatys su kardinolu Berzero ir pasveikink jį nuo manęs. O, jis daug naudos galėtų padaryti mūsų bažnyčiai, tik nevisuomet nori.

— Taip, jo šventenybė turi išdirbęs savo noumones apie bažnyčią, — pasakė atvirai Pierre. — Padėkime, jam stačiai atkarus yra jezuitai...

Monsinjoras Nani sulaukė jį lengvu riktelėjimu.

— Kaip, jam atkarus jezuitai? Kokių būdu jezuitai jam neduoda ramybės? Juk jų jau nebėra — tai sena istorija! Ar tamsta matei juos Ryme? Ne, ne, nėra reikalo apie juos ir kalbėti! Jei tamsta jezuitais vadini protingus kunigus, kurie nori vien labo bažnyčiai, tai mes visi esame jezuitai! Kuomet pamatysi kardinolą Berzero pasakyk jam, kad labai neprotinga Francūzijoje persekioti jezuitus. Juk ištikrųjų jie ne priešai tamstų, bet draugai. Jezuitai stovi už Francūziją, todėl kad stovi už turtus, ir spēką, ir drąsą. Pasakyk taipgi kardinolui, kad jis labai puikiai pasielgė, jei pasistengtų sutaiškyti Francūziją su Rymu.

Niekuomet jis teip ilgai ir atvirai nekalbėjo su Pierre'u.

— Stūdiev, mielas sunau, ir dar kartą apsvastyk viską, ką matei ir girdėjai Ryme, buk išmintingas, negriauk savo gyvenimo.

Pierre nusilenkė ir paspaudė mažą ir papurtusią pralotą ranką.

— Dar kartą, monsinjore, sakau tamstai ačiū, už tamstos gerumą. Buk tikras, kad aš nieko neužmiršiu iš tos kelionės.

Monsinjoras Nani išėjo. Taip, Pierre niekuomet neužmiršė tos kelionės, — jis dabar gerai žino, ką reikia susivienyti po vienos motinos bažnyčios globa, — tai vergija, kur išganytojo mokslas pavirto į diktatūrą imperatorių.

Atsisukęs, Pierre pamatė užsikniausį, ant skobnio doną Vidzilio, kuris visais drebejo ne tiek iš baimės, kiek nuo drugio.

— Viešpatie, kas su tamsta? — paklausė Pierre, priėjęs prie jo. — Tamsta, rodos, sergi? Gal aš galiu kuo pagelbėti?

Bet donas Vidzilio, užmerkęs akis, sušuko:

— Ak, Paparelli, Paparelli!

— Kas? Ką jis tamstai padarė? — paklausė nustebs kunigas.

— Kaip! Ką jis man padarė? Tamsta, vadinasi, nieko neįdėjo, nieko nematė? Ar matei tamstą, kaip jis priėjo prie kardinolo Sangvinetti, kad nuvesti jį pas jo šventenybę? Argi bereikia didesnės begėdytės, — užkrautį jo šventenybei ant kaklo priešų, kuris rasi taip bauriai yra sutekęs rankas. O juk kelios minutės atgal tai pats Paparelli nepileido prie kardinolo vienos gerbiams ponios, kuri tikrai guodoja jo šventenybę. Taip, Paparelli čia šeiminkas, jis mus visus laiko savo rankose.

— Gana, mano drauge, tamsta perdedi... — Perdedu... Žinai kas atsitiko šią naktį; prie kokios scenos man teko būti? Aš tuojau papasakosiu.

Pasirodo, kad dona Sarafina, budama Vatikane, sužinojo, kad jos brolis, kardinolas, kuris metai atgal buvo tikru kandidatu į popiežių, dabar jau visai prašalintas nuo tos kandidatos. Ir tame visame kaltas Paparelli, kuris turėjo į kardinolą neapribuotą įtaką. Ir tai iš pažiūros dievobaimingas kunigas, nuolat gundė, lyg pikta dvasia, kardinolą ir stumė į visokius netaktiskumus. Jį tuojau pareikalavo, kad tą veidmainį, akies mirksnyje prašalintų iš rūmų, bet brolis užsipulė ant jos, sakydamas, kad tai pikti liežuviai, kad nekrislo nėra teisybės, ką kalba apie tą šventą kunigą Paparelli. Ne, jis jo negalys prašalinti, jis esąs prie jo prisirišęs. Kardinolas susibarė su dona Sarafina, kuri turėjo antgalo nutilti.

Donas

noti ir apie viską, iškreipus, pranešti kur reiki, tai baurus jezuitas, lekajus ir tironas!

Nusiramink, nusiramink, — kalbėjo Pierre.

Bet donas Vidzilio negalėjo nusiraminti, vis drebėjo. Jis kalbėjo, kad jo jezuitai nepalikis vistic gyvu, kuomet — koks užduos ir jam nuodų. Pierre'ui pasidarė jo gaila, nes prieš save matė sugriautą žmogaus gyvenimą, kurį kankina persekiojimo manija.

Tamstai reikia bėgti! Nepasilik čia! Išvažiuok į Franciją ar kur kitur.

Bėgti, kam? Francuzijoje yra jų ir daug. Nėra tokios vietos, kur jų nebūtų. Jie visur yra. Ne, ne! aš geriau čia pasiliksiu, geriau čia numirti, jei jo šventenybė nebegali mane apginti.

Jis pakėlė galvą ir pažiūrėjo į kardinolo portretą, kabantį ant sienos. Drugys jį vėl neįspaskytai ėmė krėsti.

Atstok nuo manęs, atstok, meldžiu tamsos... Nebekalbėk... Ak, Paparelli, Paparelli! Jei jis sugrįš ir pamatys, kad aš kalbu su tamsta... Aš niekuomet nebekalbėsiu. Pririšiu savo liežuvį, nupiausiui jį... Meldžiu, eik šalin nuo manęs! Jis sugrįš ir užmuš mane.

Pierre išklauė jo maldavimo ir nuėjo.

Išpradžios Pierre nuėjo išreikšti savo priėjimą pas doną Serafiną. Atlikęs tą ceremoniją, tą patį norėjo atiduoti ir kardinolui Bokkanera. Priėjęs prie kardinolo durų, pamatė Paparellį, kuris sergėjo jo šventenybės duris.

Abatas Paparellis, pamatęs Pierre'ą, suprato, kad nėra jokios priežasties neprileisti to svetimačio kunigo prie kardinolo. Juk jis rytoj išvažiuoja, sumuštas ir nužemintas, nėra jo ko bijoti.

Tamsta nori pamatyti jo šventenybę? Gerai, gerai!... Tuojau, palauk!

Matydamas, kad Pierre per daug arti priejo prie durų, jis nustumė jį į kitą kambario galą, kad neišgirstų nė vieno žodžio iš kalbos.

Jo šventenybė dar tesikalba su kardinolu Sangvinetti... Palauk čia.

Tikrai, Sangvinetti ilgai klupojo prie mirusiųjų, paskui padarė ilgą vizitą donai Serafinai, kad parodyti, kaip ji apeina šioji nelaimė. Dabar jau daugiau desimties minučių jis kalbėjosi su kardinolu Bokkanera. Pierre, stovėdamas prieš abatą Paparellį, atsiminė dono Vidzilio žodžius, — tikrai koks baurus ir atkarus buvo tas kunigas, kiek daug jame nekūstės!

Pierre klausė savęs, ką taip ilgai galėjo kalbėti kardinolai. Juk Bokkanera žinojo, kad Santobono būvo tankus svečias pas Sangvinetti. Kaip interesinga būtų dabar pamatyti jų veidus, kuomet jie taria diplomatiškus sakymus, atsakančius tokiam, pasimatymui, o tuo tarpu abiejų širdyse dega karščiausia neapikanta.

Atsidarė durys ir pasirodė kardinolas Sangvinetti, kurio veidas buvo tiek tik liudnas, kiek tas buvo reikalingas. Tikrai jo akyse buvo matyti džiaugsmas, kad atsikratė nuo pareigos, kuri ištikrųjų buvo per daug sunki. Jis buvo pilnas vilties, kad dabar tikrai jau bus popiežius.

Abatas Paparelli puolė prie jo.

— Aš galiu tamstos šventenybę palydėti... Paskui atsikreipė į Pierre'ą:

— Dabar tamsta gali iėiti.

Iėjęs į dirbamąjį kabinetą, Perre pamatė stovintį Bokkanerą, tokį iškilmingą ir didų; matyti, kad ir jis visgi manė būti popiežium, kurį išrinko konklavas.

Kaip duris užsidarė ir jis pamatė kunigą, kuris buvo prie jo brangių kunikių mirties, jis nebegalėjo susilaikyti nuo ašarų ir svyrudamas, parpuolė ant kreslės. Pierre iš etiketo norėjo pabučiuoti jo žiedą ant bevardžio piršto, bet kardinolas jį sulaukė ir pasodino prie savęs.

— Ne, ne, brangus sunau, sėsk čia, palauk... Atsprašau, leisk man valandėlę išsiverkti, man širdis plyšta.

Jis verkė, uždengęs veidą rankomis. Ir Pierre negalėjo susilaikyti nuo ašarų; savo galvoje jis įsėjojo žodžių, kuriais galėtų nors mažumėlį suraminti tą senelį.

— O, tamstos šventenybė, kaip man skauda širdį. Aš gerai suprantu, kokia didžiausia nelaimė aplankė tamstas.

Kardinolas energišku mostelėjimu sustabė jį.

— Ne, ne, meldžiu, nekalbėti nieko — nieko!

Tyla tęsėsi kokią minutę. Paskui kardinolas kiek aprimo ir prakalbėjo:

— Tamsta mus apleidė, rytoj nori išvažiuoti?

— Taip, rytoj su tamstomis atsiveikinsiu ir dar kartą išreikšiu savo dėkingumą už tamstų geras širdis.

— Tamsta, tikrai, žinai, kad Indekso kongregacija nutaisė tamstos knygą, ko ir reikėjo laukti?

— Taip, aš turėjau laimę pasimatyti su šventu tėvu ir prieš jį aš išsivadėjau savo knygą.

Dregnose kardinolo akys užsiedė liepsna.

— A! Tamsta tą padarei! tamsta puikiai pasielgei. Ištikrųjų tai buvo tamstos pareiga, kaip kunigo. Aš, kaip narys kongregacijos, atidengiau perskaičiaui tamstos knygą. Ir jei aš buvau paskui neutrališkas, tarytum visai taja knyga nesinterasavau ir net neatėčiau į posėdį, tai tik todėl kad aš mylėjau savo brangią Benedettą, kuri mylėjo tamstą ir būnė...

Ašaros vėl pradėjo jį slopinti, atsiminus apie Benedettą, ir jis siurkščiai tęsė:

(Toliau bus).

V. K. Račkauskas Eilėmis ir Proza.

Aš vis nesiskundžiu, nors aukurai Dievo, nesukuria žmonės negestančią ugnį; nors sunys jo žuva varguose pasinėg, o vargas juk gindo pražutį doros!

Aš vis nesiskundžiu, nors širdį man Dievas pripildė geismais vien, o nedavė viekų; nors žmogui, kurs pailsio įeško, suskandęs, ilgai reik keliauti į amžių kapus!

Ir nors idėlai jaunimo greit žuva, nedavę jo sielai vienybės skaisčiausios, nors jauną krutinę, nekaltą ir silpną, sudegina ugnis menkųjų jausmų...

Aš vis nesiskundžiu, nors saulė nešildo beturčių pastogės ir kaliniui urvo, nors puva, paskendę į baisų liudumą, prabėgančio amžiaus išblyškę vaikai...

Nors tiek čia, ant žemės, yr' sopulio-skausmo, tiek ašarų rieda, kalčių tiek visokių... nors minios pasaulio, ir pranašas didis, pražutį jau skelbia baisių laikų...

Ne... aš nesiskundžiu... Vis tiek juk pasauliui, ar audrą sukelsiu, ar tyliai išsėsiuos... Liudna tik begalo, o didis Dieve, kad Tu viešpatuji ant šiųjų vargų!

I. 1907.

KO?

Sudejavo mano kanklės, audėjavo sidabrinės, sudrebėjo mano rankos, aukso stygos sudrebėjo. Ko dėjuoja mano kanklės, ko vaitoja sidabrinės? Ir ko rankos, ir ko stygos staigu-umai sudrebėjo?

Kanklės dėjuoja ne nuo vėjo šiaurinio, įjasias užgavo mano brolių skausmai; josios nebijo tuščio aido laukinio — įjasias užgavo žmonių baisūs keiksmiai.

Eina, plaukia amžiaus aidas, su juo bėga kancios didžios: jos mums neša mirtį staigiai, jos mums rengia guolį kieta.

Į tą guolį suguldyti mes sapnuosim sapną baisų: mes kitų kancias regėsime, o sušukt nebūsim jau galės...

Sunki prisiartin pavoju gadyne. Skambina panciais, kraują taško keliais. Tad bėgkim kovon! Ten mūsų lauk' laisvė! Bėgkim, kol šio dar amžiaus esam vaikais!

1905 XI. Peterburgas.

TURCIŲ PUOTA.

Linksmiau, merginos, gerkit, dainuokit!... Nėr ko čia liusti — viskas ramu! Terėkia liaudis — jai tik tas reikia! Nepasieks gandas mūsų namų!...

Mūsų turtas — auksas!... Ko užia minios?... Ko jos ten klykia?... kas jas supras! Mės turim' laimę, mės turim' auksą — jis mūsų pasaulio grožė atras!

Mės galim aukso vainiką pinti — ir už jį pirkti garbę minios... Pavergsim vyrų daugybę šlovę — mums gerą vardą moters parduos!...

Auksas — galybė!... Drąsiau tad žengkim! Minkštus į šalį meskim jausmus! Te mums nerupi, kad kas ten skęsta, Baisius, kad kenti kas ten skausmus...

Kad kas ten šala, trokšta, badauja, kad kur išbalė verkia vaikai... Niekai! Mės, turčiai, verkt neprivalom — draskyk, plėšk, imkit, draugai!

Puiku gyventi... Merginos myli. už aukso gryno pilnas saujas... Ei, vyno, vyno!... Merginos, gerkit! Sampanas meilės kelią suras!

Linksmiau, merginos! Gerkit, dainuokit! Nėr ko čia liusti — viskas ramu! Terėkia liaudis — juk jai tas reikia — Nepasieks gandas mūsų namų!

V. 1908. New York.

I SAULĘ.

Užteks tau, saulele, kaitinti žemę, ir deginti dirvą, pievuzę, girias — pažvelgk tu, kaip žmonės vargsta, aptemę, kaip jų krutinėj išdžiūvo viskas, kaip alksta jų dvasios maisto geresnio, kaip trokšta jų protas mokslo tyresnio...

Užteks tau, saulele, upę džiiovinti, ir motinos žemės drėgnę naikinti — pažvelgk į jūzusias grįžas žemas: ten žmonės netenka kuklikams pieno. Apšildyk tad triobas ir grįžas šaltas, ir skausmą sumazink tu vargšo bent vieno...

Užteks tau, saulele, kaitinti žemę, ir deginti dirvą, pievuzę, girias... Tu eik pas vargdičius, jie alksta aptemę... Tad gal, kap užsviesi, jie laimę atras... Tu šildyk jų širdį ir lavink jų protą, gal, tau pasirodys, jie verkti nustotų!

gal, tau pasirodys, jie verkti nustotų!... VIII. 1908. Brooklyn.

TĖVYNĖJE....

Ei, kur mano yr tėvynė? Kur tėvulių yr namai? Kur kalba savoji skamba? Gelsvaplaukės mergužėlės....

Kur sėrmėgius pamatai?... Ten, už jurių vandenynų, už mėslių, šaltų bangų, ten tėvynė mylimoji,

tiek ten daug vaizdų brangių!... Rutom's plaukus sau dabins... Jos laimžę mylimiems dainelės pagamin'...

Ten ir tėvas žilagalvis varto žambrij po dirvas: rausto žemę-duonadavę — gal vaikams gerovę ras?

Ten močiutė-baltolytė sunui laimę gal svajoj?... o naktelei tamsiai stovint grandžiai-skudžiai suvaitoj'...

O, kaip noriu but' tėvynei — glausčiau galvą prie liepų... Bet... bet amžiaus mano laivas svetur įrias' tarp vargų...

VII. 08. Brooklyn.

II. SKUNDA.

Jei galėčiau but' tėvynėj', mylimojų Lietuvoj', pasinerčiau jos ramybėj', jos skaisčiausioj tylumoj'.

Aš prikiščiau prie žemės minkštavėdės, derlingos, — mūsų bočių duonadavės, — joj' įsiekčiau atgaivos.

Jai skundas savo atnešiau ant svetlieto skliaudėjų, jai sakyčiau, kad pasaulij' retai tēr gerų žmonių...

Visur vienas kitam koją noriai pakis pekely, neapykantą auklėja vietoj sąjauosmo širdy...

Visi Kristų pavadina savo dvasišku tėvu, bet, jei brolis verk' pakritęs, tad jie keikia: "niekšas tu!"

Jei vargdičius alksta, trokšta, duonos kancio nebūtų, tad kiti-privalę, sotys — liepia dirbti, — bet ką? kur?

Jei paslysta kur mergelė, suviliota jų pačių — tad sumindytą jie guodžia: "Paleistuvė, sako, tu!"

Ir skaudu su jais gyventi ir ramumo nėra tau: tie turtinai — tušti, puikūs, jie gyven' savim ir sau;

O vargdičiai — bails, kenti, maž tetur' žmogaus jausmų: vargas, badas, užvedėjim's viską gerą eđ' iš jų...

Pasiskųsčiau aš tėvynei, jai išliečiau skausmelius — jai paguostų, mylimoji, nudziointų man veidus...

Daug, oi, daug skundų turiu aš, — jums sakyti — nėr naudos, vien žemelei pasiskųsčiau: ji supranta visados!

VIII. 08. Wanamie.

Nebeįeško poėta svajonių, nebeskambina lyros garsios — įsiai kenti tik šaltį ir badą, jis tik duonos sau įeško sausos...

Kitados jam net liaurais žadėta padabinti jo rumo sienas... O dabar? Išsisepusis badas panaikino jo laisvės dainas!...

VII. 08. Brooklyn.

AS NUMIRSIU.

Aš numirsiu, pražysiu, išnyksiu... Bet gal mano širdinga daina susilauks šviesos rytmelio saulės, nes jau švinta aušrelė jaunai!

Aš svajoju dainoj' ir tikėjau, kad pavasaris svietui ateis, kad nudziūs žmonių ašaros skaudžios, proto uždangą mokslo praskleis...

Aš tikėjau matyti pas brolius skaisčius meilės įvėntosios žiedus — aš tikėjau sulaukti gadybės, kuomet kranjas ir kerštas pražus...

Aš numirsiu... tad mano gal kapą laisvos dainos kada aplankys, gal jose aš nors tuokart užgirsiu, ko taip trokšta šiandieną širdis, —

kad žmonių giminių giminė nevaitoja, kad jau laisvės susitaukė vergai... kad išnyko dėl duonos kancio amžninėje kerštingi vaidai!

Aš numirsiu, pražysiu, išnyksiu, bet dainoj' aš paliksiu mintis — gal nors vieno brolelio-vargdienio atsigaus širdis per tą dainą....

Aš numirsiu....

VIII. 08. Brooklyn.

GELES.

(Ruduo).

Suvaltojo puikiuos geles, lenk' prie žemės galvelės, liudni krumai ir radastos žemyn leidi šakeles.

Jau prabėgo saulės dienos, puikūs, šilti vakarai — ir vėl žmogus vargsti vieņas, nes laimžės nerandi!

IX. 08. Wanamie.

LAIVELIS.

Juomis iriai menkas laivelis, vilnis aplinkui putoj', žaibas vis blizga, gruma griaustinis vėjas jurinis vaitoj'....

Irias laivelis.... Tai pasinėręs žiuri į veidą mirties, mano, kad čia jam vilnis vaisingos patalų šaltą išties....

Tai pasikėlęs putoms ant sprando, iškel' į dangų akis: Dievas nes'mato, debesys—juodi, tartum tamsiausia naktis...

Inkaras dingio, burės sutruko, vairs pakrypo šalyn, dugnas prakiuro — ko ir belaukti Nerkis, laivelis, gilyn!

III. 08. Atlantiko Vandenynas.

MIESTAS.

(Bandymas pagal V. Briunovą). Luomos plačios tu viešpats didis, šviesos tu ponas-vakarais; platus, rusūs ir pasišausęs didžių dirbtuvių kaminais.

Iš plieno tu, iš plytų, stiklo... Tinklu tu apsiaustas tankiu; tu — burtininkas nuolatinis, viską savię patrauki tu!

It koks plėšikas, sužadėjas, užtupes sergsti tu laikus; plieninės' gįslose-gi tavo mės matom vandenį-gazus.

Niekad negali pasisotint didžiausie tavo viduriai, — juose rudybė viešpatuja, dantim's Beturtas griež' aštriai.

Miklus esi, esi kietsprandis!... Į rumus auksuotus, šviesius, tu sunėsi knygas bei dailą, — prie jų tu sukvieti visus.

Ir nematai tu-pats, apjakęs, kaip tau palocius griau' vergai, ir ein', tavęs kviesti, į riaušę Kvailum's, Paikybė ir Vargai.

Tą nakt', kada Paleistuvybė klegen' ištivkusi, puiki, kada pietuojasi ant stalo svaigina gėralai gryn, —

tu žmogų primini prie žemės, ir jis, įsiutęs, bet lengvus, mašinų spēką pasiverges, jau rengia durtuvus-kardus!

Zalčių prigėręs tu gudrumo, žvėris įniršiusi akiai! nebeįtauti, kaip puol' ant sprando aštrus užnuodyti kardai!...

II. 1908. Paryžius.

DVI RANKI.

Paduota man gyvenime dvi ranki: viena kieta, šiurkšti ir rusiai slėgia — daugybė jau žmonių iš tos rankos pražuvo — rankos tos savininkas Badas vardu buvo.

Antra švelni, balta, nagai rausvoki, per amžius tobulinta, ji, it vaikas, ji rumus išsistatė sau ir turtą krovė, jos savininkui vardas buvo, mat, Gerovė.

Aš priėmiau sau Bado ranką kieta, ir draugiškai ji ved' mane per svieta... VI. 08. Brooklyn.

IS VIKTORO HUGO.

(Bandymas).

Jūs savo akimis nupuoliūs žemai nedrįskite užgaut'. Jūs jos pasigailėkit! Kuomet ji puolė, kaip, dėjo ir kur — nespėkit — nes vienas Dievas tą žinoti gal tiktai.

Jiurėkit — lašas tas, kurs kabo ant lapelio — žiemė dangaus ir saulės blizga šviesybė... Bet tu palenk žemyn, papurtinęs, šakelę, žemyn nupulis tas lašas! Keno kaltybė?

Jis buvo blizgantis gražumas ten, ant tos šakos, dabar-gi nešvari lauš jįsai paliko, nes patįs mės jį numetėm' nuo jojo aukštumos, Ir nuopuoliu nelaimė jį klane ištiko.

Jame dar yr grožėl'. Idant jis vėl blizgėtų, idant jis vėl į gryno lašo grįžtų vieta, ištėkt jam meilės tik ir saulės spindulių... Žemai nupuoliūs, brolau, palaimink tu!

VIII. 08. New York.

(Toliau bus).

Iš visur.

Algiero pakrantėse, netoli saulos Pountalaria, ant vokiško garlaivio Ava, plaukiančio į Vladivostoką atsitiko eksplozija, kuri laivą išardė ir paskandino. Žmonės visi išsigelbėjo. Mat ant laivo atsirado ugnis, o kad ant jo buvo daug dinamito, tai įgula pirm eksplozijos susėdo į valtį ir laivą palikus, nuplaukė šalin.

Vidurinėj Afrikoj, Nigerioj, iš Oyo apskrčio likosi išvytas baptistų sektos misijonierius, amerikonas Pinnock. Čiabuvį vadovas jam prisakė išsinešdinti iš jo apskrčio, bet misijonierius kreipėsi prie angliško provincijos gubernatoriaus, kuris vienok atsakė už jį užstoti.

Paryžiuj 9 d. berželio atliko mėginimus su galinčių prieš vėją lėktu orlaiviu be baliono padirbtu Herberto Latham. Mėginimai išpuolė pasekmingai. Orlaivys teip sutaisytas, kad jįs ir ant vandens gali plaukti. Jis turi du sparnus, kaip paukščių sparnai. Pakilęs oran, išbuvo ten 1½ valandos.

Augščiausias Vokietijos teismas pasmerkė penkis maskoliškus studentus kalėjimui nuo 1 iki 8 sanvačių. Apkaltinti jie buvo platinime revoliucijinės propagandos tarp studentų visokiose Vokietijos augštesnių mokslo įstaigose. Atsėdėję bausmę, jie, be abejonės, bus iš Vokietijos išvyti.

Londonan 11 d. berželio atėjo žinia, buk sukalbininkai reakcionieriai bandė paliosuoti numestą nuo sosto sultaną Abdul Hamidą, bet tas nepasisekė. Susirėmė prie namų, kuriuose besostis sultanas gyvena, daug oficerų likosi užmuštų.

Pietinėj Prancuzijoj 11 d. berželio buvo žemės drebėjimai. Miestelij Lamboso sugriuvo daug namų, pražuvo čia 8 ypatos. Miestuose Enquilles, ir Aix teipgi žemės drebėjimai sugriovė tulą namų skaitlių.

Portugalioj, mieste El Grozo išlėkė į padanges patronų dirbtuvė. Eksplozijos penkios ypotos likosi užmuštos, o 17 yra sunkiai sužeisti.

Garsusis Venezuelos prezidentas Castro, išvytas iš Prancuziškų Valdybų Amerikoje ir jo moteris apsigyveno Ispanijoj, aplinkinėse Santandar.

Adenoj 11 d. berželio pakorė 9 mahometonus ir šešis krikščionis už dalyvavimą buvusiose čia skerdynėse.

Caras rengiasi išvaikyti ir ant-rajį Finlandijos seimą, kadangi jis ne pritaria caro sumanytam Finlandijos rusinimui.

NAUJI RAŠTAI.

Revolucijos ir socializmo dainos ir eilės. Iš visur surinktos ir perspaudintos turtu prenumeratorių. Spauda J. K. Vasiliausko & Co. 1908 m. 42 pusl.

Zalia Ruta. Bukite Tobuli. Vincas Sabaliauskas. Chicago, Ill. Spauda J. K. Vasiliausko & Co. 1908 m. 42 pusl.

Tabakas. Kaip žmonėms kenkia? Liaukime rūkė. Pagal A. Apolonį ir daugelį kitų, iš gyvenimo patyrimų parašė K. Stiklėlis, Boston, Mass. Spauda "Keleivio". 1908 m. 63 pusl.

Žmonių Knygynėlis. Žemės išpažintis. Visuotinioji geologija ir paleontologija. Su daugeliu paveikslų. Pagal V. V. Bitnerį, parašė J. Baltrušaitis. Leidžia J. Baltrušaitis. Philadelphia, Pa. 55 pusl.

Knygtė naudinga ir suprantama joje viskas aprašyta. Bet geologijų ir trumpų paleontologijų turime jau kelias teipgi žmonėms prieinamas. Ar negeriau todėl būtų "Žmonių Knygynėliu" griebti tokias mokslo šakas, kokių mūsų literaturoj dar nėra, vietoj leisti jau esančias?

No. 23 "Kovos" patėmijau p. I. M. Kandall pranešimą, kurs ištečia visuomenę prisidėd prenumeratorų prie išleidimo knygelės, kuri aiškina, kaip pastot S. V. piliečiu.

As persėgėsiu lietuvių, kadangi išleidytojas tokios knygos galima sulaukyti S. V. įstatymais, nes tokia knygelė atspaudinta valdžios Washington. Jai galima gauti pas lietuviškus pardavėjus, arba pas patį išleistoją už 25 centus. Kreipties šiuo adresu:

Joseph Bendrick,
Pottsville, Penna.

VIETINĖS ŽINIOS.

Viso Chicagoj gyventojų 2.166.055.

Išmirė nuo visokių ligų 30.553.

Apstis ant 10.000 14.10.

Vaikų žemiau 2 metų 8.317.

Nuosimtis vaikų mirčių visokio amžiaus 23.1.

Stagionis limpančiomis ligomis: Difterija 568.

Skaučiuoti šiltinė 398.

Tymai 174.

Kriokulys 140.

Viso 1.280.

Apstis ant 10.000 5.91.

Pilvo ligomis: Mirčių 3459.

Apstis ant 10.000 15.97.

Žarnų uždegimu: Mirčių 338.

Apstis ant 10.000 1.56.

Visokios formos tuberkulozas: Mirčių 3.934.

Apstis ant 10.000 18.16.

Užteršto oro, ligomis: Plaučių uždegimu 3.686.

Bronchitu 786.

Influenza 418.

Viso 4.890.

Apstis nuo 10.000 22.58.

Nedėlioje atsibuvo čia atidarymas mokyklos Sv. Jurgio parapijos. Atidarymą surengė naujai susitvėręs "Mindaugo Klubas", kurio nariai yra svarbiausi lietuviški biznierių ir amatininkai. Atidaryme teigiamai dalyvavo, rodos, visi lietuviai kunigai Chicago. Laikyta daug pralabai vienodo turinio: perstatyta vaikų teatras. Beto dalyvavo atidaryme keturių parapijų chorai, ir 100 giesmininkų. Svejetainis mokyklos gana didelis, joje gali tilpti suvis 1000 žmonių. Nors tai parapijos mokykla ir svejetainis, bet visgi lietuviai turės bent vieną didesnę vietą susirinkimams.

Ligonis, besigydomas Chicago Policinė ligonbuty, Frank Conars, peritos nedėlios dieną, matyt paliktas be priežiūros, išėjo iš savo kambario, užsivėrė ant durų, ir kaip rodėsi, norėjo ant gatvės nusukti nuo augštos triobos stogo. Praeiviai, pamatę tai, davė žinią į policijos staciją. Atkask po patrole vežimui šie policistai, po smarkiai kovai bropti suvaldė ne davė nusukti, atgabenę jį į policijos staciją, iš kur paskui nugabeno į Detention ligonbutį.

Namuose pn. 1322 Michigan ave. užgimė peritos subatos dieną gaisras, kuris greitai išsiplatino. Iš lauko rōds trioba ne žymiai likosi sugadinta, bet užtai viduryj gaisras ne mažai nuostolių pridirbo. Sudegė, tarp kitko, 20 automobilių. Gesinant ugnį, nugriuvusių lubų likosi pavojingai užgautas ugnagesių leitenantas Tony Kircher.

Prie Ashland ave., Illinois Michigan kanale rado kuną jaunos, 18—20 metų merginos gerai apsidrėžiusios. Iš syk policija manė, kad jos pačios pasiskandytos, bet kad viena jos koja nulaužta, tad matyt, kad ji žmogžudijū nužudytą, o paskui jau merginos kunas į kanalą tapo įmestas. Kas yra minėta mergina, dar tikrai nežinia.

Pereitą sanvaite į krasos staciją premiestį Hegewish įskrautė naktį vagiliai ir pašlavė pinigų ir markių už kelias dešimtis doliarų. Detektyvai suėmė paskui du vyriškius, kas kuriuos rado daugiau markių, negu jų gali reikalaoti.

Pereitos nedėlios dieną, Bert-scho salime, pn. 1904 Randolph str., miesto vagilius George Bissitt nušovė policijos seržantą William Russell, o pašovė detektyvą Stapletoną. Jį gi policistai pašovė: nors kelis kartus pataikė, bet nepavojingai.

Naujai statomuose namuose pn. 935 Sherion ave. nusišovė neseniai Chicago atkaskė iš East Tawes, Michigan, inžinierius John Begley Bimmick. Rado jį jau negyvą Mutholland ir Smith, kurie apie negyvatį radinį pranešė policijai.

Redakcijos atsakymai.

Miliaukui. Atsiųsime raštą atkartota tas, kas jau buvo rašyta. Kiti dalykai reikia apkalbėti jau tiesiog su norinčiais prie draugijos prisirašyti. Laikraštis noriai patalpys, jeigu bus vėl kas naujo padaryta. Tą patį vis malū negalima. Laikraštis negali visą draugiją vesti, tą turi jau pats sarniai draugijos atlikti.

Vincas Pukas.

Vincas Pukas, "Lietuvos" ke-liaujantis agentas, šiose dienose aplankys lietuvių valstijos Indiana; miestelius: Fontanett, Clinton, Terre Haute ir kitus. Kur jis atsilankys galite prie jo užsirašyti laikraštį "Lietuva" užsimokėti jam prenumeratą ir teipgi duoti pinigų ant šifkorių ir išsiuntimo į kraują. Mes už jį atsakome.

A. OLSZEWSKI,
"Lietuvos" Išleistoja.

APGARSINIMAI.

PASITRAUKI!

Išmaningas žmogius visuomet bandys pasitraukti, matydamas pavojų. Tik vienas pavojus tankiai yra praziurimas, ligos pavojus. Jis ateina pas mus, duodamas visokių ženklus, kaip antai staigus nužudymas valgomio ir stiprumo. Yra laikas neleistį daryti mums koki nors blogą. Vartok Trinerio Amerikoniską Elikysrą Karčiojo Vyno ir didysis ligos pavojus peris. Sita vaistas, padirbtas iš grynių, išsirusių vynuogių ir parinkintų žolelių, yra labai stiprinantis. Jis daug gelbės suvarskimui maisto, padarys naują kraują ir duos stiprumą kunui ir protui. Jis paskundis valgomio ir greitai prashinis nevarskimui. Gaunamas apitoke-se. Juozapas Trineris, 616-622 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Draugystė reikalauja.

TREČIAS DIDELIS PIKNIKAS.

Chicago. Susivienijimas Lietuvių Draugystę parengė nedėlioje, 27 d. birželio (Juni), 1909 m. pikniką Bergmano darže, Riverside, Ill. Pralids 9 val. ryt. įsena 25c porai. Imkite 25c gatvės karnetą iki 40 ave. po tam LaGrange karą iki daržų. Užkvičiame visus lietuvių ir lietuvių, senus ir jaunus atsilankyti kuokaitingiausiai ir ant tyro oro su visais pasilinksminimais. Bus puiki muzykė, prie kurios galės visi smagiai pasišokti, taipgi bus daug ir kitokių žabovų, kurių dar nebuvo nei ant vieno pikniko. Raudoni pui-ki "Bowling alley" kur galėtis links-mai pasibavoti, pasivalkioti po puikią giria pelą upe po gražiai žydinčias ir kvepalais kvietkias, kur galėtis atsikvėpti tyru oro. Bus puikus res-taurantas su visokiais lietuviškais valgiais parengtas per vietinį lietuvių Juozapą Urbe. Taisiu usiparom vi-lsus kaip senus taip ir jaunus kuokaitingiausiai atsilankyti ant šito pikniko, o busite kuokaitingiausiai pri-limti ir užgandinti. Nuosirdžiai už-prašo.

Komitetas.

Vaziuodami imkit 23 gatvės karus iki LaGrange karą, kurie davė iki keturių arba Metropolitano El-ektrai iki 45 ave., paskui paimkit LaGrange karus, kurie davė iki pat daržų.

5-tas METINIS PIKNIKAS.

Ura visi ant pikniko, nes tai bus 5-tas metinis piknikas parengtas storo-ne ir kaštais Dr. tės Karaliaus Do-vydo atsilbus nedėlioje, 20 d. birželio, 1909 m. Bergmano darže, Riverside, Ill. Piknikas prasidės 8:30 val. iš- eiti iš traukės iki 12 valandų nakties. Įsena vyru su motere 25c, merginoms įsena dykai. Bus tai puikliausias piknikas, ant kurio gar-sis puiki muzykė, prie kurios galės visi smagiai pasišokti, taipgi bus daug ir kitokių žabovų, kurių dar nebuvo nei ant vieno pikniko. Raudoni pui-ki "Bowling alley" kur galėtis links-mai pasibavoti, pasivalkioti po puikią giria pelą upe po gražiai žydinčias ir kvepalais kvietkias, kur galėtis atsikvėpti tyru oro. Bus puikus res-taurantas su visokiais lietuviškais valgiais parengtas per vietinį lietuvių Juozapą Urbe. Taisiu usiparom vi-lsus kaip senus taip ir jaunus kuokaitingiausiai atsilankyti ant šito pikniko, o busite kuokaitingiausiai pri-limti ir užgandinti. Nuosirdžiai už-prašo.

Komitetas.

Vaziuodami imkit 23 gatvės karus iki LaGrange karą, kurie davė iki keturių arba Metropolitano El-ektrai iki 45 ave., paskui paimkit LaGrange karus, kurie davė iki pat daržų.

DIDELIS NAUJENAS LIETUVIAMS.

Chicago. Lietuvių Gimnastikos klubi-bus parengė pikniką 4 d. liepos P. Mazelkos darže, Braidwood, Ill. No-rinti vaziuoti piknikan turli suelti ant stoties Halsted ir Archer ave. gat. 4 d. liepos, 8 val. rytmetų; pik-nikas trauksis dvi dvi iki panedė-lio vkarui, todėl kas nori žvisti oro pakvėpuoti tegul nepalaidoti šio laiko progos. Tiketas nuvažiuoti \$1.10. Nedėlioje prie pikniko meldiame at-silaikyti klubo valdybą. Idant žinia-bary ant kiek žmonių pietus ir va-kariuotės rengti. Teippat bus puiki muzika. Birdingal kviečia atsilan-kyti.

Komitetas.

PIKNIKAS.

Chicago. Liet. Ev. Liut. draugystė parengė pikniką nedėlioje, 27 d. šio mėnesio Schultz darže Riverside, Ill. Piknikas prasidės 9 val. rytų; įsena 25c. porai. Nuvažiuoti galima 12 gat. karais iki Desplaines upei, o paskui paeiti du blokus į vakarus ir per tiltą pereiti pasisukti po kai-rei. Visus skaitlingai kviečia atsilan-kyti.

Komitetas.

Chicago. Vakariniame miesto daly naujai susitvėrė Tautiška Lietuvių paselpinė draugystė vardu Lietuvių Jaunikių Dainos mylėtojų. Iš kar-to prisirašė 15 narių ir visi užsimo-kėjo po 25c mėnesiui. Kiekvienas draugas gaus pabėgą ligęje ir po-mertinę nūmarus kaip ir visose kitose draugystėse. Šitos draugystės svarbiausiu tikslu bus dainas mo-kinti. Kviečiame visus jaunikius prie mūsų naujos draugystės pri-sirašyti ir drauge su mumis kvieči-mi nedėlioje ir tuomet linkimintį save gyvenimui. Per kitą berželio mėnesį

Chicago. Vakariniame miesto daly naujai susitvėrė Tautiška Lietuvių paselpinė draugystė vardu Lietuvių Jaunikių Dainos mylėtojų. Iš kar-to prisirašė 15 narių ir visi užsimo-kėjo po 25c mėnesiui. Kiekvienas draugas gaus pabėgą ligęje ir po-mertinę nūmarus kaip ir visose kitose draugystėse. Šitos draugystės svarbiausiu tikslu bus dainas mo-kinti. Kviečiame visus jaunikius prie mūsų naujos draugystės pri-sirašyti ir drauge su mumis kvieči-mi nedėlioje ir tuomet linkimintį save gyvenimui. Per kitą berželio mėnesį

Istoimo mokeskis bus tik 25c, o to-liau eis pagal metus. Susirinkimai buva kas ketverto vakarą, 8 val. va-kare p. Mėdžio salėje kertė 25tos gat. ir Hoyne ave. Komitetas.

PIKNIKAS.

W. Pullman. Blaivininkų Draugystė parengė pikniką nedėlioje 20 d. šio mėn. P. Kareeko darže prie 123 gat. Visus mylinčius blaivinę lietu-vių ir lietuvių kuokaitingiausiai kviečia atsilankyti.

Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo brolio Jurgio Ke-gavičiaus, gyvenio jis Seattle, Wash. Seattle'io lietuvių mieldžiui pranešti, ar jis gyvas, ar kur įvažiavo.

Aug. Kegavičia, 3718 Commercial ave. S. Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Antano Ci-clinsko, Kauno gub., šiaulų pav., ža-garės parap., Ramoškų sod., gyvenio Chicago metal atgal. Jis pats ar kas kitas teiksia duoti žinla adresu: Juozas Ciclinskas, 4522 S. Pauling st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Frankiaus Šimkus, Kauno gub., šiaulų pav., Lukšės parap., Rudupių sod., perito lapkričio mėn. įvažiuoti į Wisconsin valstiją. Jis pats ar kas kitas teik-sia duoti žinla adresu: Antanas Šimkus, 8734 Commercial ave. S. Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Juozapo Gri-niaus, Kauno gub., 17 metų kaip Ame-rikoje; ką tik esu atvažiavęs iš Lie-tuvos ir norėčiau su juo suelti, nes turiu svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksia duoti žinla adresu: Petras Grinaius, Box 142, North Jay, Me.

Pajieškau savo dėdži Joną ir Aleksandro Adomaitį, abudu Su-valkų gub., apie 12 metų kaip Ame-rikoje. Jie patys ar kas kitas teik-sia duoti žinla adresu: Anthony Adamson, Box 43, Opperman, Ohio.

Pajieškau savo pažįstamų, Kon-stancijos Sirpilaitės, žvinių miestie-lio, ir Antaninos Zukauskaitės, Tau-ragės miestelio, Raseinių pav., Kauno gub., girdejaus, su neseniai atvaži-avus iš Lietuvos, turinį jas svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teik-sia duoti žinla adresu: Fr. Andrius, 4522 Marshall ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Kazimie-ro Martinkaus, po patevili Mikūlo. Kauno gub., Raseinių pav., Kaldinėjų vol. Mėirų nos. Jis pats ar kas ki-tas teiksia duoti žinla adresu: Alena Levitskienė, 1439 Wentworth ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Kazimie-ro Sidaravičiaus, 4 metal kaip Ame-rikoje, nesina iš Kauno gub., šiaulų pav., Kuršėnų parap. Jis pats ar kas kitas teiksia duoti žinla adresu: Leonard Šponok, Box 171, Lisbon Falls, Me.

Pajieškau savo brolio Juozapo Frendelio, Suvalkų gub., apie 18 me-tų kaip Amerikoje, 6 d. didelį saie ve-gaunu nuo jo žinios, girdejaus jį gy-venant Pittsburg, Pa. ir priguli į Sv. Kazimiero Blaivistės draugystę. Jis pats ar kas kitas teiksia duoti žinla adresu: Agota Frendzelaitė, 231 W. 16th st., Chicago, Ill.

Pajieškome jauną vyrų ir merginų prasimokinti giedoti teatruose, turin-čios atsakančios balsus ir mokančios nors angliską kalbą. Meldiame at-silaikyti per laiką adresu: A. T., 232 Odgen ave., Chicago, Ill.

Pajieškau merginos arba moterės-kės prie namų darbo; mokeskis \$3.00. Nedėlioje ir gyvenimas. Atsilaukti mieldžiui adresu: J. Margelis, 160 Market st., Grand Rapids, Mich.

Pajieškau Joną Balyto, Suvalkų gub., Kalvarijos pav. ir gmino, Ta-bary sod., metal atgal gyvenio Miners-villėje, Pa.; mirus jo dėdėl pripuola pal jam dals. Jis pats ar kas kitas teik-sia duoti žinla adresu: J. Zabaranskas, 94 Baxter st., So. Boston, Mass.

Ant Pardavimo.

Į pardavimą salinamas lenkų ir lie-tuvių agyventojė aplinkėlė, sena gerai išdirbta vieta, nepriklausoma nuo jokio bravoro, alų galima mai-nyti kuomet tik panorit, nuosavas lei-dimas, nuosavas lėktoris, randa ne-brangi, dvidešimtis šėlmynų priver-tes eiti į šitą salinų geriausia vie-ta ant Town of Lake didele sale ve-guotvės, kokiama, parankus ruimi-ngas gyvenimas. Adresas K. Caspek, 4434 Wood gat., Chicago, Ill.

Į pardavimą lietuviška karčiama, geram lietuviui tal aukso kasykla. Adresas: Jonas Seputis, 4609 — 5th ave., Chicago, Ill.

Į pardavimą valgomų daiktų san-krova ir mėsos, valža gerai išdirbta; pardavudom dėl sunkumo užaiakyti du biiznis. Norinti arčiau atsitinti tegul kreipiasi adresu: Jurgis Mar-cinkevičia, 1923 W. 45th st., Chi-cago, Ill.

Į pardavimą visl mėsnydės (buo-feris) intaisai ant didžiausio iki ma-siausio, gerame stovy, 10 mėnesių kaip dirbti ir atsiėjo \$500, dabar pardavudama žema kaina; norinčiam užsiminti valža yra puiki proga ir gera vieta. Artėmėms žinioms reikla kreiptis adresu: 4601 S. Hermitage ave., Chicago, Ill.

Parankus oflas ant randos, dėl ypatos, užsimančios krasos valža, ar kam tikim, randa bus duota dy-ka už prisirašėjam ofiso laike savin-kuo nebuvimo ofise. Savininkas turi informacijos valžę. Atsilaukite vakarais nuo 6 iki 8.

Komitetas.

Joseph Yushkevitz, Room 10 — 161 W. Madison st., Chicago, Ill.

Savaitinis Laikraštis "Lietuvos Ukininkas" 1909 m. 3 rub. metams 4 rub. metams ir 50 k. pusmetui 2 r. pusmetui išleisti Lietuvoje Amerikoje Apkelbimai — 15 — 30 kap. elutė Apkelbimai — 15 — 30 kap. elutė

Jeigu tu turi

Kokį spaudos daiktą, tal dykų jį dirbti tikrai, mūsų spaudtuvė, nes visada padarysime darbus gerai pigiai ir greitai. Mes galime taip padaryti, nes turime visus reikalus, kas įtaisyti. Kitose spaustuose renka dar raides rankomis, pas mus tai atliekame su naujausiomis maš-i-nomis. Musų viena mašina atlieka darbą 6 radžių rinkėjų, o mes turim ne net dvi mašinas. Ką kitą padarys j mėnesį laiko, mes atliekame su kelionis dienomis. Todėl, jeigu turi kokį darbą, duok musų spaustuven.

Ypatingu specializavimu yra draugų darbai: konstitucijos, visokios blankos, palūdijimai, užkietimai, pokartės, etc. Mes gauname darbus nuo visų didžiųjų draugų ir mes gauname juos nuolat, tas reikią, kad juos buva užgandintos musų darbu. Todėl pamėgink ir tu. Vienas mėsi-ninus tau galyos nepramti. Rašyk adresu: A. OLSZEWSKI, 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Adresas: Vilnius, "Lietuvos Uki-ninko" Redakcija.

Seniausias ("VII. žin." užmigus) laikraštis, kuris, pežiurint į Rusijos vyriausybės persekiojimus ir kunų prakelkimus, elna be perstoimo nuo 1905 m. pabaigos. "Lietuvos Uki-ninkas" save metinimas emėjams 1909 m. duoda:

1) "Lietuvos Ukininko" 52 numeris, 2) "Zemės" 26 numerius, 3) "Mokyklos" 12 numerių, 4) Kalendorių 1910 metams, 5) Šešeriopų darovų sekų išbandymai.

6) Toliau žada duoti daktarių pamokinimų ir knygelių priedais. (žūr. "L. U." No. 11, 1909 m.) "Lietuvos Ukininkas" rašo apie vi-lsus svarbiausius Lietuvos gyvenimo reikalus ir apie Rusijos vyriausybės darbus, taipogi apie Amerikos, Prusų, Anglijos, Transvaalio ir kitų lietuvių gyvenimą. Neatmirsta ir kitų valsti-jų svarbiausius atsitikimus. Taip-pat spaudina moksliskus straipsnius, apy-sakas — žemaitės, L. Peldos ir kt. ir V. Dumos pranešimus pžiūri muosjų atstovai — A. Bulota, P. Keinis ir J. Počelis. Dar duoda visokių patar-vimus ir skatinkimus užklausim. "Ze-mė" veda mokytojas agronomas. Dar "žemėje" buna daktarų straipiniai apie sveikatos užlaikymą.

"Mokykla" užima mokyklų ir auklėjimo reikalus. "Mokyklą" veda mokytojų kuopa.

"Mokykla" užima mokyklų ir auklėjimo reikalus. "Mokyklą" veda mokytojų kuopa.

"Lietuvos Ukininkas" leisti 1908 m. susitvėrė tam tikrą Bendrovę (Fet-fa) Bortelės-kas. Kasys Grindevičius ir kt.). Ką sėmėsi; ir tos Bendrovės narius ir, juos, neuosau kaip 25 tu kaip Amerikoje, 6 d. didelį saie ve-gaunu nuo jo žinios, girdejaus jį gy-venant Pittsburg, Pa. ir priguli į Sv. Kazimiero Blaivistės draugystę. Jis pats ar kas kitas teik-sia duoti žinla adresu: Agota Frendzelaitė, 231 W. 16th st., Chicago, Ill.

Pasidūrėti siundime vieng "L. U." numerį dovana visiems norintiems. Piningus mes primame ir "money order" turi dūti parasyti, keno tie pinigai.

Adresas: Vilnius, "Lietuvos Uki-ninko" Redakcija.

FARMOS! FARMOS!

Pirkitė Farmas Didžiausioje Ame-ricos Lietuvių Farmerių kolonijoj, kurioje gyvena jau daugelis lietuvių, žemė lygi ir gera, ne akmenuota ir ne balos. Puikliausia vieta žmogui, žemės gausi ir nebrangios žemės. Galima gauti lengvomis šmo-keistimis; reikią įmokėti mažą dalį, o kitą galima įmokėti per daugelį metų. Žemė derlinga, auga visoki javai: kviečiai, rugiai, vasačiai, bul-veis ir kt. Yra žemės pagal kuse ir ruti gery apdirbtos laukais, kaip ir Lietuvoje, todėl mes ir vadiname tą žemę Naująja Lietuva. Ji guli vakarinėje dalyje Michigan valstijos, nepertoli nuo Chicago, šale pa-vietinio miestelio Manistee, Mich. Žemė parsidavima dar po \$9.00 akre-tyje ir brangiųjų Norėdami daugiau dastinoti ar apžiūrėti tas žemes, at-vaziuokite ar susineikite su manim, gyvenančiu ir tu žemių, šiuo adresu: Antan Kleidis, Peacock, Mich., Lake Co.

Už tuos pačius pinigus.

Apdraudami savo judinamą ir ne-judinamą turtą nuo ugnies, žmonės nevisada žino kokioj kompanijoj ap-sidrausti, tankiausia agentai duoda jiems apdraudime rāstus silpnų kom-panių, už kurių rāstus reikią tiek pat mokėti, ką ir už tvirtiausias ir geriausias kompanijas. Mat, naujos, nestiprios kompanijos, duoda agen-tams specialius pūlelėlius, už kurių tai agentai stengiasi tu kompanijų biizni išplatinai.

Kas nori, kad jų turtas būtų ap-draustas saugioje kompanijoj, tegul pareikalauja nuo apdraudimo agento knygutės, parodančios stovį visų kom-panių. Kas atėis į mūsų ofisą, tam bus iš kurios atsilaisnotis stovį vi-sų apdraudimo "nū ugnies kompani-jų, ir todėl nereikalausite mokėti sa-vo pinigų už abejotą apdraudimo rāstą.

Mes apdraudime visoki turtą tik-tai geriausiose apdraudimo kompani-jose, už tuos pačius pinigus, kokius kitoms kompanijoms už rāstus silpnų kom-panių. Musų representuotos kom-panijos, išduodamos rāstus apdraudi-mui, turi kapitalo nuo septynių iki dvidešimties milijonų dolerių, ir atsi-tikime ugnies šmoka kas priguli be jokio klaido. Todėl kas nori tur-ti gery apdirbtą rāstą už tuos pačius pinigus, ka ir silpnų kom-pa-nijų, tegul kreipiasi į mus.

A. OLSZEWSKI, 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Sumažinimas iškasėjų.

Gorov, yra siekiu kiekvieno žmo-gaus. Kovoj su gerove pralaimėme savo prakaitą, o tankiai ir kraują. Vienok, ne visi atmename, kad be kovos ir darbo yra dar vienas niekas — nekenkiantis budėjimas. Kovoj su gerove iškasėjų sumažinimas išlaidų ir pavidinimas pelno.

No. 208 BALTRUS TURAZERIS. Drama trjų veiksmų iš darbininkų gyvenimo palmta. Parasė P. Lang-man. Vertė A. M-cya. Brooklyn, N. Y. 1909. Pust. 81. Kaina 20c.

No. 286 PIRMI ŽINGSNIAI. Dra-ma keturiolikos veiksmų. Parasė Br. Argles. Drama parasyta iš revolu-cijos judėjimo Lietuvoje. Chicago, Ill. 1909. Pust. 50. Kaina 20c.

Ar jus apgalvojote kada, kad ket-virta dals visų žmogaus darbininkų ugdarbio išsena apmokėjimui randos už stūbą. Jeigu darbininkas uždir-ba \$10 į savaitę, tai jis moka pa-vesti \$10 už savo pasidėjusius rui-nius, jeigu uždriba \$11 į savaitę, tai moka nuo \$12 iki \$15 į mėnesį, ir teip toliaus. Kas turi geresnį dar-bą, tas nori geriau ir gyventi, ir to-kiu būdu, paprastai ketvirta dals ugdarbio žmogaus išsena apmokėjimui randos už rui-nius. Pusė ugdarbio iš-eina ant maisto ir kitų išlaidų, o ketvirtą dālį, jeigu kas gali tai taupti.

Nereikią didelio galvojimo, kad su-prastai, kad jeigu žmogus nemokėtų randos bent rui-nius, ir tokiu būdu, uždirdamas prieliskime \$40 į mė-nesį, vietoje \$10 gali taupti kas mė-nesio \$20, o į metus \$240. Tokiu bū-du, vargingiausias darbininkas į de-šimt metų gali turėti mažiausiai \$2400 kapitalo.

Naudai pirkėjų namų mes papras-tai garšiname kelis namus laikraš-tyje, kuriuos žemiau rasite.

2 lubų murinis namas, 2 pagyveni-mal po 6 murinus. Geros maudy-kios kozmame pagyvenimui. Dalius namas, 4 kambariai, 4 kambariai, pirkiti išmokėstinis \$2600.

Murinis namas, ant kampo, 2 pa-gyvenimai ir staldas. Kaina \$2500.

2 lubų namas, 4 pagyvenimai. Randos atneša \$34 į mėnesį. Kai-na \$2500.

Kampinis namas, murinis, 6 pa-gyvenimai. Lotas \$5148. Randos atneša: \$45.00 į mėnesį. Kaina \$3700.

AUBURN AVE.

Murinis namas duos pagyvenimai. Maudykla, šildykla. Kaina \$2500. Krel; kitės tuos.

AUBURN AVE. ARTI 32 GATVES.

Medinis namas, 2 pagyvenimai, po 4 kambarius. Randos atneša \$1900.

EMERALD AVE. ARTI 28 GATVES.

Murinis namas, 2 pagyvenimai. Aukštas basementas. Kaina \$2000.

EMERALD AVE. ARTI 36 GATVES.

Medinis namas, 4 kambariai. Aukš-tas basementas. Kaina \$1400.

ILLINOIS COURT ARTI 33 GATV.

Murinis namas, 9 kambariai. Vana. Naujai išstatys. Aukštas ba-sementas, kuriame yra 4 kambariai. Lotas \$25131. Kaina \$2200.

LOWE AVE. ARTI 32 GATV.

2 lubų murinis namas, 4 gyveni-mal po 4 kambarius. Puikus pona-mis. Maudykla. Gazas. Išsiegos vie-ta. Užpakalyj didžioje namo keturių kambarių murinis namelis. Lotas \$3125 pėdas. Randos atneša \$644 į metus. Kaina tuojaus perkant tik \$5200.

LOWE AVE. ARTI 34 GATV.

Murinis namas, 4 rui-nai ir tvartas. Lotas \$27451273. Kaina \$2000.

LOWE AVE. ARTI 34 GATV.

3 lubų murinis namas, 3 pagyveni-mal po 6 kambarius. Vanos. Lotas \$27451273. Puikus namas. Kaina \$5000.

LOWE AVE. ARTI 36 GATV.

Turime kelis murinius namus visokiomis kainomis nuo \$3000 iki \$7000.

LOWE AVE. ARTI 38 GATV.

Medinis namas, 9 kambariai, vana, gazas. Geras namas. Kaina \$1700.

PAYNELL AVE. ARTI 32 GATV.

2 lubų murinis namas, 2 pagyveni-mal po 6 kambarius. Kaina \$2000.

WALLACE ST. ARTI 35 GATV.

3 lubų murinis namas. Akmeninis priekasys. Krautuvis ir 5 gyvenimai. 2 gyvenimai po 5 kambarius, 3 gyvenimai po 4 kambarius. Lotas \$25125 pėdas. Randos atneša \$834 į metus. Kaina tik \$7500.

UNION AVE. ARTI 33.

Puikus lotas. \$25125 pėdas. Kai-na greitai perkant tik \$650.

Dėl stokos vietos negalime paduoti visus namus, kokius turime ant per-davimo, bet kas nori pirkti sau na-mą, tegul ateina į mūsų ofisą, o mes parodysime tokius namus, kokius kas sau nori, ir tenai kur kas nori. Teipgi turime gerus lotus pigiai. Kreip-kites pas:

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

NAUJAUSIOS KNYGOS,

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA AMERIKOJE

3252 SOUTH HALSTED STREET, Kampas 33čios, CHICAGO, ILL.

A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

ŠITA BANKA skolina žmonėms pinigų pirkimui namų ir lotų mieste Chicago nuo mažiausios iki didžiausios sumos. Jeigu perkite namą ar lotą, o neturi visų pinigų, atėikite pas mus, o mes tau juos paskolinsime už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokėsių.

ŠITA BANKA taipgi priima užsėdymui pinigų nuo mažiausios iki didžiausios sumos ir moka depozitoriams 3% metams.

ŠITA BANKA taipgi paršamdo žmonėms skryneles (Boxes) pasidėjimui pinigų už \$3.00 metams. Šios skrynelės taip yra apsaugotos, kad prie jų nė ugnis nė vagis negali priėjti.

ŠITA BANKA parduoda namus ir lotus lengvais išmokėjimais. Jei nori pirkti namą ar lotą mieste Chicago, atėikite pas mus, o mes tau surasime tą ką norėsi ir ką įieškaiti.

ŠITA BANKA apsaugoja nuo ugnies namus, biznius ir naminius baldus turtingiausiose Apsaugojimo (Insurance) Kompanijose. Taipgi apsaugoja ir gyvastį bei susizeidimą ("Life and Accident Insurance").

ŠITA BANKA išskolėtuoja dalis iš skolas iš Europos ir kitų šalių pigiau ir greičiau kaip visos kitos bankos.

ŠITA BANKA parduoda Šifkortes ant visų linijų ir siunčia pinigų į Europą ir visas dalis svieto geriau, greičiau ir pigiau už visas kitas bankas.

KO TIK REIKALAUJATE, atėikite pas mus, o mes su noru išklausiame Jūsų reikalus ir jeigu bus galima, mes juos geriau ir pigiau atliksime už visus kitus.

GYVENANTI tolymesniuose miestuose kreipkitės prie mūsų laiškais adresuodami

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

Pirk Drapanas Dabar!

O užsėdysite nuo \$2.00 iki \$4.00 ant kiekvienos drapanų eilės.

Mēs, norėdami atitūstinti vietą vasarinėms Drapanoms, žymiai numaziame visų pavasariinių Drapanų kainas. Musų pavasarinės Drapanos nėra sunkios, jos taip gerai tinka dėvėti vasarą, kaip ir pavasarį. Todėl pavasarinės Drapanos, kurias mes skubiname išparduoti, pirk dabar, o užsėdysite nuo \$2 iki \$4 ant kiekvienos eilės.

Pasiskubinkite, kol dar yra galima visos mioros gauti.

Mēs jau indėjome į savo štorą Vaikų Inžegnolimo Drapanų Eiles. Todėl, tėvai reikalaujanti vaikams gražių Drapanų prie Pirmos Komunijos, atėikite pas mus, o čia rasite jas didžiausiuose pasirinkime. Musų kainos visuomet yra žemesnės, kaip visų kitų, o tavorai visuomet pirmos klasės.

The Bridgeport Clothing Co.,
A. OLSZEWSKI, Pres.
3246-3248 S. Halsted St., kampas 33-os gat., CHICAGO, ILL.

Telpa čia sekanti apskaita: 1. Sun- takia, 2. Viesulį, 3. Motiejus Balia, 4. Laisvės šventė, 5. Jura, 6. Rodak- torius, 7. Paukštis, 8. Ponas Jėsus Varšavoje. Knygėlė (domi kiekvienam. Chicago, Ill. 1908, pusl. 76. 20c

No. 134 Sidabrinė knygelė arba dal- lide iš Nazareto. Apysaka iš laikų kankinimo Kristaus. Eugenijus Sue. Vertė J. Laukis. Chicago, Ill. 1906, pusl. 103. (Šita knygelė Vilniaus vy- kaspaus uždraudė neturėjama skaityti.) Kalna 50c

No. 185 Žmogus nepilnmetis. Vertė iš švediško Neris. Labai graži apysakė, kaip turtingo prokejo sūnus apsi- vedė su varginga mergina ir laimė- giau gyvena už kitus, apvedusius su turtingomis. Šita apysakė užima kiekvieną jauno vaikiną ir merginą ir mokinia žmogijos doros. Chicago, Ill. 1903, pusl. 23. 10c

No. 200 Akis už akį, dantis už dan- tį. Juokalo viename akte. Perdirta iš vokiško. Chicago, Ill. 1907, pusl. 29. Kalna 10c

No. 210 Dėdės švėžiavė. Komedijs viename akte. Pagal lenkišką sutaisę K. B. ir M. P. Chicago, Ill. 1908, pusl. 20c

No. 225 Geriausio vėliavos, negu nie- kad. Komedijs viename akte. Pagal lenkišką sutaisę K. B. ir M. P. Chicago, Ill. 1908, pusl. 48. 15c

No. 257 Kun. Gramulės raštinioje. Komedijs viename akte. Parašė kun. Fr. Hudor. Gražiai parašyta ko- medijs, tinkanti perstatymui. Chi- cago, Ill. 1906, pusl. 14. 15c

No. 282 Mindaugis. Lietuvos kara- lius. Istoriskais paveikslais 5-ae aktu- se. Lenkiškai parašė Julius Słow- ki. Lietuviškai vertė V. Kapašas (ar V. Kudirka). Chicago, Ill. 1900, pus- lapų 86. 25c

No. 286 Pirmo žingėnial. Drama ko- mitorose veiksmo. Parašė Br. Varg- šas. Drama, parašyta iš revoliucijos judėjimo Lietuvoje. Chicago, Ill. 1909, pusl. 50. 20c

No. 295 Pietro Caruso. Vieno veik- smo drama. Parašė R. Bracco. Vertė K. Puida. Veiksmo vieta - Neapolis. Šių laikų stulbinas. Chicago, Ill. 1908, pusl. 22. 10c

No. 302 Šiurės Karžygiai. Keturių veiksmų tragedija. Parašė H. Ibsen. Iš rusų lenkų ir vokiečių vertimų ver- tė K. Puida. Veiksmas atsitauka Nor- vegijos šiaurėje karaliaus Eriko Kr- vinojo Kirvio laikais. Chicago, Ill. 1908, pusl. 77. 25c

No. 331 218 galvė - vėlinas vuo- degon. Komedijs viename akte. Pa- gal lenkišką sutaisę M. P. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

No. 381 Gyvybė (kantatas) ir kitos trumpos poemos. Parašė Jonas Vi- ktoras. Telpa čia sutaisę: Gyvybė, iš- traukė, Vilius, 3-ae aktas. Chicago, Ill. 1907, pusl. 41. 15c

No. 397 Keplos kantičios. Eilės. Pa- rašė Liepkas. Chicago, Ill. 1909, pus- lapų 28. 10c

No. 436 Revoliucijos dainos. Suran- kiotos iš visų 24 dainos naujos ga- dynės iš revoliucijos atbalsai. Chi- cago, Ill. 1908, pusl. 80. 15c

No. 442 Švajas arba valdas slekti- mo augtėbės. Tragedija-poema. Pen- kiuose aktuose. Parašė Jonas Viskol- ka. Yra fantastiškas piešinys, pa- rasytas sceniškai formoje. Chicago, Ill. 1907, pusl. 135. 40c

No. 471 Akvili apsirėškimali vietoje, i kuriose žmonės suolat siur, bet jų gerai nesupranta. Su 7 paveikslėliais. Labai naudinga knygelė tiems kurie nori sužinoti, iš ko daro taišal, grausmal, lietus ir sniegas. Kas yra debesiai, ant ko jie laikosi ir tt. Chi- cago, Ill. 1894, pusl. 79. 25c

No. 472 Apsirėškimali atmosferoje arba meteorologija. Pagal profesorių Jovokov's sutaisę Sernas. Aprašo, iš ko susivertia oro taišal ir grausmal, nuo ko atsiranda ant dangaus įva- rios šviesos ir šaltai ir daugelis kitų įvairiausių oro apsirėškimų. Pla- čiai ir labai suprantamai pasakinta, kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvie- nas aprašymas, aiškesniam supratimui, parodytas ant paveiklų. Norin- tiems arčiau susipažinti su oro ypa- tybėmis, verta perskaityti. Chi- cago, Ill. 1907, pusl. 228. 75c

No. 473 Apsirėškimali atmosferoje arba meteorologija. Pagal profesorių Jovokov's sutaisę Sernas. Aprašo, iš ko susivertia oro taišal ir grausmal, nuo ko atsiranda ant dangaus įva- rios šviesos ir šaltai ir daugelis kitų įvairiausių oro apsirėškimų. Pla- čiai ir labai suprantamai pasakinta, kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvie- nas aprašymas, aiškesniam supratimui, parodytas ant paveiklų. Norin- tiems arčiau susipažinti su oro ypa- tybėmis, verta perskaityti. Chi- cago, Ill. 1907, pusl. 228. 75c

No. 473 Apsirėškimali atmosferoje arba meteorologija. Pagal profesorių Jovokov's sutaisę Sernas. Aprašo, iš ko susivertia oro taišal ir grausmal, nuo ko atsiranda ant dangaus įva- rios šviesos ir šaltai ir daugelis kitų įvairiausių oro apsirėškimų. Pla- čiai ir labai suprantamai pasakinta, kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvie- nas aprašymas, aiškesniam supratimui, parodytas ant paveiklų. Norin- tiems arčiau susipažinti su oro ypa- tybėmis, verta perskaityti. Chi- cago, Ill. 1907, pusl. 228. 75c

No. 473 Apsirėškimali atmosferoje arba meteorologija. Pagal profesorių Jovokov's sutaisę Sernas. Aprašo, iš ko susivertia oro taišal ir grausmal, nuo ko atsiranda ant dangaus įva- rios šviesos ir šaltai ir daugelis kitų įvairiausių oro apsirėškimų. Pla- čiai ir labai suprantamai pasakinta, kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvie- nas aprašymas, aiškesniam supratimui, parodytas ant paveiklų. Norin- tiems arčiau susipažinti su oro ypa- tybėmis, verta perskaityti. Chi- cago, Ill. 1907, pusl. 228. 75c

No. 473 Apsirėškimali atmosferoje arba meteorologija. Pagal profesorių Jovokov's sutaisę Sernas. Aprašo, iš ko susivertia oro taišal ir grausmal, nuo ko atsiranda ant dangaus įva- rios šviesos ir šaltai ir daugelis kitų įvairiausių oro apsirėškimų. Pla- čiai ir labai suprantamai pasakinta, kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvie- nas aprašymas, aiškesniam supratimui, parodytas ant paveiklų. Norin- tiems arčiau susipažinti su oro ypa- tybėmis, verta perskaityti. Chi- cago, Ill. 1907, pusl. 228. 75c

No. 473 Apsirėškimali atmosferoje arba meteorologija. Pagal profesorių Jovokov's sutaisę Sernas. Aprašo, iš ko susivertia oro taišal ir grausmal, nuo ko atsiranda ant dangaus įva- rios šviesos ir šaltai ir daugelis kitų įvairiausių oro apsirėškimų. Pla- čiai ir labai suprantamai pasakinta, kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvie- nas aprašymas, aiškesniam supratimui, parodytas ant paveiklų. Norin- tiems arčiau susipažinti su oro ypa- tybėmis, verta perskaityti. Chi- cago, Ill. 1907, pusl. 228. 75c

No. 473 Apsirėškimali atmosferoje arba meteorologija. Pagal profesorių Jovokov's sutaisę Sernas. Aprašo, iš ko susivertia oro taišal ir grausmal, nuo ko atsiranda ant dangaus įva- rios šviesos ir šaltai ir daugelis kitų įvairiausių oro apsirėškimų. Pla- čiai ir labai suprantamai pasakinta, kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvie- nas aprašymas, aiškesniam supratimui, parodytas ant paveiklų. Norin- tiems arčiau susipažinti su oro ypa- tybėmis, verta perskaityti. Chi- cago, Ill. 1907, pusl. 228. 75c

No. 473 Apsirėškimali atmosferoje arba meteorologija. Pagal profesorių Jovokov's sutaisę Sernas. Aprašo, iš ko susivertia oro taišal ir grausmal, nuo ko atsiranda ant dangaus įva- rios šviesos ir šaltai ir daugelis kitų įvairiausių oro apsirėškimų. Pla- čiai ir labai suprantamai pasakinta, kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvie- nas aprašymas, aiškesniam supratimui, parodytas ant paveiklų. Norin- tiems arčiau susipažinti su oro ypa- tybėmis, verta perskaityti. Chi- cago, Ill. 1907, pusl. 228. 75c

No. 473 Apsirėškimali atmosferoje arba meteorologija. Pagal profesorių Jovokov's sutaisę Sernas. Aprašo, iš ko susivertia oro taišal ir grausmal, nuo ko atsiranda ant dangaus įva- rios šviesos ir šaltai ir daugelis kitų įvairiausių oro apsirėškimų. Pla- čiai ir labai suprantamai pasakinta, kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvie- nas aprašymas, aiškesniam supratimui, parodytas ant paveiklų. Norin- tiems arčiau susipažinti su oro ypa- tybėmis, verta perskaityti. Chi- cago, Ill. 1907, pusl. 228. 75c

No. 473 Apsirėškimali atmosferoje arba meteorologija. Pagal profesorių Jovokov's sutaisę Sernas. Aprašo, iš ko susivertia oro taišal ir grausmal, nuo ko atsiranda ant dangaus įva- rios šviesos ir šaltai ir daugelis kitų įvairiausių oro apsirėškimų. Pla- čiai ir labai suprantamai pasakinta, kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvie- nas aprašymas, aiškesniam supratimui, parodytas ant paveiklų. Norin- tiems arčiau susipažinti su oro ypa- tybėmis, verta perskaityti. Chi- cago, Ill. 1907, pusl. 228. 75c

No. 473 Apsirėškimali atmosferoje arba meteorologija. Pagal profesorių Jovokov's sutaisę Sernas. Aprašo, iš ko susivertia oro taišal ir grausmal, nuo ko atsiranda ant dangaus įva- rios šviesos ir šaltai ir daugelis kitų įvairiausių oro apsirėškimų. Pla- čiai ir labai suprantamai pasakinta, kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvie- nas aprašymas, aiškesniam supratimui, parodytas ant paveiklų. Norin- tiems arčiau susipažinti su oro ypa- tybėmis, verta perskaityti. Chi- cago, Ill. 1907, pusl. 228. 75c

No. 473 Apsirėškimali atmosferoje arba meteorologija. Pagal profesorių Jovokov's sutaisę Sernas. Aprašo, iš ko susivertia oro taišal ir grausmal, nuo ko atsiranda ant dangaus įva- rios šviesos ir šaltai ir daugelis kitų įvairiausių oro apsirėškimų. Pla- čiai ir labai suprantamai pasakinta, kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvie- nas aprašymas, aiškesniam supratimui, parodytas ant paveiklų. Norin- tiems arčiau susipažinti su oro ypa- tybėmis, verta perskaityti. Chi- cago, Ill. 1907, pusl. 228. 75c

No. 473 Apsirėškimali atmosferoje arba meteorologija. Pagal profesorių Jovokov's sutaisę Sernas. Aprašo, iš ko susivertia oro taišal ir grausmal, nuo ko atsiranda ant dangaus įva- rios šviesos ir šaltai ir daugelis kitų įvairiausių oro apsirėškimų. Pla- čiai ir labai suprantamai pasakinta, kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvie- nas aprašymas, aiškesniam supratimui, parodytas ant paveiklų. Norin- tiems arčiau susipažinti su oro ypa- tybėmis, verta perskaityti. Chi- cago, Ill. 1907, pusl. 228. 75c

No. 473 Apsirėškimali atmosferoje arba meteorologija. Pagal profesorių Jovokov's sutaisę Sernas. Aprašo, iš ko susivertia oro taišal ir grausmal, nuo ko atsiranda ant dangaus įva- rios šviesos ir šaltai ir daugelis kitų įvairiausių oro apsirėškimų. Pla- čiai ir labai suprantamai pasakinta, kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvie- nas aprašymas, aiškesniam supratimui, parodytas ant paveiklų. Norin- tiems arčiau susipažinti su oro ypa- tybėmis, verta perskaityti. Chi- cago, Ill. 1907, pusl. 228. 75c

No. 525 Kaip gyvena augmenys? Pagal Lunkevičių ir kitus sutaisę Sernas. Su paveikslėliais. Yra tai apra- šymas apie įvairius mūsų žemės aug- menis, jų sudėjimą ir atmainas, 47 vi- dų, išskirti nuo pat menkiausių pavi- dų iki didžiausių ir tobuliausių. Chi- cago, Ill. 1901, pusl. 129. 35c

No. 526 Kada ir kokių būdu evietas sutvertas. Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Aprašyta, kokių būdu tre- riškai dangiškai kūnai ir kaip musy- tės susivertė, teigti, kokių būdu atar- rado ant jos gyvybė. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 140. 35c

No. 527 Kada ir kokių būdu gali evietas kada-nbre pasibaltę. Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Knygėlėje aprašyta svieto pabalgia. Kas nori at- žinti, kada ir kokių būdu gali svie- tas pasibaltę, tegul perskaityti šitą knygelę. Chicago, Ill. 1906, pusl. 135. Kalna 35c

No. 545 Nematomie prieši ir drau- gai žmonijai. Pagal Bitnorį sutaisę Sernas. Aprašymas smulkiausių bakteri- jų, gimdančių visokias ligas pas žmo- nės, jų auseklimas, vystymasis ir tt. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1905, pusl. 113. 30c

No. 548 Oras, Vanduo, Šviesa ir ši- luma. Lekcijs Prof. Blochmano'o. Su- taisę Sernas. Vieniems suprantamai ap- rašyta ypatybės chemiškio ir fiziškio proceso, aiškesniam parodymui kurio yra daugelis tam tikrų pavaiškėlių. Chicago, Ill. 1907, pusl. 133. 40c

No. 553 Pasijimas organiško svieto. Pagal Bitnorį sutaisę Sernas. Knyga didelės mokslinės vertės. Ji aprašo tvirtinamą viso sutvėrimo ir visų gam- tos sutvėrimą dalykų; parodo, pagal se- niausius ir giliausius žemes slaugu- sius, daug milijonų metų atgal gyvo- sius ant žemės augmenis, vabalus, žvėris, paukščius ir tt. Su paveikslė- liais. Chicago, Ill. 1905, pusl. 137. 35c

No. 556 Senų gadylių išnykę gyvi sutvėrimai. Pagal Bitnorį sutaisę Sernas. Su paveikslėliais. Aprašo se- niausių gadylių įvairius sutvėrimus gyvenavus ant žemės dar prieš atsi- radimą žmogaus. Aiškindu jų sutvė- rimų kumus žmonės, kasdmi gilius šaltinius, kanalus, arba indams iš žo- mos anglis, randa gilni palaidotus žo- mės. Tų sutvėrimų atrado čielus, nesugadintus kumus, užliktus kelioli- kos siekiančių storio sėmės eile. Ji yra šiandien išsijū įvairiosios mūzė- juose, iš kurių žmonės mokina pa- stoti, kaip seny yra mūsų žemė. Mok- šiniai, pagal čielumus ir senumą se- mės slaugius, kuriuose jų sutvėrimų kumus randa, gali spręsti, kaip seny yra mūsų žemė ir kaip seniai žmo- gaus ant jos atsirado. Chicago, Ill. 1900, pusl. 370. \$1.00

No. 559 Svieto pabalgia. Iš rusiškio vertė Pr. Stolelis. Kas nori atžinti- ti, kada bus svieto pabalgia, tegul per- skaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

No. 559 Svieto pabalgia. Iš rusiškio vertė Pr. Stolelis. Kas nori atžinti- ti, kada bus svieto pabalgia, tegul per- skaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

No. 559 Svieto pabalgia. Iš rusiškio vertė Pr. Stolelis. Kas nori atžinti- ti, kada bus svieto pabalgia, tegul per- skaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

No. 559 Svieto pabalgia. Iš rusiškio vertė Pr. Stolelis. Kas nori atžinti- ti, kada bus svieto pabalgia, tegul per- skaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

No. 559 Svieto pabalgia. Iš rusiškio vertė Pr. Stolelis. Kas nori atžinti- ti, kada bus svieto pabalgia, tegul per- skaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

No. 559 Svieto pabalgia. Iš rusiškio vertė Pr. Stolelis. Kas nori atžinti- ti, kada bus svieto pabalgia, tegul per- skaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

No. 559 Svieto pabalgia. Iš rusiškio vertė Pr. Stolelis. Kas nori atžinti- ti, kada bus svieto pabalgia, tegul per- skaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

No. 559 Svieto pabalgia. Iš rusiškio vertė Pr. Stolelis. Kas nori atžinti- ti, kada bus svieto pabalgia, tegul per- skaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

No. 559 Svieto pabalgia. Iš rusiškio vertė Pr. Stolelis. Kas nori atžinti- ti, kada bus svieto pabalgia, tegul per- skaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

No. 559 Svieto pabalgia. Iš rusiškio vertė Pr. Stolelis. Kas nori atžinti- ti, kada bus svieto pabalgia, tegul per- skaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

No. 559 Svieto pabalgia. Iš rusiškio vertė Pr. Stolelis. Kas nori atžinti- ti, kada bus svieto pabalgia, tegul per- skaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

No. 559 Svieto pabalgia. Iš rusiškio vertė Pr. Stolelis. Kas nori atžinti- ti, kada bus svieto pabalgia, tegul per- skaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

No. 559 Svieto pabalgia. Iš rusiškio vertė Pr. Stolelis. Kas nori atžinti- ti, kada bus svieto pabalgia, tegul per- skaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

No. 559 Svieto pabalgia. Iš rusiškio vertė Pr. Stolelis. Kas nori atžinti- ti, kada bus svieto pabalgia, tegul per- skaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

No. 559 Svieto pabalgia. Iš rusiškio vertė Pr. Stolelis. Kas nori atžinti- ti, kada bus svieto pabalgia, tegul per- skaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

No. 559 Svieto pabalgia. Iš rusiškio vertė Pr. Stolelis. Kas nori atžinti- ti, kada bus svieto pabalgia, tegul per- skaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

No. 559 Svieto pabalgia. Iš rusiškio vertė Pr. Stolelis. Kas nori atžinti- ti, kada bus svieto pabalgia, tegul per- skaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

No. 559 Svieto pabalgia. Iš rusiškio vertė Pr. Stolelis. Kas nori atžinti- ti, kada bus svieto pabalgia, tegul per- skaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

No. 559 Svieto pabalgia. Iš rusiškio vertė Pr. Stolelis. Kas nori atžinti- ti, kada bus svieto pabalgia, tegul per- skaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

No. 559 Svieto pabalgia. Iš rusiškio vertė Pr. Stolelis. Kas nori atžinti- ti, kada bus svieto pabalgia, tegul per- skaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

No. 559 Svieto pabalgia. Iš rusiškio vertė Pr. Stolelis. Kas nori atžinti- ti, kada bus svieto pabalgia, tegul per- skaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

No. 559 Svieto pabalgia. Iš rusiškio vertė Pr. Stolelis. Kas nori atžinti- ti, kada bus svieto pabalgia, tegul per- skaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

No. 559 Svieto pabalgia. Iš rusiškio vertė Pr. Stolelis. Kas nori atžinti- ti, kada bus svieto pabalgia, tegul per- skaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. 10c

laikraščiu "Lietuva", būvusi balan- didė mėnesyje 1899 m. Čia telpa ap- rašymas: kiek lietuvių yra Chicago- je, kiek lietuviškų draugų, su ko- kiais vardais ir siekiais; chronolo- giška peršalva Chicago lietuvių dar- bu nuo pat čia jų atsiradimo iki pa- baigai 1900 metų; istorijs jų para- jų ir prova kūn. Kraušono su "Lie- tuva". Chicago, Ill. 1901, pusl. 580. Kalna \$1.50

No. 678 Lietuvių Pratiėvali Mažoje Azijoje nuo senovės iki šie pateko po valdžia Persų. Parašė Lietuvos My- lėtojas (Dr. J. Šilpa). Knyga turi 283 puslapius ir 4 dideles mapas, pa- rodančias vietas, kur senovėje gyve- no lietuvių pratiėvali. Aprašo lietuvių padėjimą dar 800 metų prieš Kristaus gimimą. Chicago, Ill. 1899. 50c

No. 722 Trumpa senovės istorijs. Pagal prof. R. Vipper vertė iš rusų kalbos D. Su paveikslais senoviskų lietuvių ir šiais spalvotais žemini- piais (mapomis). Yra tai tikriausia svieto istorijs nuo seniausių laikų, daug metų prieš Kristaus gimimą iki nuopuolimo Rymo viešpatystės. Chi- cago, Ill. 1904, pusl. 305. \$1.25

No. 851 Aple turty išdirbimę. Pa- rašė Schram. Vertė S. M. Veiklas. Gvidenantis politiško ekonomijs. Ko- kiais keliais išsdirba turty, kaip jie susikrauna ir kaip atsiliepa ant gy- venimo draugijos. Chicago, Ill. 1900, pusl. 139. 35c

No. 856 Aukos Karšė Dievui. Para- šė Jonas Grašys. Ši knygelė aprašo, kokios kada buvo karės, kas buvo jų priežastis, kiek bėdies padarė ir daro žmonėms ir kas į jas žmonijs stumi- a. Chicago, Ill. 1902, pusl. 40. 10c

No. 861 Dr. J. Sasanavičius. Lenkai Lietuvoje. Iš rusų kalbos vertė V. Gintautas. Nurodymai, kaip lenkiška kalba sunaikinti ir sudomoralizuoti Lietuvą ir kaip ji kenkia lietuvių svi- gij šiai dienai. Chicago, Ill. 1903, pusl. 41. 15c

No. 907 Kaip žmonės su ponais ko- vojo? Sodielis sukilimai Ispanijoje XV amžiuje. Anglijų XVI amžiuje. Parša A. J. -tis. Chicago, Ill. 1908, pusl. 34. 10c

No. 921 Labdarybė pirmiaus ir da- bar. Parašė P. Lafargue. Vertė M. N. -as. Telpa čia: I. Senovės pagonų labdarybė, II. Vyskupo ir vienuolių labdarybė ir III. Buržuaz labdarybė. Chicago, Ill. 1908, pusl. 36. 10c

No. 925 Moteris ir jos vieta žmoni- joje. Parašė J. Laukis. Šita knygelė aiškina moterų klausimą, todėl yra akvra perskaityti moterims ir vy- rams. Kalbėjimai joje atras sau daug medžiagos. Chicago, Ill. 1908, pusl. 47. Kalna 15c

